

614
—
403

††††

Պատրաստար Դպիր

Օրհնակի բարեկարգաց

Ետբարձր շարահրկայելն

ԱնՆիս

1786

Եսկր Միամեկեան Գրադարանի

Առաւելում, 6-9-1976

Պրոֆեսոր

(Եսկրային պատճենի համար 5)
- 7 -

— UR 1905

5177-uh

943-76

Օրինակք Յարևազրաց Նորասէտ
 Երազրեցեալօ

Օրինակ կաթողիկոսի 3

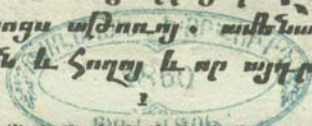

ԱՄԵՆԱԼՊԱՏՈՒՆԵԼԻ

և գերափայլահնացայտ ար-
 փիագիտակ լերինն բարձու՝ բազմելոյն
 գերաշուք փառօք ՚ի ծոց և ՚ի գիրկ ա-
 րարատեանն գաշտի . յանդիման մաս-
 սեայ հրաշա՛նոր նա՛ւահանգստի Նոյնն
 տապանի . և արգեամբք ՚ի վեր քան
 զնոյն՝ իսկապէս վերինն կամարի սրօ-
 բէամէմ և քրօբէապար գահոյն Տրու-
 նւոյ և տանն այ սրբոյնդ Աշխաճնի՝
 ամ հայոցս ամբողջ . ամենապայծառ
 բարանցն և հողոյ և որ այդր կան սրբ

Լ

բու

բուծեցն՝ աւասիկ շրթամբք հոգւոյ ուր
արդէն իսկ անկել առաջի երկիր պահեմ:
Ի նդորս և ամենամարուր այդր հրսինդ
սբջ՝ արժանաւոր փետայի և ծայրագոյն
բահանայապետի՝ գերամեծար երիցս
երանեալ մեծի Տեառնդ սրբազան ինք
նագլուխ Աթողիկոսի ամ հայոց, և
փոխանորդի երանեալ հայրապետին մե
րոյ սբջն գրիգորի, հասարակաց հորդ
սբջ և բոլոր ազննս արթունս գիտապե
տի զհետս գարշալարացն համբուրելով
մեղսամած շրթամբք ամենանունաստ և
յետնեալ ծառայս ՚ի յիզձ անպատմելի
հարցանեմ զվեհավրսեմ անձինդ սբջ զմա
բուրն կեցուէ իբր ՚ի բերանոյ յոյժ
նունաստ ծնչի, (այնր ևս թէ արժնցայց)
Թէ որպիսի արդեօք գերափայլէ քոյին
տերուհի իբր զձրոգ գերանշոյլ ՚ինսեմ
երեկօրեալ ժամանակիս: Օ որ պահա
պանն ինչի հաստահիմն արարեալ ՚ի վր
հայրախնամ առաքելական տնտեսուհդ՝
անխորձ և անասան պահեսցէ զարհիա
կան գլուխդ մեր՝ համայն ուխտիւքդ

քոյցնովք . որք պար առեալ կան ՚ի ծոց
մայրախնամ գերահռչակ սքանչելի քսմ
էջ սբ մենաստանիդ ամէն :

Եւսկ զնչնոյս որպիսուի թէ հարցանել
կամիցի գերավրսեմ քո հայրուիդ ,
բիւրիցս բիւր անթիւ գոհու թի մշտա
խընամ բարերարին . որ մինչև ՚ի կէտ
համբուրման անարժան բերանոյս զփո
շիս ոտիցդ՝ պահեալ է զանպահելիս ան
ագու թ խնամով իւրով և հորդ սրբոյ
մաքուր մաղթանօքն : Արոյ դարձեալ
քաղցր գթուքն յուսամք պահել յետ
հորդ մերոյ պահեալ լինելոյ իբր ըզ
գլուխ կենդանական քեդ կեցեալ
անդամոցս ամէն :

Եւ յայտ լիցի քոյին սրբուէդ և յա
րահող հայրուէդ տր իմ հայր , զի գիր
տէրուէ քո և հայրուէ՝ է հաս առ հէքս
քո ծառայ ՚ի վեցն սեպտեմբերի . զոր
ընթերցեալ լցայ անպատմելի խնդուք .
իբրև երկնատէջ պարզ և օք և առաքելկն
ձեռինն գրովք բերկրեցեալ : Եւ գի
տացի ույ և գիտէի իսկ զիմս պարտա

Ըորուի առ հայրագութ սեր քո որ ա
 ռիս . և խնդրեմ ներել քո այս ծա
 ռայի խոր տրմարդուես սակս համելոյ
 գրովք զգարչապարս քո համբուրելոյս :
 Յիրաւի ոչ կարեմ թէպէտ անպարտա
 ըոր զիս առնել յայսմ մասինս , գոյ սա
 կայն դոյզն ինչ պատճառ հոգ մարմնոյ
 և զբաղմունք աշխարհի զոր քաջ գի
 տէ հօրդ իմոյ մտացն բացութիւն :
 Եւ այն զոր ենչ կամիս ստել գրեա՛ զկնի . և ՚ի
 վերջն ասա՛ , Եւ՛ ողջ լեր գլուխ մեր
 պատուական՝ երկար ամօք և խաղաղ կե
 նօք ՚ի պիտանանորութի բոլոր ազգիս
 հայաստանեայց՝ տն այ հզօր աջոյն
 պահպանութեամբն ամէն :

(Կ . Է . Դ)

Դարձեալ կաթողիկոսի :

Բ

արձրաբերձ աշտարակ և գղեակ
 ամրափակ . ջահ արեգակնափայլ
 և քաղաք անթաքցելի ՚ի վճ լերինդ բար
 ձու սբյնդ սիւնի , և պարիսպ շրջապատ
 սբ եկեղեցւոյ՝ շինեալ ձեռամբ անեղ

շինողին : Երանաշնորհ և երջանիկ ան-
 արեալ սրբազանդ Հայրապետի սբյ գա-
 հինդ | Ղլմիածնի մօրն մերոյ հաւատոյ,
 և սրբասնեալ արիական դիտապետի և
 արթուն հովուի բոլոր տանս հայաստա-
 նեայց | ուսանորչածինս երամոց Տնդ
 մեծի երիցս երանել սրբազան Աթղիսի
 ամ հայոց . ըղձակաթ անձկուք և բա-
 զում կարօտիւ՛ երկննթացդ գարշապա-
 րաց և անամերձ սբ աջոյդ՝ համբոյր ար-
 ժանաւոր առ ընծայելով յանարժան շը-
 թանցս . և Վտակջ և լուսացնցուղ անժա-
 բընակ սբ խորանացդ և սբ նշանացդ
 և այլ սրբուհցն որ այդր կան՝ տալով
 երկրպագուի լը արժանոյն , Հօրդ մերոյ
 սբյ հարցանեմ զզխարդուէն՝ ի տարուստ
 աստի օսյ թէ կարի՛ իմօտուստ . և զա-
 ղօթս քո սբ անընդհատ առնել խնդրե-
 լով վս քոյոցս ծառայից , զկելուի հօրդ
 մերոյ անփորձ և անաստան՝ խաղաղ և յար-
 առողջ լել միշտ և խնդալ ցնծալից հո-
 գւով յաւէա փափագիմ . օղջ լեր :
 Լ,՛ թէ զյետնեալս անիւ կամիցի հար-
 ցանել

ցանել քոյին հայրուհիդ ո՛վ գլուխ մեր
և պարծանք Աթղկէ եկեղեցւոյ, քոյին
արժանաւորդ մաղթանօք եմք ողջ և
առողջ գթած անհուն խնամովքն բարե-
րարին : Ար նոյն ինքն քաղցրագուծն
տը՛ տալով աղօթօզս միշտ զմք հայրդ մեր
բոլոր ազինս թորգումեան, խնամրկեսցէ
զօրհանապաղ ցաւագնեալ անդամոցս ը-
ամէնառողջ գլխովդ մերով ամէն :

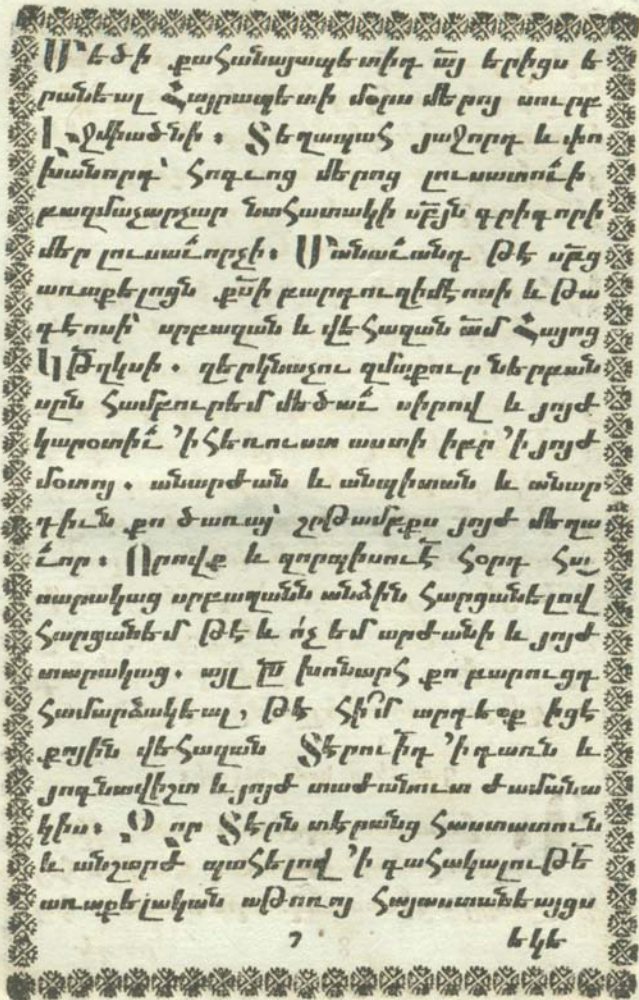
Եւ յետ ծառայական և ըղձական համ-
բուրիս՝ յայտ լիցի հօրդ մերում
սէյ . ղի (այս ինչ և այս ինչ) :

Եւ ողջ լեր Վճիհական գլուխդ եկե-
ղեցւոյ՝ միահեծան քահանայապե-
տութեամբդ ամէն :

Անարժան ծնյ Մահտեսի Պետրոս :

Դարձեալ կաթողիկոսի :

Երայտագելի և գերերջանիկ,
գերիմատ և գերահամբաւ ար-
միաւորիչ տանս հայաստանեսոյց : Հո-
միւն ամէնարի և դարմանիչ խնամատար
լուսաւորչածին ազինս թորգումեան :

Մեծի քահանայապետիդ այ երիցս ե
 րանեալ Հայրապետի մօրս մերոյ սուրբ
 Լ. Չմիածնի : Տեղապահ յաջորդ և փո
 խանորդ՝ հոգւոց մերոց լուսատուի
 բաղմաչարչար նահատակի սբյն գրիգորի
 մեր լուսաւորչի : Մանաւանդ թէ սբց
 առաքելոցն քսի բարդուղիմէոսի և թա
 գէոսի՝ սրբազան և վեհազան ամ Հայոց
 Աթղկսի : Ղերկնաչու զմաքուր ներբան
 սրն համբուրեմ մեծաւ սիրով և յոյժ
 կարօտիւ՛ ՚ի հեռուստ աստի իբր՝ ՚ի յոյժ
 մօտոյ . անարժան և անպիտան և անար
 դիւն քո ծառայ՝ շրթամբքս յոյժ մեղա
 շոր : Արովք և զորպիսուէ հօրդ հս
 սարակաց սրբաղանն անձին հարցանելով
 հարցանեմ թէ և ոչ եմ արժանի և յոյժ
 տարակաց . այլ քս խոնարհ քո բարուցդ
 համարձակեալ , թէ հիմ արդեօք իցե
 քոյին վեհազան Տերուիդ ՚ի դառն և
 յոգնավիշտ և յոյժ տաժանուտ ժամանա
 կիս : Ս որ Տերն տերանց հաստատուն
 և անշարժ պահելով ՚ի գահակալութե
 առաքելական աթոռոյ հայաստանեայցս

եկեղեցւոյ, ուն զանձրև արդիւնական
'ի շահաբեր ամպոց ամօային խնամոցն
իւրոց սրսրկեսցէ 'ի դէպ ժամանակի
յայգիս բանաւոր՝ մերոց տառապեալ ա
զինս առ'ի պտղաբերութի զանազան պրտ
ղոցն երանուէ ամէն :

Եւ թէ քոյին այս ջնջին ծառայի հար
ցանիցի որպիսութի 'ի քուամէ բարձր
տերուէդ և խնամածու հայրուէդ, գո
հուի անհատ և փառք անչափ բարերա
րուէ խնամակալ արարչին : որ մաքուր
աղօթիւք սրբազան հօրդ հասարակաց՝
պահեալ է զմեր անարժանութիս մինչև
ցայսօր անհուն ողորմութիւն իւրով :
Արև յետ այսր ժամու՝ պահեսցէ՛ նախ
զսրբազան վերադիտող հայրդ մեր բո
լոր ազգիս, և ապա քոյինդ մաղթանօք
զմերս տառապելուծի . Ամէն :

Դարձեալ կաթողիկոսի :

Եւ իտապետ արթուն և հովիւ
զգուշաւոր՝ բանաւոր հօտինս հայ
կազնեայց : յառանգ արժանաւոր հայ
րապե

րապէտական աթոռոյ սրբոյն Կրիզորի
հովուին հայաստանեայց, Պատմօղ օրի
նաց և ուսուցող պատուիրանաց: Աեն
դանի բանին սպասաւոր՝ և եկեղեցոյն
քսի իմաստուն մատակարար: Ահա հե
ծան գաւազանաւ գերազարդեալ՝ հօրդ
մերոյ սբյ և երանեալ հայրապետի սբյ գա
հինդ Աշխաթնի՝ և երիցս երանեալ
սրբազան Աթղիսի ամ հայոց՝ զներբան
սըն օձակոխ և զաջն սբ անժամերձ կա
րի ըղձիւ համբուրելով անարժանա շըր
թամբք, զոպն անժապահ քոյին կեցուեդ
ի ձախողակ ամանակին՝ թէ և չէ ըմբօն
իմս տրրպուե հարցանելով հարցանեմ:
Եւ որ կեայ միշտ ՚ի նոյնուե, զտրուի
հօրդ մերոյ սբյ միշտ նոյնապէս ՚ի խոր
անդորրուե առ պահելով, և իբր զցօղս
չահեկանս ծրարելով յամպօղ իւրոցն
խնամոց, տացէ ցօղիլ և սրսրկիլ ՚ի դէպ
ժամանակի յայդիս բանաւոր արամեան
աղինս, զոր տընկեաց աջն հայրական՝
մշակեալ սբց անբլյն թաղէոսի և բար
դուղիմէոսի և նոցին յաջորդի սրբոյն
գրիգո

դրիդորի : Եւ արդ զնոյն մշակուէ ու
նողիգ զտեղի տացէ կարողն տր կար
և զօրուի . զնոցինն տպագրել յանձինդ
սրբում զնմանուի ամէն :

Իսկ մերս կեցուի՛ կելլով ՚ի վեր քան
զարժանն ՚ի խնամանն այ՛ Տօրդ սրբոյ
հաճոյական աղօթիւքն , մնամք դարձլ
յորապայքեալ նոյնոյդ սրբազանի մշտա
ցընցուղ օրհնուէցն անձրևաց իբրու
յերկնուստ առ իջեալ : Եւ մի լիցի ան
յայտ ՚ի քէն հայր սբ . զի (այս ինչ և
այս ինչ .) և այլն :

Եւ ողջ լեր ով արձան հաւատոյ և
քանոն օրինաց հայր մեր սրբզան
անդորր և երկար կենօք ամէն :

Դարձեալ կաթողիկոսի :

Երանաչորհ Եռասրբանեալ սբ
հայրապետի . արթնական և արիա
կան հովուի լհանուր հայկազունեայցս
տոհմի՛ Երկնային քահանայապետին ճրշ
մտրիտ միաշահիղ երջանիկ դիտապետի .
իմաստուն հեղինակի և հանձարեղ բա

բունապետի՝ և երկնաւոր Թագաւորին
 գերդաստանի հաւատարիմ տընտեսի,
 հօրդ մերոյ սբջ և բացարձակ արհիա-
 կան քահանայապետի սբջ սրբազոււմար
 մենաստանի և մօրն հաւատոյ սրբոյնդ
 | Ղլմիածնի. անձաբան վարդապետուք
 հանուրց հայոց լուսաւորող երջանիկ
 սրբազան Աթղիսի բոլոր բովանդակ
 հայոցս տոհմի, զներբանսն եթերածէմ
 և զաջն սբ գերավրսեմ ստեպ ստեպ
 համբուրելով, զկեցուի տիրապարփակ
 և շնորհորակ անձինդ սբջ՝ ծառայս ան
 պիտան և կարի՛ խոտան՝ բազում և յոյժ
 ըզձանօք և կարօտանօք հարցանելով հար
 ցանեմ. թէ զո՞ր եղանակ զկենցազոյս
 տաժանման բերէ նարդենիս: Աւետ
 լով մանաւանդ զտրքնուի և զհոգ հօտին
 Քի լը առաքելոյն բանի: Արում եղել
 զօրավիզն անհունաղօր աջն հայրական,
 պահեսցէ միշտ ՚ի յարկածիցն ամենից ան
 ստան և անվրդոյ խոր խաղաղէ ամէն
 | ըն ծանիցէ քոյին սբ հայրուիդ ար
 իմ, զի գրեալն գիր յերիցս երանել

սբ հօրեդ իմմէ ՚ի վեցն մարտի, եկն
էհաս առ քո ծառայս, և լցոյց զսիրտս
մեր անասելի ինդութեամբ: Օ ի մի
այն գոնն սբ հօրդ ներկայ, կենդանու
թիւն է մեզ մեռելոցս:

Լ՛՛՛՛՛՛՛ ողջ լեր ուրեմն ո՛վ գերերջանիկ
հայր ՚ի փուռ զքեզ ընտրողին, և ՚ի պար
ծանա բոլոր հայկազունեաց ամէն:

Դարձեալ կաթողիկոսի:

Քառ ՚ի յնժուտ գերապէս պատ
էեալ, և համակ ճառագայթիւք
արփիափայլեալ: Օ մայրդ հա՛ւտոյ և
զուսաձևել հրաշակաւոյց տաճորդ երկ
նահանգէտ ծնօղ մեզ գիտելով յարայար
գելի, դորին իսկ հոգեհանձար հայրօրի
և միապետական պատրիարդի վաղարշա
պատու ծայրագոյն քհնյապետի կ'թղկէ
եկեղեցւոյ երիցս երանեալ սրբազան
կ'թղկսի ամ հայոց, անձամերձ աջոյն և
երկնն ընթացդ ներբանցն համբոյր մատու
ցեալ յետնելոյս բնա՛ւին մեզսամաճն

շրթամբք՝ զհօրդ հասարակաց զորպէսն
կեցուէ ՚ի տաժանուտ վշտաշատ վայրիս
հարցանելով հարցանեմ։ Օ որ հաստիչն
ամի՛ հաստատուն պահելով, շնորհեսցէ
զատրուի երջանիկ հօրդ մերոյ սբյ որ
դւոցս քոց հայկազունեայց՝ երկարագոյն
ամանակօք ողջ և առողջ և ամբողջ ամեն։

Եւ հայրդ գթած՝ թէ գիտել սակա
ւիկ յօժարիցիս զնո՛ւաստիս որդոնուի,
քոյին հրամանուցդ ընդունական ողջ
թիւքն՝ պահեալ է զմեզ բարերար տրն՝
իւր անըսպառ գթութիւն ՚ի վեր քան զար
ժանն մեր անհուն աստիճանօք։

Եւ սնդրեմք ուրեմն ո՞վ հայր հասարա
կաց, զի զաղօթս և զօրհնութիս հա
ճոյական և հաշտարար քոյինդ մաղթա
նաց՝ անպակաս արասցես ՚ի քոյոցս ծա
ռայից ո՞ղջ լեր։

Եւ յետ ծառայական և ըղձական համ
բուրիս՝ յայտ լիցի հօրդ մերոյ սբյ,
զի (այս ինչ և այս ինչ)։

Եւ ո՞ղջ լեր դարձել ո՞վ հովիւ հոգևոր
և տրն

և տընտես տանն այ ամենակալի: Հաս
տատեալ ՚ի վր դերագահ ակոռոյդ և
բարձրիշխան գաւաղանիդ. ամէն:

Եւ ընկալ ՚ի քօ պիտակ ծառայէս լը
մայեկ մի լուսագին սբ մօրս մերոյ էջ
միածնի անծաբնակ խորանիդ ութ ոսկի
և Թղթիկ մի խուռնի:

Ոսկերիչ մահաեսի միմաս:

ՄԷ ԵՖ մայ Պատրիարքի:

Եւ ական բանին հօր՝ տանն տընտե
սի, և անէտարանի նորին անծա
բան քարոզչի: Մէյն յաշոբայ արդարոյ
և անէղբօր գերագահ ակոռոյն տեղօ
պահ երիցս երանել հօրդ իմոյ երջանկի՝
աջոյն սբ չ համբոյր ծառայական ընծայե
լով, զվեհաղան սբ անձինդ կեցուծէ
բզում ըղձանօք հարցանելով հարցանեմ.
Թէ զօր արդեօք եղանակ վշտաշատ կեն
ցազոյս և դժոճարուտ ծամանակիս կրէ
բոյնիդ սրբուի: Ս որ պահապանն անմի
մշտագուծ խնամովքն իւրովք՝ պահես
ցէ զտրդ իմ հայր՝ Է երկայն ամանակս
անսիրձ

անփորձ և անասան՝ Պահպանուք զօրացն իւրոց անմահից վերնոցն պարուց իբրև զգանձ պատուական փարձամացուցիչ բոլոր քոյ տոհմիս ամէն .

Եւ թէ քոյին սրբուիդ զմերսնու՛ած տուժէ գիտել կամփցի զորպիսուէ, գոհուժի և փառք բարերարին այ . որ հօրդ մերոյ արժանաւոր աղօթիւքն պահեալ է զմեր անարժանութիս մինչև ցոյս կէտ ժամանակի ողջ և առողջ առանց ինչք պակասուէ ըստ մարմնոյ . բաց ՚ի քաղցր տեսութէ հօրդ իմոյ մեծի մխիթարիչ արփիաւոր երեսացն .

Խնդրեմ սրբեմն հայր պատւական՝ զի զաղօթս քոյին սրբազնութեդ և զօրհնութի սբ տնօրինական տեղեացդ անպակաս արասցես ՚ի քոյին յետնեալ ծառայէս մահտեսի մարտիրոսէ ամէն .

Եւ յետ ծառայական համբուրիս աջոյդ քոյ սբ՝ յայտ լիցի քոյին սրբութեդ ար իմ հայր . զև գեր շնորհալի մատանց քոց էհաս առ ծառայոս ան

պիտան . զոր ընթերցեալ լցայ յիրաւի
 անպատմելի խնդուք ույ երկնատուր
 առատ պարգևօք և առաքելական ձե-
 ուինն գրուածովք : Եւ զինչ ասեմ Իմ
 իմ հայր , որ խոնարհիս փշտ հարցանել
 զորպէսն քո անպիտան որդւոցս : Տըն
 տէրանց ընդ երկայն աւուրս արասցէ
 զքոյին տէրուիդ , և հաստատուն պա-
 հեսցէ ՚ի վր առաքելական աթոռոյ սբյն
 յակոբայ ՚ի պարժանս կաթողիկէ եկեղե-
 ցւոյ և քոյոցդ սիրողաց ամէն և ամէն :

Ը

Դարձեալ ՍԷ Ե՛մաց Պատրիարքի :

նդհանրական և տիեզերական նբ
 եկեղեցւոյն քի վարդապետ ան-
 արբան . և քաղաքինդ այ՛ սբյնդ Սաղիմայ
 վերադիտող վսեմական : Ընարեանցն
 ազգակից հոգիաների նբ անձինդ պատ-
 ճականի հօրդ իմոյ երիցս երանեալ
 պտրիրդի գերահաջակ աթոռոյ՝ և պար-
 ժանաց գահի հայոց՝ մեծի սբյնդ յիլի
 երկնածեմօղ գարշապարացն տալով համ-
 բոյր ըզձանաց յանարժան բերանոյս մեզ

Ը

սամաժ շրժանցն : Ս որպիսու է երանա
 շնորհ անձինդ սբյ թէ իմանաս արդեօք
 ունի կելուի յետնաժամեալ ժամանա
 կիս՝ հարցանելով հարցանեմ թէ և չեմ
 իսկ արժանի : Այն ինդրեմ միշտ մեզա
 ըոր բերանովս , զի տէրն տէրանց՝ զքո
 գթած հայրուիդ ամրավակեալ պահես
 ցէ հրեշտակացն պահպանութբ իբրու
 մշակ գործունեայ իւրոյն այգւոյս
 անձնականի ամէն :

| ակ թէ քոյին ճշմարիտ խոնարհութիդ
 զինս վերջոտեալ անձին հարցանիցէ
 զկեցուէն , բիւրիցս բիւր անհատ գո
 հուի այ . որ աղօթիւք սբյ հօրդ իմոյ՝
 պահեալ է զմեզ առողջ և ամբողջ մինչև
 ՚ի կէտ համբուրիս սբ գարշապարացդ՝
 անհուն իւր ողորմութն : Արև հայցեմ
 միշտ ՚ի քոյին քաղցրութիդ , զի սբ ան
 սկիս տեղեացդ օրհնութն հանդերձ
 զաղօթս քո սբ՝ անընդհատ ՚ի մէնջ առ
 նելով , կալցես ՚ի համար ընդ ոսկեղէն
 անօթոցդ ՚ի տան սրբամեալ սրաի քո՝
 և զխեցեղէնս խոտան և ողջ լեր :

Բ

Ե՛

943 86

Եւ յուշ լիցի հօրդ իմոյ սբոյ, զի շնոր
 հալի գիրքո՞ ձեռնիդ՝ եկն էհաս առ
 իմս նու՛նաստու՛ի և ետ ինձ բերկրու՛ի
 ՚ի վերք քան զքանն. իբրու վերնապար
 գե արգասիւք լի իմն ծրար՝ ընդ հոգեւո
 րին և զմարմնականն առ ընկալեալ ըզ
 գրչիանոցիկն այլովքն հանդերձ: Եւ
 լեր ուրեմն տր իմ հայր, որ վս՛ անպի
 տանիս միշտ ՚ի զահմէթ մտանեսս: Եւ
 սոջ լեր ո՛վ պարծանք եկեղեցւոյ և խըն
 դու՛թի նորածնելոց մանկանցն ՚իքս:
 Եւրախ առնելով միշտ զծառայքս քո՛
 քոյին առողջուէդ լրովն ամէն:

Բ

Դարձեալ ՍԲ Եհմայ Պատրիարզի:
 ազաւորին էրկնաւորի ընտ
 րեալ սբոյ քաղաքինդ Եհմի, և
 քի վրկչին մերոյ սբ տնօրինականաց
 գերահրաշ և գերասքանչ ամենապայծառ
 քարանցն և հողոյ և որ յարդր կան սրբ
 բուէդն՝ առնասիղձ բաղձանօք տալով
 երկրպագուի, դորին իսկ սբոյնդ սաղիսի
 բարձրապատիւ գերերևակ՝ ամ աղինս

պարծանք մեծի դահինդ սբջն յակո
 բեանց՝ ամէնարժան պատրիարգի ար
 թուն անուն սրբազանի մաքուր աշոյն
 և սբ ներբանցն համբոյր ծառայական
 մատուցանեմ անարժան բերանով յետ
 նավերջ հողոյս : Եւ թէ ուն կեայ քոյ
 ինդ տէրութի ՚ի տատանեալ ամանակիս
 հարցանելով հարցանեմ : Տերն տէրանց
 անձն ամենի զպատուական անձն հօրդ
 մերոյ սրբազանի զպայծառ ջահդ ար
 իիածագ՝ յամ հողմոց գիմակահնչից
 անվասելի պահելով յամ կողմանց , տա
 ցէ բերկրիլ մեզ յարակ լուսովդ քով
 գերափայլիւ , կամելովն և հաճելով և իսր
 նամով իւրոյն բարերարութեն ամէն :

Եւսկ թէ զամիւ՛ յետնելոյս զըննիցես
 զորպիսուի տր իմ հայր , ահա վառք
 բարերար խնամոցն ան . որ հօրդ մերոյ
 սբյ մաքուր մաղթանօքն պահեալ է մին
 չև ցայսօր զմերս անարժանութի իւր
 անհուն ողորմութն : Եւ խնդրեմք միշտ՝
 զի զհօրդ մերոյ զմիշտն անդորրութի
 լսել տալով տր քոյոցս սիրողաց , բերկ

րեցուսցէ զգոլոր ազգս մեր քոյովդ
կենդանութեամբն :

Եւ դիտասցէ քոյին սրբուհի տր իմ
հայր, զի գիր շնորհած ըստ քո սբ
հայրութեդ՝ եկն էհաս առ հեքս քո :

Ենդուի մեծ պարգևելով մեզ քոյոցս
սիրողաց՝ աղօթք և օրհնութի սբ հօրդ
մերոյ հանդերձ տիեզերատարած շնոր
հիւ՛ սբ տեղեացդ փափագելեաց : Ես
գի և կրկին ասեմ և ոչ դադարեմ, զի
տր անխորձ և անասան պահեսցէ զքեզ :

Եւ ողջ լեր ո՛վ գերահռչակ նպատակդ
բարեաց քոյայնովքդ ամենեքունքք իբր
զգրախտ տենչալի բազմախիտ տնկովքդ
ուռձացել պերձացեալ և զու՛արձացել
իտր, իպարծանս եկեղեցւոյ և անպի
տան քո ծառայիս մահտեսի յօհաննիսի
ամեն :

Եւ ընկալ տր իմ հայր՝ երկու զինձիր
լի ոսկեկ, և թղթիկ մի խուռնի իբր
ու նու՛էր քչիկ սբ տանդ դատաստա
նի յիմս նու՛աստութենէ քոյինդ
խոնարհութեամբ :

Երարթուն պաշտօնեայ միոյ պաշտեցեալ էին. իմաստուն մատա կարար մշտալիւր մառանի նորինս Վառանդ նախնեացն սրբուէ և շառա՛ւիղ կենացն բարուէ: Հովի՛ւ Հոգեոր և ջահ լուսա՛ւոր մեծի կողմանդ պաղեստինոյ և քնահոտ գերաւքանչեւահրաշ սԲՅ քաղաքիդ Լէ՛մի՛ յողնահանձար և ձգնազ գեաց Ապարիարգի երիցս երանելոյ սԲՅ զսփամերձ սԲ աջն ըստեպ համբուրել լով յարատոչոր կարօտի՛ւ, հարցաբանեմ զեղանակէ՛ մաքուր կեցուէդ Թէ՛ օրսցս կեայ քոյին տերուիդ՝ ինեղ և ինեղիչ դարուս և ժամուս: Ս որ խնամս վերին այցելուէ զսԲ տեղեացդ այցելուդ՝ իբրև զգիր փորեալ յարձանի պահելով անվնաս յարկած իցն անձրևաց, շնորհիցե աղգիս մերոյ չ երկար ամանակօք ամէն, Լէ՛ զանպիտան ծնչես Թէ հարցումն առնիցէ քոյին հայրուիդ օր իմ սրբն, բարեբարին այ փառք: որ աղօթիւք հօրդ մերոյ սԲՅ՝ եմք պահեցեալ ուր

մութք նորին մինչև ցայտօր • և յուսամք
Թէ և պահելոյ է միշտ Թէ ունիցիմք
այլ ևս ժամանակ ըստ նորին անքննելի
կամացն հաճուէ :

Եւ յայտ լիցի լուսաւոր քոյինդ մտաց
տէրուէ հայր իմ սք, զի խոնարհ ան
ձին քո գիրն շնորհացնցուղ՝ էհաս առ
փոշիս յետնեալ. բերելով շնորհս ՚ի սք
տնօրինական տեղեցդ և ՚ի գերամաքուր
ողւոյ հօրդ սքյ, զոր յիրաւի տուրս
համարելով երկնապարգև, մնամ պար
տական քոյինդ սիրոյ չպիտան քո ծնյս
մահտեսի ստեփաննոս :

Եւ ողջ լեր ո՛վ քաղցր յիշումս մտաց
իմոց հայր պատուական, երկար ա
մօք, անասան կենօք, ողջ և առողջ
անձամք ՚ի պարծանս քոյոց սիրելեաց,
և մանաւանդ անարդիւն քո որդեկիս
՚ի քս յս ամէն :

Դարձեալ Սք Եմայ Պատրիարքի :

Հոգւոյն ընտրեալ և յառաջ կո
չեալ. վարուք մաքրազարդեալ և
իմաստիւք գերափայլեալ : Լ՛ըթուն դի

տապէտ և սրբազան հայրապետ սբյ ան
նման քաղաքիդ Ալէմի, և բոլոր տրնօ
րինական տեղեացդ քի բարձրապատիւ
պատրիարգ: Այդր իսկ հօրդ իմոյ սբյ
զսբ ներբանան համբուրմամբ՝ բազում
կարօտիւ՛ հարցանեմ վերստին զպատ
ուէն ի կեցուէ երջանիկ ծընողիդ իմոյ
մեծի, թէ որչափ արդեօք կեայ քոյին
տէրուիդ: Ինե՛րկայումս յայսիկ դառն և
դժուար շրջանակիս: Այլ պահօղն և
նախանամօղն ամի պահեալ զմարդա
րիտդ լուսափայլ ՚ի խորս ողորմութեն
իւրոյ ծովու, զորդւոցդ քոց փարթա
մութի քեզ մեծութի, անկողապտելի
յարապահեացէ ՚ի մախանաց անբարեւէր
ատեցողին ամէն:

Ալ իմս յանգրելեացն հաշուի անձինս
տախտանի որպիսութի՝ թէ հարցման լիցի
արժանի ՚ի քոյինդ սրբուէ, յամ անձ
նէ և յամ մտաց գոհուի և փառք այ
որ մինչ ցայս կէտ ժամանակի սբ ոտիցդ
համբուրմանս՝ պահեալ է զանպահելիս՝
հօրդ սբյ ընդունական սբ աղօթիւքն:

յորմէ և յուսամբ պահիլ դարձեալ. Թէ
տացէ այլ ևս կելուի ույ և հաճի բա
րերար կամքն իւր՝ հօրդ մերոյ սբյ
ամրակելոյն ամէն :

Եւ քոյինդ վեհալուստր հայրուէ յայտ
լիցի տր իմ երջանիկ, զի գիր սրբ
բազնուէդ քոյ եկեալ հասեալ առ քո
խանդակաթ ծառայս, բերկրեցոյց յի
րաւի զանձն իմ հոգածուի անասելի
բերկրուբ իբրու երկնային պարգևօք
լցեալ : Եւ այն զի գրեալ էր քոյին
հայրուիդ Թէ՛ եմք ահա ՚իմէջ անհուն
տառապանաց : Տացէ տր կար և զօրուի
ամ ընթացից կենակիր հանձարեղ քոյ
ինդ քայլման : Օ ի ստոյգ է տր իմ,
Թէ լը առն և հոգ իւր : Աեցցէ հայրդ
իմ և օրհնեսցէ զմեզ. մնալով քոյին
պիտանաւոր տերուիդ ընդ երկայն ամա
նակօք՝ ողջ և առողջ և ամբողջ անձամբ
ի պարծանս համայն քոյոցդ որդւոց՝
և մանաւանդ քո այս անպիտան և յետին
ծառայի մահտեսի աբրահամի ամէն :

Եւ ընկալ հայր սբ զբլիկ ինչ ՚ի մերս
յոգն

յողն ըղձից՝ ը զերմահայուպ իւզադին
ածաբնակ սբ խորանացդ, և հաղաթա
վիկի մի սբ սոխցդ. և ողջ լեր իմ աչաց
լոյս հայր պատճական ամէն:

Դարձեալ Սբ Եհնայ Պատրիարքի:

Լայնալանջ վտակօք հոգւոյն սբջ առա
տացեալ. Սուսոյն անայնով
լուսին լրացեալ: Արդապետ անա
բան՝ իմաստիւք ծաղկեալ: Ի հարցն
երանելեաց մեզ վեր ընձիւզեալ: Տօրդ
իմոյ սրբազանի երեցս երանեալ պտորդի
մեծի քաղաքիդ այ սբջ եհմի, անա
մերձ աջոյն և երկնաել ոտիցն համբոյր
մատուցեալ բազում ըղձանօք և շատ կա
րօտի՛ն, հարցանեմ անարժան բերանովս
ամենայետնեալ՝ զտնդ իմոյ սբ կեցու
թենէն թէ որպիսաբար արդեօք կեայ
ի յարավիշտ վարանման վայրիս և ի ժխոր
ժամանակիս: Տեր անն ամի ի գող
գթուէ իւրոյ պահելով յարակ զձահ
լուսաւոր՝ յամ վնասակար հողմոց պա
տահմանց, տացէ որդւոցդ քոց հայրա

սիրաց՝ ցնծալ ՚ի լոյս իմաստից քոյ գե
տու թեանդ ամէն .

Եւսկ որդեսեր քոյին հայրուէդ՝ զմերս
որդոնու թիւն թէ արժան համարիցի
հարցման, հորդ իմոյ սբջ գերընդունա
կան ալօթիւքն և հաճոյական մաղթա
նօքն, պահեալ և պահպանեալ կամք մին
չև ցայսօր ընդ աննուազ ողորմութքն
այ . որև յուսամք և ապաւինիմք պա
հիլ ևս և խնամիլ գեր քան զարժանն
մեր՝ թէ ունիցիմք այլ ևս կեալ ՚ի կամս
անհուննոյն մարդասիրին : Ապասելով
հանապազ լոյ աւետման զհորդ մերոյ
ողջ և առողջն գոլոյ :

Եւ յետ որդիական սիրոյս և համ
բուրոյս մատուցման սրբոցդ քոց ներ
բանց, յայտ քոյին վսեմական տրուէդ
լիցի հայր սբ . զի տնտօշոշաի սուրբ մա
տանցդ գիր՝ հասեալ լինելով վսեհիս
և յետնելոյս, հոտ քնաբուրիկ ՚ի սբ
տնօրինական տեղեացդ, և շնորհ և օրհ
նուի գերերանաւետ քոյին սրբուէդ
ոռողեցին գերի թացեալ պապեալ չո

րացեալ անդաստանիկա իբրու յերա՛ւի
'ի մեռելու թէ՛ 'ի կենդանուի անդրէն
անդրաբերելով: Ա՛լդ' որ միշտ որպս
սպունգ առ ընկալուչ՝ առնուս անմիջա
բար զնորհս սբ տեղեացդ ույ 'ի համա
տարած ծովէ շնորհաց, կաթիլ ինչ եր
բեմնական՝ միջոցա՛ն անձինդ սրբազանի՛
Թորել յանձն իմ կարօտեալ մի՛ անտէ
սեսցես ույ և ո՛չ անտեսես միշտ: Ա՛լ
ողջ լեր ո՛վ յարգեալդ 'ի յուրկից և
դրո՛ւտեալդ 'ի բազմաց հայր իմ պատ
ճական 'ի պարծանս համայն մերազնեայց՝
և իմ քո ծո՛ւխս մահտեսի անտօնի ամէն:

Մշու Սբ կարապետու Առաջնորդին:

Այտացողի ձայնին ընդ առաջ բա
նին, և նախընթաց կարապետին
փրկական գալստեան նորին՝ սբյ մեծի
ամլորդոյն հրեշտակազար մենաստանին
երջանիկ առաջնորդի և սրբազան արք
եպիսի: Ա՛լ ևս հոգեւորնունդ զարկաց
մամբ աճեալ խոհական և գիտնական
վարդապետի հօրդ իմոյ սբյ զմաքուր

աջն համբուրելով բազում կարօտի՛ւ և
 յոյժ սիրով, զորպէսն կելուէ վեհա-
 վրանս քո սրբազնուէդ հարցանեմ ծա-
 րայս և կարի յետնեալս . թէ որպիսի
 արդեօք կեայ քոյին տրուծիդ ՚ի յայս
 նրսեմ և ժանտաժուտ ժամանակիս :
 Տէրն տէրանց հաստատահիմն կայուք
 անսարս և անասան պիտելով միշտ զհօրդ
 իմոյ զերջանկուհի յամ ձախորդակ հող
 մոց, աղօթօղջ մեզ շնորհիցէ զքոյին
 սբ հայրուհիդ՝ ամ հրեշտակակրօն ուխ-
 տիւքդ հանդերձ ամէն :
 Իսկ զճննոյս որպիսուհի թէ հարցանել
 կամիցի գերամեծար քո հայրուծիդ,
 բիւրիցս բիւր անհատ գոհուհի մշտա-
 խրնամ բարերարին, որ մինչև ցայս կէտ
 համբուրման անարժան շրթանցս զաջդ
 քո սբ, պահեալ է զանպահելիս՝ ամա-
 խրնամ իւր անհուն գթութեն, հօրդ
 իմոյ սրբոյ մաքուր մաղթանօքն : Որոյ
 դրձնոյն գթութեն յուսամք պահել յետ
 սբյ անձին հօրդ մերոյ գոլոյն պահեցել :
 Եւ յայտ լիցի քոյին սրբուէդ տէր
 իմ

Իմ հայր, զի գեր Լըրճանիկ հօրդ իմոյ
Եհաս առ վառչիս 'ի տամն և մէկն յուն
վարի. զոր իբրու ընթերցայ, լցաւ անձն
Իմ ցնծուք իբրու երկնառատ պարգևօք
և առաքելական ձեռինն գրովք: Արև
խնդրեմ միշտ 'ի քոյին քաղցրուէդ, զի
Ելբեմն երբեմն 'ի սք անձաբնակ եղբայ
րանոցիդ սք մկրտչին, յիշել զմեղաւորս
'ի սուրբ աղօթս քո մի մոռացիս:

Եւ ողջ լեր ով աչացս լոյս հայր իմ
պատուական անատան կենօք. քոյայ
նովքդ ամենեքումք՝ աղօթակցօքդ վս
մեր ամէն:

(Լ' նպիտան ծոյ քո մահտեսի ղուկաս)

Դարձեալնք կարագետու Առաջնորդի:

Օ՛նօղ հոգեւոր՝ և իմաստուն դաս
տիարակ: Արաշաղկապ բոլոր
միեղէն եղբարցդ 'ի սք եղբայրանոցիդ
'ի սք հօրէն մերմէ նախահառօյց մենաս
տանիդ սքնն յօհաննու կարագետին քի
և մկրտչին. համաբատակ սք անտօնի և
կրօնիդեայ և եօթանցդ խոտուձարակաց՝

Տօրդ իմոյ սբյ՝ այդորիկ իսկ քսաբնակ
 շնորհաբաշխ սրբարանի արժանաւոր հե
 ղինակի և սրբազան եպօսի զսբ ներ
 բանան համբուրմամբ անարժան շրթամբ
 քրս, կարի յոյժ կարառիւ և ըղձալիւ
 սիրով իբր զժառայ զտն իւրոյ՝ հարցա
 նեմ զՏօրդ իմոյ զսբ կեցուէն թէ զնր
 արդեօք եղանակ կրէ ՚իմարմնի ՚իդառ
 նալիչո ժանտուտ ժամանակիս է՚իվա
 բանուտ վայրիս : Ս որև պահպանողն
 ամի տերն մեր՝ զհայրդ մեր սրբազան
 իբրու անձրևս շահեկանս պահելով միշտ
 ՚իյամոյ իւրոցն իննամոց, սրսկեացէ
 ՚իդէպ ժամանակի յայգիս իւր բանա
 ւոր տնկեալս աջոյն իւրոյ հզօրի : Լճ
 տացէ միշտ մեզ ծառայիցս լսել զան
 դորր առողջուէ հօրդ մերոյ սբյ և
 խնդալ բերկրանօք ամէն :

Եւսկ թէ քոյին այս ջնջին ծնչի հարցա
 նիցի հիկեհուրի ՚ի քումդ սրբուէ,
 գոհուր անհատ և փառք բարերարուէ
 իննամակալ արարչին, որ մաքուր աղօ
 թիւք սրբազան հօրդ իմոյ, պահեալ է
 զմեր

զմեր անարժանութիւն մինչև ցայս կէտ
պահուս՝ անհուն սղորմութիւն իւրով :
Արև յեա այսր՝ պահեսցէ նախ զսրբա
զան վերադիտողդ սք գերեզմանի սք
ամլորդոյն մաղթանօք նորին՝ և սրբոյն
մերոյ լուսանորչին, և ապա զմերս
տառապելութիւն ամէն :

Եւ յայտ լիցի քոյին գերամաքուր
սրբուեդ տր իմ հայր, զի (այս ինչ
այս ինչ և այս ինչ) :

Եւ ողջ լեր ուլ ազնիւ ակնդ պատուա
կան հայր իմ գերամեծար համայն քևա
պարփակ սրբազանիւք դասուքդ ամէն :
(Անպիտան սակերիչ մահտեսի անտօն) :

Դարձեալ Սք կարապետու Առաջնորդի :

Սուսածին արարչին՝ յամուլ ծնողէ
մեծածնունդ մարդարեին, և ան
մահ փեսային սք փեսաւերին գերամա
քուր դամբարանին սրբեագումար մե
նաստանին համայն սրբուեցն երկրպա
գուի մատուցանելով յանարժանս շր
թանց : Վորին այդորիկ՝ բարձրելոյն
փառօ

վառօքն լցեալ կրօնաստանիդ՝ երիցս
երանեալ առաջնորդի սրբազան վարդա
պետի՝ Տօրդ խմոյ սրբոյ զերկնագնաց
գարշապարսն համբուրելով բազմատենչ
սիրով և խանդակաթ կարօտիւ՝ մեղաւոր
շրթամբք անարժան բերանոյս : Օ ոսյն
սրբակենցաղ անձապահ քոյինդ կեցուէ
ի ձախընթաց ամանակիս՝ թէ և չիցէ
լմբոն խմս տրպուէ՝ հարցանելով հար
ցանեմ : Եւ այն որ կեայ միշտ ՚ի նոյ
նուէ, զտրուի հօրդ խմոյ սբջ միշտնոյ
հապէս ՚ի խոր անդորրուէ պահելով,
իբր զգանձ պատուական ամրափակեալ
ներամրոցի իւրոյնն պահպանուէ, արաս
ցէ մնալ անկապտելի յսկան հատանո
ղացն ամէն :

Եւ չնչնոյս կեցուի թէ լիցի հարցել
ի բումմէ տերուէդ . կելով ՚ի վեր
քան զարժանն մեր ՚ի խնաման սյ հօրդ
սբջ հաճոյսկանն աղօթիւք . մնամք դձ
նոյնոյդ սրբազանի անձին՝ վերատին մըշ
տացնցուղ օրհնուէցն անձրեաց . որ
եղիցի եղիցի ամէն :

Լ՛՛՛ լիցի յայտ քոյին տէրուէդ հայր
 սրբազան, զի գիրն գրեցեալ շնոր
 հաճոր մատանց քոց 'ի մէկն մայիսի՝
 էհաս առ քո յետին ծառայս 'ի վեցն
 ապրիլի և լցոյց զսիրտս մեր անպատ-
 մելի զու՛արձուծք իբրու իսկապէս ա-
 ռաքելականն գրեալ ձեռին: **Լ**՛՛՛ այն
 զի գրեալ էիր հայր սբ, Թէ և ոչ ժամ
 մի ազատս զվեզ գտանեմք 'իխուժանաց
 'ի վ՛՛՛ Եկեւոցն ձախորդուէց: **Տ**՛՛՛ լիցի
 քեզ զօրավիգն: **Օ**՛ ի գիտէ հայրդ իմ
 և յանդուգն է ասելս, Թէ այս է ճանա-
 պարհ քի աշակերտացն լսնորին փրկա-
 կան բանին: **Ղ**՛՛՛ շան ուրեմն ճշմարիտ
 աշակերտուէ խաչի՛՛ զփրկական տրնօ
 րէնուիսն կատարողին երևեալ յանձին
 քում սրբում, ունիս համադասիլ ընդ
 նախածաղիկ երկոտասանից ընտրելոցն
 յառաջ քան զվնիլն աշխարհի:

Լ՛՛՛ ողջ լեր ո՛վ ակն տու՛րնջեան և
 փայլակն արևելեան, զօրացեալ տէ-
 րամբ և բարգաւճածեալ նորին ճոխուք
 'ի փառս պարժանաց բարձրացեալ եկե-
Գ ղեցւոյն քի ամէն: 33

Դարձեալ Սբ Կարոպեաւ Աւաջորդի,
 ողւոց մերոց սուրբ լուսաւորչին
 նախահառոյց սբյ տաճարին, և
 շնորհաբաշխ մաքուր մարմնոյն հանգ ըս
 տարանի մեծի ամլորդոյն սբյն յօհաննու
 կարոպետին, Վլլ և սբց գերամաքուր
 նշխարաց սբյն ավթանագինեայ հայրապետին
 և անմարմնոցն ՚ի մարմնի սբյն անտօնի
 և կրօնիդեայ և եօթանցն խոտաճարկաց՝
 և այլոց այդր եղեալ սբցն պարուց՝ գե
 րապատիւ պաշտօնեայ, և միեղէն եղ
 բարցդ իմաստուն կարգաւորիչ, սրբոյ
 հօրդ իմոյ երիցս երջանիկ արբեպկօսի
 և գիտնական վարդապետ՝ սբ զաջն համ
 բուրեւով գերեօանդն տարփանօք և
 կաթողին բաղձանօք՝ անարժան բերա
 նոյս մեղսաներկ շրթամբքն՝ զսբ կեցու
 թենէ մաքուր քոյին կենցաղավարուէ դ
 թէ որպիսի արդեօք ներորակեալ գե
 րախայլէ ՚ի նրսեմ նեղ ժամանակին հար
 ցանելով հարցանեմ: Ս որ երկնայնոցն
 պահապան և երկրայնոցս նախախնամ
 տր և անն անմի պահեսցէ զհայրդ իմ
 ամ

Եւ յամ ձախորդուէց . հաճոյական մաղթա
 նօք նախայիշեալ վս մեր առ նա բարե
 խօսացդ : Իսկ զմերս փոշետեսակ նը
 ճաստուէ թէ հարցումն կալցէ քոյին
 տէրուիդ , աղօթիւք հօրդ իմոյ երանե
 լոյ՝ կեամք և եմք ահա մինչև ՚իսոյնս
 կէտ ՚ի հայրական խնաման երկնաճար
 հօրն գթածի . որում գոհուի անհատ
 և փառք անսահման այժմ և յսպագայն :

Եւ յետ անարժան համբուրիս սրբազ
 նագործ սբ աջոյդ , յայտ լիցի քեզ
 Ծր իմ հայր , զի գիր քոյոյ յարգոյուէդ
 եկեալ է հաս մեզաճորիս հանդերձ այլ
 երեք գրովքն . և որպէս հրամայեալ էր
 քոյին սրբուիդ , տունի զիւրաքաչիւրն
 ՚ի տերն իւրեանց : Եւ զի գրել էիր
 ՚ի գրումդ՝ քո ծառայիս , թէ ո՛վ սիրե
 լի իմ զի՛նչ զի մոռացար զմեզ : Բաւ
 լիցի Ծր իմ հայր՝ թէ մոռանայցեմ ըզ
 քեզ . այլ զբաղմունք յարալեծուփ կեն
 ցաղոյս՝ ոչ ևս տան հանգիստ երբեք .
 յորոց տատանիմք մարմնով , և հոգւով
 ոչ շահիմք ինչ : Եւ զհօրդ իմոյ մաքուր

աղօթիւքն՝ ընկալցի տր զյօժարուիս
 մեր ՚իտեղի իբրու գործով եղելոյ յոր
 մէ յոյժ եմք տարակաց : Րստ որում
 և հայրդ իմ՝ գթած հօրն նմանեալ,
 ընկալցիս զիղձս մեր իբրու արդեամբ
 կատարեցեալ : Իսկ զունելն ծառայի
 քո իղձ առ քոյնն հայրուիդ, վկայեմ
 թէ վկայէ լուսաւոր սիրտ քո ՚ի քոյն
 նրդ սիրելոյ : զի ոչ կարէ ոք սիրել ե
 թէ ոչն սիրիցէ : Եւստի ունելով զիս
 ծառայ պարտաւոր քոյննդ սիրոյ, ողջ
 լեր ո՛վ բազում սիրոյ արժանի հայր իմ
 պատուական ընդ երկար կենօք ամէն :
 Ինդ հովանեաւցն ամենից քո սբ հայ
 րուեդ, և սիրակապեալ հարազատացդ
 ամբխնում սբ ուխտիդ, սեր եռանդնոտ
 առ ընծայել, զամցւն զաղօթսն հայցեմ :
 Գանձապետ անարժան Տիրացու ետայի :

Հասարակ վարդապետաց, կամ առաջնոր
 դաց մայրաքաղաքի :

Ձրի սերմանօղ զբանն կենաց. ու
 սուցիչ օրինաց և պատուիրանաց :

Լըրկնաւոր սբ վարդապետին նախկին աշա
 կերտացն համաքատակ, և տիեզերական
 եկեղեցւոյ նորին նորածնել մանկանցն
 դաստիարակ: Ա՛հաբան քարոզիչ և ի
 մաստից սուրբ գրեանցն մեկնաբանիչ՝
 հովիւ արթուն սբ հօտին քի՛ ամէներ
 ջանիկ հօրդ իմոյ սրբազանի զմայրուր
 սբ աջն համբուրելով ամենաբաղձ տեն
 չանօք, զորպէսն կելուէ գերավըսեմ
 քո անձինդ՝ կաթողին սիրով ծառայս
 անպիտան հարցանելով հարցանեմ: (Ը) Ե
 զինչ օրինակ արդեօք կեայ և վարի քոյ
 ին անձիննամ գերահանձար անձինդ կա
 ցուի՛ ՚ի յայս գժնեայ և տաժանուտ ա
 մանակիս: Արև աղբիւրն բարուէ և
 վարդապետն ճշմարիտ՝ զհայրդ իմ վե
 րապատուէլի՛ ոնք տարափ արդիւնարար
 և անձրև պտղոց շահեկան, առ պահե
 լով յամպոջ իւրոյն բարերարուէ, տա
 ցէ և հեղցէ պասքելոցս ոգւոց՝ ՚ի դէպ
 և՛ ՚ի պիտան ժամանակի: առ՛ ՚ի զու՛արթա
 ցուցանել և պտղաբերել զբանաւորս
 այդի տիրախնամ աղգի տոհմիս հայկազ
 նոյ

նոյ 'ի հայրականն տնկեալ աջոյ ամէն :
 Եւ զնու՛ստս քո որդեկիս և մանա
 շանդ քո անպիտան ծառայիս թէ
 հարցանել կամիցիս զորպիսութիւն գո
 հուի միշտ և փառք՝ միշտ ինամողին այ
 որ աղօթիւք սբյ հօրդ իմոյ պահեալ է
 զմեզ մինչև ցայժմ որ չէի և չեմ արժա
 նի թէ պահեալ լինէի : Եւ զինչ այլ
 ինչ այս , եթէ ոչ իւրոյ անհուն բարե
 բարուէն նշանակի : Եւ աղերսեմ ուրեմն
 ո՛վ հայր իմ հողեոր . զի զնորհս սբ
 աղօթիցդ և զօրհնուիս սրբասնեալ ան
 ձինդ անպակաս 'ի ծառայէս առնիցես
 ողջ լեր :

Եւ զինի ըղձատուչոր սիրոյս մատուց
 ման՝ յայտ լիցի սբ հայրուէդ քում
 սոր իմ հայր , զի գիր սրբազնուէ քո
 էհաս առ հէքս : (և այլն :) Եւ ողջ
 լեր ո՛վ հայր իմ սրբազան 'ի պարծանս
 քոյոց սիրողաց երկար և խաղաղ կենօք
 ամէն :

(Կարուծիւն շնչին քո ծառայ :)

Թու՛ինն ռճղգ . մար՝ Լա . 'ի կոս՝ պօլ՝ :

Դամպար լուսաբորբոք և ճառա
 գայթ արփիաւոր : Հովիւ ար
 թուն յարահսկող և դիտող զգուշաւոր :
 Պատմող օրինաց և բացատրող իմաստից
 հին և նոր կտակարանաց : Վարդապետ
 անժաբան : անդրանկսմիտ և գիտնահան :
 Վերունակ շնորհիւ գերածաղկեալ ,
 և հոգևոր մաքուր վարուք պողաւոր
 եալ սբջ հօրդ իմոյ երջանկի անարժան
 բերանովս զմաքուր աչն համբուրելով
 զորպէսն պատուական քո անձինդ հար
 ցանեմ անարժանս : Սոր պահօղ տէրն
 անցուն՝ պահեալ և պահպանեալ իւր
 գերալիր գթութն ունջ ջուր կենդանի
 ՚ի բղխարանս հոգևոր իմաստից , գնա
 ցուսցէ՛ յարածամ ՚ի բանաւոր անդա
 տանս իւր ամէն :

Իսկ թէ մերս անարժանութի լիցի հարց
 ման արժանի ՚ի քո սրբուէդ գոհուի
 և փառք արարչին անցուն : որ պահել է
 զմեր անպիտանութիս իւրով անհուն սղոր
 մութն մինչև ցայս կէտ գրոյս գրման
 և սբ

և սուրբ աջոյդ քո համբուրման, Որև
խնդրեմ'իքո սբ հայրուհիդ, զե զերկ
նառատ աղօթս քո անպակաս արասցես
'իքո ծառայես ողջ լեր :

Եւ զհտակ լիցի քոյին պատուական
հայրուհիդ տր իմ, զե գիր պատուա
կան մատանցդ քոց էհաս առ յետնեալս
'ի վեցն մարտի . որ գրեալ էր 'իչորսն
փետրվարի : Ս որ ընթերցեալ լցայ ան
պատմելի խնդուք 'ի վերայ փարատման
հիւանդուհիդ : Ս ի յորմէ հետէ լու՛նել
էի թէ հիւանդ է մարմնով սբ անձն
պատուականիդ, յերա՛նի ասեմ'տր իմ
հայր, որ յոյժ պաշարեալ կայի տրբոտ
մուծք յոյժ : Ուստի շնորհակալ եմ
զքոյին հայրուհիդ . որ ծանուցել մեզ
զառողջուհիդ, բերկրուն յոյժ արարեր
զմեզ և զայլ սիրելիս քո :

Եւ ողջ լեր ո՛վ հայր իմ սիրելի յամե
րամ կենօք և անդորր ամանակօք 'իտր
քո 'ի յոյսն բնա՛նից անէն :

(Մեզիտան ծառայ քո պաղտասար շնչին
դպիր :)

Ճ շմարիտ Վարդապետին տիե-
 ղերաց ընտրեալ սբ աշակերտացն
 համաքատակ, և նորածնեալ մանկանցն
 եկեղեցւոյ գերահանձար դաստիարակ:
 Քի սբ աւետարանին ձրի քարոզիչ,
 օրինաց ուսուցիչ, և նրբից բացայայտիչ:
 Լ՝ աշակերտ ճշմարիտ որդւոյն այ, և
 ճրագ լուսավայլ սբ եկեղեցւոյ: Եւ
 գերազանց աստիճանօք գովուէց ար-
 ժանաւոր երջանիկ հօրդ իմոյ սրբոյ
 անժաբան վարդապետի զսբ աջն բազում
 ըղձիւ համբուրելով, անարժան և ան-
 պիտան ծառայս, զբարեբաստ կեցուէ-
 մաբրակենցաղ անձինդ սբ թէ որպիսի
 արդեօք կեայ և վարի ՚ի սոյն այսմիկ
 վշտաբերօղ ալեծփեալ ժամանակիս՝ ա-
 նարժանս և յետնեալս հարցանելով հար-
 ցանեմ ՚ի հեռուստ աստի իբր ՚ի յոյժ
 մօտոյ: Օ ի թապտ տեղեաւ ՚ի բացեայ
 է ծառայս ՚ի քո սբ հայրուէդ, բայց
 վասն սբ սիրոյ քոյին որ առիս՝ մերձ
 առանց միջոցի առ ոտս քո գիտեմ զիս:

Սուտի ամենակար հորն տէր՝ զնաւդ
շահաբեր՝ քաղաքացի եկեղեցւոյ, յամ
ձախորդակ հնչմանց բնաւին անխասելի
պահեալ, լցցե զպէտս մանկանց սիօնի
ի քոյոցդ շնորհաց։ Օ որ անձամբ
քով բարձիւ բերես իբր՝ ի հեռաւոր
մեզ քաղաքաց յիմաստից հին և նոր
կտակարանաց։

Եւ զանպիտանիս որպիսուի թէ հարց
ման առնիցե արժան քոյին հայրուիդ՝
ահա կեայ անարժանուիս մեր մինչև ցայ
սօր ողորմութն այ՝ հօրդ իմոյ սբ և մա
քուր աղօթիւքն։ Եւ եմք աղօթօղ քոյ
ին միշտ անխորձ և անսասան մնալուէդ
առ ի յօգուտ մեզաւոր քոյ մերազնեայ
ցրս ամենեցուն ամէն։

Եւ ծանիցե քոյին քաղցրութիւնդ
հայր սբ․ զի գիր սրբազան ամենա
հանձար ձեռին քո եկն էհաս առ քո
ծառայս։ (և այլն)

Եւ ողջ լեր ո՛վ գերունակ լուսոյն
անաղտ հայելի հայր իմ պատուական
երկար բարօրութ ամէն։

(Նարժան ծոյ իբրու տրցւ բարսեղ)

Սեծի երանաշնորհ հօրդ իմոյ գե
րապայծառ անօթան վարդապետի :

Լուսբեւական պաշտօնին մատակարար
շնորհազարդ երիցս երանեալ սրբազան
արհի եպիսկոպոսի : **Լ**ըկիրորդ անօթան
և նոր ոսկիբերան, նրբից և արտաքնոց
և անօթին հին և նոր կտակարանացն բա
ցայայտիչ քաջաբարոզ տաագալօսի : **Լ**ը
ցեալ զեղեալ գիտուք պո՛ւէ տամիտ բա
նաստեղծի : **Ս**իանգամայն ՚ի ձմեռնել
ժամանակիս պարգևեալ մեզ ՚ի յայ վայ
ելչագեղ վարդ վայելուչ այդր մեծի
բազմաշակերտ հռետորի հայոց իմաստա
սիրի՛ բազում պատկառանօք և յորդ կա
րօտի՛ն աջոյն սբյ և ներբանցն համբոյր
ծառայական ընծայելով, զմեծի ըաբու
նոյդ զսրբակենցաղն կեցուի՛ թէ զօր
արդեօք ունի զկեալ յամբոյրօպային է
զանակիս էի յոգնորոտ ժամանակիս՝
հարցանելով հարցանեմանարժանս յեա
նեալ քո ծառայ : **Տ**էր և անն անի՛
զյոգնարդիւն ցողդ զայդ և զանձրեղ

շահեկան՝ պահելով միշտ ՚ի յամպս խնա
մոց իւրոց, արարկեսցէ ՚ի դէպ ժամա
նակի յայգիս իւր բանաւոր տնկեալս
աջոյն իւրոյ հզօրի ամէն :

Եւսկ թէ վեհազան քո տէրուիդ կա
միցի զնունատ ծառայիս քո գիտել
զորպիսուէ, անհուն գոհուի անհատ
ողորմուէն բարերարին . որ աղօթիւք
հօրդ իմոյ սբջ պահեալ է զանարժանս
մինչև ՚ի կէտ համբուրմանս քո սուրբ
ներբանցդ : Արև յուսացեալ եմք պա
հել ևս թէ տացի այլ ևս ինչ կեալ ՚ի
նորին կամացն ամենասուրբ . առ ՚ի լսել
միշտ և խնդալ զկենդանուի մեծի հօրդ
մերոյ սրբոյ ամէն :

Եւ գիտուի լիցի քոյին մեծի տրու
թեդ հայր իմ պատուական, զի (այս
ինչ և այս ինչ) :

Եւ ողջ լեր՝ ո՛վ ըրաբունիդ պայծառ .
խոր իմաստաճառ . բազմոստեանդ
ժառ . և մեղ բարձրք կելոյ
պատճառ .

ամէն :

Քահանայի՛ յաշխարհականէ՛ :

Յողնահանձար գեր աստիճան, և
խմաստիցն սուրբ գրոց Կժայնոց
պայծառափայլ ըշտեմարան : Քահանայ
ճշմարիտ բարձրացեալ քաւճական գերա
փայլ աստիճանօք : առեալ ՚ի ճշմարիտ
քահանայապետէն որ ըստ կարգին մե
քիսեդեկի : Եկեղեցւոյ մանկանցն ի
մաստուն դայեակ, և տկարացն անձանց
արի օժանդակ : Ե՛ջային շնորհացն մա
տակարար, և մԹացեալ ոգւոց գերա
փայլ զամպար : Ե՛ւ ևս՝ ճշմարիտ մար
մնոյ և արեանն քի՛ սրբազնագործօղ :
Ե՛ւ այլովք պսպիսեօք պատե՛հ դրո՛ւա
տիւք արփիաւորեալ անձինդ սԵ՛յ հօրդ
խմոյ մեծի՛ զԿժամերձ սբ աջն համբու
րեալ անբաղդատ սիրով և յորդ կարօ
տիւ՛, զկենէ կեցուԹԷ սրբազանի քո
անձինդ Թէ՛ սոյի արդեօք կենցաղանայ
՚ի կիսամեռ վշտապատեալ ժամանակիս,
ամի՛ւ յետնեալքս և անարժանքս հար
ցանելով հարցանեմք : Արև ինքն ըս
տեղծօղն և պահօղն ամի՛ զազդեցիկ

փողո՛ւ եկեղեցւոյ՝ և զբաշխօղո՛ւ արժա
նաւորաց զփրկական գեղն կենաց, մըշ
տահնչակ պահելով և յարսմբ, զաւել
տարանին զփրկականն խրատ՝ անհատ
և անպակաս արասցէ քոյովո՛ւ բանիւ և
քոց նմանեացո՛ւ՝ ՚ի լսելեաց ամ հաւոյ
տացելոց ՚ի ծոց կաթողիկէ սուրբ
եկեղեցւոյ ամէն ։

Լք՛ յայտ լիցի քոյին վսեմութեամբ իմ
հայր. (և այլն զորն կամիս ՚ի վերջեցն.)

Դարձեալ բահանայի ։

Նորոգողին տիեզերաց նոր եկե
ղեցւոյն՝ նորոյ օրինացս սիրոյ՝
աղո՛ղաբան ուսուցիչ, Շ նորհաղեղ
փայլման էական լուսոյն պատկանաւոր
ներընդունակ, և մանկանցն եկեղեցոյ
՚ի յերկնային հարսնարանն հրաւիրակ ։
Սանկանոց դաստիարակ և ծարաւեացն
մատուտակ ։ Սրբաղնադործ աջոյն քի
աջորդ՝ առ ՚ի բաշխել արժանաւոր ան
ձանց զսուրբ մարմին և զարիւն նորին
փրկական ։ Մ յուպիտոյդ սրբազանի և

Հօր իմոյ պատուհանի նբ զաջն համ
 բուրելով երկար կարօտիւ և սաստիկ
 սիրով, անարժան բերանովս և մեղա
 լոր շրթամբքս՝ զորկենուէ մաքրակեն
 ցաղ անձինդ սրբոյ՝ թէ զոր արդեօք
 տրամադրուի ներկայեան յինքեան ու
 նիցի՝ իբրու ծառայ կամ որդի՝ (Թէ
 համարեցայ) հարցաբանեմ յետնելիս :
 Օ որ բաւականն ամի համայն իւրոց
 ընտրելոցն մաղթանօք՝ զգաղախարդ ու
 ղիղ վարուց և ամ համեստ բարուց՝
 զվարսագէղ արմաւենիդ տընկեալ ՚ի
 տանն ան, պահելով միշտ աջովս պահ
 պանական, խնդացուսցէ՝ զսիրտս մեր
 քոյովը կենդանուբ ամէն :

Եւ զհեքոյս արդենուի թէ զըննիցէ
 քոյին հայրուիդ, ահա մինչև ՚ի կէտ
 գրոյս ծրեցման պահեալ կամք ՚ի խնամս
 մարդասիրին ՚ի վեր քան զմերն գոլն
 արժան, հօրդ մերոյ սբյ հաճոյական
 աղօթիւքն : Եւ յետ սիրոյ համբու
 ըիս մտքուր քո աջոյդ, զեկ լեցի քոյին
 սրբուէդ զի յօրե յորմէ անջատեցայ

ծառայս քո 'ի քէն սր իմ, այս երրորդ
 գիր է գրեցեալ առ քոյինդ սրբուծի.
 Եւ չնկալայ ծառայս 'ի քէն գիր և
 ոչ մի. և եմ յոյժ տարակուսեալ. ոչ
 գիտելով զպատճառն և ոչ զորպիսով
 սրբազանիդ անձին: Աստի յոյժ աղեր
 սանօք խնդրեմ 'ի հրամանուցեդ, զի
 մասնիկ մի թղթիւ նշմարեցես զորկէ
 նուի երջանիկ քո տէրուէդ. զի յոյժ
 կամ 'ի վարանման. և շնորհ մեծ է քոյ
 անպիտան որդւոյս: Եւ ողջ լեր ո՛վ
 բուրաստան բարեմոյն տնկեալ յէական
 աջոյն 'ի հոտ անուշից տնկողին քոյոցդ
 պիտեաց հայր իմ պատուական ամէն:
 (Անպիտան ծառայ քո՝ իբրու տիրա
 ցու արսէն: մարտի Ժդ.)

Դարձեալ քահանայի:

Շնորհաբաշխ աջոյն յի քի աջորդ
 սրբազնագործելոյ զմարմն և
 զարիւն նորին փրկական և կենդանա
 րար: Բաւիչ մեղաց ժողովրդոց գե
 րազանց աստիճանօք քան զքահանայսն

Գ

ահարօնեան հնոյ օրինին : Արատիչ և
 ուսուցիչ եկեղեցոյ մանկանց, և օրինակ
 բարի վարուց և պոյծառ քաղաքավա-
 րուէ : Յորդորելով զամեն ՚ի բարի
 կրօնս ամ պաշտուէ : Այդպիսոյ ճշմար-
 տի ընտրեալ քահանայի, մեծի հօրդ-
 իմոյ պատուականի զամաշոշափ զսրբազ-
 նագործ խորհրդակատար զաջն սբ համ-
 բուրելով մեծաւ սիրով և կարի կարօ-
 ւով, ճարցանեմ յոյժ անարժանս՝ բզ
 հօրդ իմոյ սբյ զկեցուէ և զորպիսուէ
 հեղագունեղ անձինդ, թէ որպիսաբար
 կեայ ՚ի տատանուտ յոգնակոհակ կեն-
 ցաղոյս ծովու : Օ որ քս արն ամի՝
 ՚ի յալեաց նորին ներհակաբաղխից որ
 արտաբուստ և ՚ի ներբուստ՝ իւրովն նա
 խախնամելով (որ օսատեաց հոգմոյն և
 ծովու և եղև խաղաղութի մեծ) զնաւա
 քատակ սբյ անձինդ ամրուէ զկազմը-
 շած՝ պահեսցէ հաստատ և անասան
 ՚ինաւահանգստի եկեղեցւոյ ՚ի խոր խա-
 զաղուէ : Այլ տալով լսել զխաղաղ և
 զանդորր կեանս քո, շնորհիցէ մեզ
 Դ

ընոյն ը երկայն աւուրս որդոցդ քոց
տիրասիրաց ամէն :

Իսկ Թէ յիշեսցէ հայրդ խնամածու
զիմս հարցանել զորպիսուի զյետնել
հորդ իմոյ ընդուհանական աղօթիւքն կամք
պահեալ և պահպանեալ ընդ խնամօքն
այ մինչև ցկէտ մատուցման սիրոյ համ
բուրիս աջոյդ քում սբջ : Ազասելով
յարակ սբ օրհնուեդ անպակաս ՚ի մէնջ
լինելոյ ամէն :

Ի՛նչ յայտ լեցի քոյին սրբուեդ տէր
իմ յարգելի , զի գրեցեալ գիրն ՚ի
չնորհածոր մատանց քոց՝ հանդերձ սի
րապտուղն արգասիւք եկն էհաս առ
անարժանս քո ծառայ . զոր ընկալեալ
չնորհակալեմ զքէն մինչև ցբաժա
նուսն հոգւոյս ՚ի մարմնոյս : և այն :

Եւ ողջ լեր ո՛վ սբ հոգւոյն օժմամբ
չնորհակիր հայր իմ հոգւոր . կրկին
պատու՛ոյ արժանաւոր . արածօղ հօտին
քի բանաւոր . ՚ի պարծանս ներգւեթ
քո ներքոյգրեւոյս ամէն :

(Լ՛նհաճոյ ծառայ տեառն կամաց
իբրու տիցւ յօհաննէս Խժատրեան)

Ողջակէզ բանաւոր՝ զանձն ընծայօղ
 տն այ ՚ի վր խորհրդական վիմի
 ինքնամատոյց սեղանոյդ : Հրեշտակա
 կրօն և խաչաբարձ զինուորացի բանակաց
 ճրգնաւորացի գասուց՝ արի առաջըն
 թաց և իմաստուն առաջնորդ ՚ի յերկիրն
 անէտեաց : Լ՛նձանձիր ուսուցիչ և հան
 ձարեզ մխիթարիչ սբ անապատիդ և
 ցանկալի մենաստանիդ համակամ միաբան
 հոգւոյն սիրովն կապակցել մեղէն եղ
 բարցդ : Լ՛ազմաց բաղձալի և ինձ տար
 փալի : Ժաղկի և վարդ անապատի հօրդ
 սբյ մերոյ սբ ծերունոյդ զփարելի ու
 տիւքն փարեալ, սբ ներբանցն և երկ
 նընթաց գարշապարացն անարժան բերա
 նովքս համբոյր մատուցեալ, զտատրա
 կակեաց և զաղաւնակենցազ զսբ քո
 կեցուէդ՝ հարցանեմք յետնեալքս թէ
 որպիսաբար արդեօք կեայ քոյին սըր
 բուրդ ընդ քե և ընդ քեզ ամէնար
 թուն հսկողօքդ հանդերձ : Լ՛յն որ
 ասանց քաջալերացարձեք զի ես յալթեցի

աշխարհի, քաջացուցէ զքաջեանսրդ
ընդ դէմ ամ մեքենայից զօրացն բեւի
արայ, Թիկնակցութեանց զօրացն
վերնոց: Այ զի անկեալ ՚ի կողմանէ հա
զարք, և բիւրք ՚ի յաջմէ, առ ձեզ ինչ
ոչ մերձեացի ամէն:

Եւ թէ զմեր քո ծառայից մեղանոր
կեցութիս հարցանել կամիցի քոյին
սրբուհիդ հայր մեր պատուական: Կո
հուի և փառք տն այ, որ քոյին սք
հայրութիդ՝ և ընդ քեզդ զինուորեալ
խաչակրօնակցացդ քոյ՝ միշտ բազկատա
րած մաքուր մաղթանօքն պահել է զան
պահելիքս՝ անհուն իւրով բարեգթու
թիւն մինչև ցոյն կէտ: Յորմէ և յա
պառնին զսոյն յուսամք թէ առնէ՝ ը
իւր անձառելի մարդասիրութեն ամէն:

Եւ յետ ծառայական համբուրիցս՝
ծանիցէ քոյին հոգեկիր պայծառ
հայրութիդ, զի ահա՛ մերոյս անարժա
նութեան սիրոյ պտուղն գանձանակին
որ հաւաքի ՚ի մէջ այո անուն էսնաֆիս,
առաքեցաք ՚ի սք կտուցու անպտդ քա
ռասուն

առաւել երկու զուգիչ. ձեռամբ մեր
 պատուէլի եղբայր և հայր՝ և սբ մե-
 նատանիդ հարազատ մուղտսի կարա-
 պետին: որոյ ձեռամբն և զնամակն օրհ-
 նուլթե սբ անապատիդ ՚ի սբ հօրէդ ըն-
 կալաբ: Լա՛ւ է այս՝ այս տարվան հա՛ւաբ
 վածն Ժք ամսոյ մինչև ՚ի մէկն յուն-
 վարին ԽճՂՂ թուոյս: Ընկալ ուրեմն
 հայր սբ պատուական՝ զքչիկ երախայ
 ըիս սիրոյ ՚ի մեր մեղա՛ւոր անձանցս
 իբր զլումայն այրի կնոջն ՚ի գանձանակն
 տն: Լա՛ւ յաղօթս ձեր մշտամատոյց՝ զոր
 մատուցանէք տն՝ առաջի անմատչելի
 նորա աթոռոյն ահա՛ւոր. թէ ՚ի հասարա-
 կականին թէ ՚ի յառանձնականին, յի-
 շել աղաչեմք և զմեր զբաղակեաց և փշա-
 պատ մեղա՛ւորեալ ոգիս և մարմինս:
 Օգնական լինելով տկարուէս մերում
 ՚ի ձեռն մարուր մաղթանաց ձերոց. առ
 ՚ի թափել զմեղանաց մերոց զժանրուի
 ՚ի ծով անհուն ողորմութեանն այ: Լա՛ւ
 հասանիլ մեզ անփաս ՚ինա՛ւահանդիսուն
 կենաց առ որ ձերդ կայ յաջողեալ:

Լա՛ւ

Լը՛ն ո՛ղջ լեր ո՛վ գերափայլեալ հայրդ
Ճգնազգեաց ճգնազգեցողօքդ հանդերձ
ամէն:

(Նառայք սբ անապատիդ՝ այս անուն
հոնաճիս վարպետայք:

Չ Դարձեալ ճգնաչորաց Առաջնորդի:
նաշխարհիկ և վերնաիրոն՝ մեր
կամարմին բոկոտնէից Թռչնա
կենցաղ երամիցդ, և երկաթեօք սաղա
ւարտեալ նետանահանջ վահանաւոր, ՚ի
հոգւոյն զինուց արի՛ սպառազինացդ
բանակաց՝ արիականդ առաջնորդի: Լը՛
այդ ողբի կամաւորաց անընչակեաց ողջա
խոհիցդ աղօթկերաց, և միանգամայն
քի՛ սբ հետոցն փափագողաց և հետեո
ղաց միեղէն միաբան սբ եղբարցդ մար
զիչ և յորդորիչ գերընտիրող հեղինա
կի երկնարմիծաց սբ ոտիցն գարշապա
րաց հոգեխառնեալ կարօտով և մեծաւ
սիրով յանարժանիցս շրթանց համբոյր
նու՛իրեալ: Ս) սբ հօրդ մերոյ անար
եանցն ազգակցի՛ զսբ կենացն վարմանէ

Իբրու հարազատ ծառայք հարցանելով
 հարցանեմք: Իսկ Թէ խոնարհ հայրդ
 մեր որդեսէր՝ զմերս անախտանութե
 հարցանիցես զորպիսուէն: Բո հրա
 մանուցդ ամէնընդունակ մաքուր աղօ
 Թիւքն պահեալ կամք ողորմութքն այ
 ողջ և առողջ մինչև ցայժմ: Եւ յլ տրն
 մեր կուսածին՝ զկուսակրօնիցդ կուսա
 կրօնահայր՝ և անձապահ սբ կուսաստա
 նիդ զընտիրդ տեսուչ՝ անդորր և ան
 սասան և անդրդուէլի՝ ի հոգեւորական
 առաջադրութեդ հաստահիմնելով, ի
 նկատեալն ձեր նպատակ ուղիդ ընթա
 ցիւք որ իւրն է հաճոյ ժամանեցու
 ցէ: Եւ թելով զիւր հաճոյականն ձայն ի
 սբ հորեդ՝ Թէ ասա՛ ես և մանկուկ
 իմ. ամէն:

Եւ ընդ սիրոյ տենչանաց քոյոցս ծա
 ռայից՝ յայտ լիցի քումդ խոնարհու
 Թեան և հայրութե. զի զայս տարվան
 սիրոյ պտուղն մեր սակաւ՝ որ հաւաքի
 ի մէջ Թէրզի է սնաֆիս վարպետացս,
 ուղարկեցաք ասա՛ ձեռամբն հեղաբարոյ
 հայրա

Հայրապատիւ եղբօրն մերոյ և սբ կրօ
 նաստանիդ Հարազատ մուզտախ յարու
 թենին յիտուն և վեց զուռիչ. առ ՚ի
 պէտս սբջ տանդ, և ՚ի դմն խուռնե
 րամեալ սբ միանձանցդ: Ալ զօրհնուի
 սբ աղօթից ձերոց անպակաս ՚ի ծոյիցս
 առնելով ՚ի սբ սրօքէապար մարբաստ
 նիդ, ողջ լեր ո՛վ Հայր երանաշնորհ ամ
 քոյովք ընտրելովք երկար և անդորր
 կենօք և ան այ հաճոյական վարուք ամէն:

Դարձեալ շքնաշորաց Առաջնորդի:

այժառերամ ազաւնեացդ երա
 մից, և խաչակիր բանակացդ բո
 կոտնէից՝ ուշիմ նախընթաց: () գօնիցդ
 անձանց զգօն հեղինակ. և քի հետոցն
 հետեւակցաց՝ անաղտ հայելի վարուց և
 դաստիարակ ըստ նախնոյն Անտօնի և
 Արօնիդեայ: Ահնդանի բանին սպասա
 չօր, և սբ մեծաստանիդ ջահ արփիա
 չօր: Սուրբ հօրդ մերոյ ընտրելոյ, և
 հոգւոյն շնորհօք գերափայլելոյ, զսբ
 աջն ՚ի հոգւոյն օժեալ, և զներբանան

երկնուղևորեալ, բազում բղձանօք համ-
բուրելով, զոր կենացդ քո որպիսուի
և ընդ քե եղելոցդ միանձանց մուզս
սեաց և համայն միաբանից ամենահաս-
տատ սրբարանիդ, հարազատ սիրով ցա-
ւահցաբար հարցանելով հարցանեմք ի
ներքոյ գրեալ անարժան քո ծառայքս ։
Թե որպի ներկայուք կենցաղանայ ձե-
րինդ սրբուի ։ Որև խաչեալ վրկիչն
մեր կենարար, զեսչաբարձ երամոցդ
որ բազմուի, անդրդ ոճելի հաստատուք
ի սբն ձեր նկատեալն առաջագրուծի
հասուցեալ, ժառանգորդս կացուսցե
կենացն յաճիտենից յանձառելի իւ-
րումն տեսուծե ։ Այ՛ մեզ ևս բիւր
մեղօքս մածուցելոց անարժանից, մասն
բարեաց ը ձերումն արժանաւորուծե
պարզեւեսցէ տր ան մեր ՚ի տեսուի
փառաց իւրոց ՚ի մասին ժառանգուե
սրբոցն ՚ի լոյս ամէն ։

Այ՛ զկնի ծառայական համբուրիցս ա-
նարժան շրժանց՝ երկնացու գարշա-
պարացդ՝ ծանիցէ սբ հայրուի քո տր
իմ, զն (այս ինչ և այս ինչ) 57

Եւ ողջ լեր ով ձագախառնեալ երա
միցդ առաջնորդ և հայր հոգեւոր,
անխորձ և անասան ընդ երկար ամօք
և անդորր կենօք ամէն:

(Լ' նարժան ծառայք քոյին սրբուէդ
պօզմաճի մահտեսի պետրոս գնձապետ
և այլ ընդ մեզ եղեալ վարպետայք:)

Դարձեալ Յգնաճորաց Առաջնորդի:

Երմեռանդն աղօթիւք և սիրովն
առ անձ միշտ 'ի մաղթանս կան
խողի, և քի կուսածին փրկչին սբ հե
տոցն կուսուք հետևողի: Միշտ պա
հօք և տքնուք և խաչակրօն անդադար
սաղմութեռուք զխաչն փրկչական 'ի յուս
բարձողի: Չանմարմնոցն բերելով 'ի մար
մնի զհանդէս: Խմոյ եղբօրդ պատուճա
կանի խարազնաղդեաց կրօնաւորի: ան
յագ բաղձանօք և յոյժ կարօտանօք փա
րեալ ընդ սբ անձամբդ՝ ողջունեմ զձե
բունիդ սրբազան և մաքրազան: Եւ
հարցանեմ զտերամբ զօրացեալ անձինդ
կեցուի: Թէ որպիսի արդեօք կեայ

ի հանապազորդեան ընդ թշնամոյն մե-
նամարտուէդ: Արում զօրավիգն եղել
քաջալերող արն մեր (որ ասաց իւրոցն
սբ հետեողաց, թէ ասա ետու ձեզ
իշխանուի կոխել զօձս և զկարիձս, և
զամ զօրուի թշնամոյն: Այլ թէ քաջա-
լերացարձք. զի ես յաղթեցի աշխար-
հի:) Տացէ՛ ժուժկալուի ճշմարիտ հե-
տեողիդ իւրոյ, վառեալ զինուքն ա-
ւետարանին ը դէմամ հնարիցն սպնիս:
Այլ անխափան ընթանալ զընթացսդ որ
առ ամ. և հասանիլ ՚ի նրպատակն ուշե-
դեալ առաջադրուծեդ: Աղթանօք
նախընթացիցն միանձանց այդր լուսա-
ւոր ճանապարհի՛ մեծին եղևայի և յօ-
հանուռ մկրտչի. և մերոցն նախավարժ-
աց անտօնի և կրօնիդեոյ ամէն:

Այլ թէ քոյին սբ սիրազնեոյ ազնը-
ւուիդ հարցանել կամիցի զանարժա-
նիս որպիսուի: Վտհուի և վառք այ-
միշտ բարերարին, որոյ ողորմութն և
հայրապատիւ եղբօրդ իմոյ սուրբ ազօ-
թիւքն՝ պահեալ կամք մինչև ցայսօր

առողջ անձամբ ըստ մարմնոյ, Թէպէտ
հիւանդ ըստ հոգւոյ: Արև քոյին աղօ
Թիւքդ և քոյին նմանեացդ, յուսամբ
և հոգւով առողջանալ ներող տեառն
ողորմութեամբն:

Եւ յետ սիրոյ ողջունիս յայտ լիցի
քոյին մեծի եղբայրուեդ ո՛վ անձկա
լի հատորդ հոգւոյ իմոյ, զի (այս ինչ
և այս ինչ):

Եւ ս'ղջ լեր գնալով միշտ 'ի զօրութի
'ի զօրութի. և երևեսցի անձ հրեշտակաց
'ի սիօնի քումդ սրտի ամէն:

Անպիտան ծառաց քօ յարութի իբր աբեղաց:

Մարտիտի:

Ոահին լուսոյ վերին առագաստին
և երանելեացն գաւառին ան
այծաք հետեօղ ամենաբարեպաշտուհի
մայր իմ սրանձալի և քոյր իմ անձկալի:
Պատուէալ կուսուք և համեստուք.
կուսածին ան մերոյ յի և մօր նորին
միշտ կուսի սբ ընծացիցն ընծացակից:
Աբ համեստ վարուք և պարկեշտ բա

րուք գեղեցկացուցեալ զմաքրազարդ
 քոյին կուսուածիդ իբր զժաղի վայել
 լուչ և քաղցրաբուրեան, զամենեցուն
 զժանսթից զհողևոր զաչս և զքիմս բերկ
 րեցուցեալ, գովիչս և քարոզիչս քեզ
 ըստանաս: Ա՛րդ՝ այդպիսոյդ ազնու՛ի
 ականդ պատու՛ականի և կուսամաքուրն
 մարգարտի ներխորուե՛ կենցաղոյս ծա
 վու գտեցելոյ, ամենանու՛ատ և յետ
 նելս ամենեցունց՝ անարժան շրթամբքս
 ողջոյն հողևոր ըղձոնաց և բաղձանաց
 ընծայելով, զխաչակիր անձինդ որպի
 սուի հարցանելով հարցանեմ. թէ որ
 պիտի արդեօք կեայ քոյին քնակիր ան
 ձինդ ներկայուի: Օ որ կուսածին փրո
 կին աշխարհի ծնողին իւրոյ միշտ կու
 սի ամենայցելուհւոյ բարեխօսուբն՝ պա
 հելով զմայրդ իմ միշտ այդպիսի հա
 մեստուբ և ճգնակրօն ժուժկալուբ,
 աղօթօզս շնորհեոցէ մեզ զքոյին սրբ
 բուծիդ ամէն:

| Եւ ի թէ քոյրդ իմ անձկալի հարցա
 նիցէ զմեղաւորիս որպիսուի, ահա

գոհուի ան ան բիւրիցս բիւր և ան
հատ բիւր: Ար երջանիկ մօրդ իմոյ
արժան ընդունակ աղօթիւքն պահել է
զմեր անարժանութիս ողջ առողջ մինչև
ցայսօր իւրով անհուն ողորմութիւն և
քաղցր և մարդասէր բարերարութիւն:
Արոյ արիտուր ոչ ինչ ունիմք տալ, բաց
'ի գոհութիւն. և յայս ևս իւր տալովն
մեզ բերան և լեզու:

Եւ արդ օվ մայր իմ և քոյր՝ անձկալի
հոգւոյ իմոյ, յեա սիրոյ ողջունիս
քոյին սրբութեդ, ծանիցէ մաքրուի
քո, զի (այս ինչ և այս ինչ.)

Եւ ողջ լեր օվ քոյր իմ սրբասէր 'ի
չնորհս ան մերոյ յի քի միշտ հոգևոր
զարգացմամբ 'ի ան ամէն:

(Լ' Նախտան ծնյ իբր մահաեւսի յարուի.)

Ձօր 'ի յորդւոյ:

Սկիզբն կենաց իմոյ և պատճառ
գոյուէս յեա ան: Արատով և
խնամով զիս պահող և մեծ ուցող: Ամ
աչացս լոյս սիրելի և պատուելի հօրս
բա

բազում սիրով և յոյժ կարօսի՛ն զեր-
կու ձեռքունքն կու համբուրեմ անար-
ժան բերանովս : Եւ կու հարցանեմ
զքո որպիսուիդ թէ որպէս կեաա ՚ի
յայս գառն աշխարհիս և ՚ի գժո՛ւար
ժամանակիս : Եւ զքեզ անփորձ և ան-
ստասն պահեսցէ ո՛վ իմ պատու՛ական
հարիկ , և զքո շուքդ իմ վրայէս չգակ
սեցնէ . որ ես զոր ողջ եմ , զքո սրակ
սիլդ չտեսնեմ . և քեզմով մխիթարիմ :
Եւ թէ դու զիմ ահվարս կու հարցո-
նես իմ պատու՛ական հարիկ , ահա գո-
հուի այ . որ քու աղօթքովդ ողջ և
առողջ եմ մինչև ցայսօր՝ այ անհուն
ողորմութենովս . և քու տեսուն խիստ
էվերով կարօտ եմ , ա՛ծ քու աղօթ-
քովդ զիս արժանի անէ , որ անգամ
մի այլ զքո երեսրտ տեսնեմ և ապա
մեռնիմ :

Եւ գիտացիր իմ անուշիկ հարիկ , որ
քու գիրբտ եկա՛ն հասա՛ն ինձի . որ
ըսեր էիր թէ , այ որդի ինչի զմեզ մո-
ռացար : Բա՛ն լիցի իմ երախտա՛ւոր հա-
րիկ ,

րիկ, առ ինչ պէս խօսք է որ կսեա. ես
 զքեզ ինչ պէս կարեմ մոռանալ, որ գի
 շեր ցորեկ մըտքէս չես երթար: Լ ա
 քին մալիմ է հրամանուցդ որ բանի ար
 ենք. հաշուէթէ խզմէթքեար ենք. ի
 ժիր ձեռքերնիս չի պարապիր որ գիր
 գրենք: Խ)է չէ, ամ գիտէ որ իսկի
 մտացս չես հեռանար: Լ)ս որ զքեզ մո
 ռանամ որ իմ աչացս լոյսն ես, այլ զով
 պիտի չիմոռանամ. քան զքեզ էվէլ
 ինձի պիտանի այլ զով ունիմ՝ իմ պատ
 էելի ծնող: Լ)է ահա մեր եղբայր յա
 բուծենին հետ՝ ութ զերմահպուպ
 ոսկի զըկեցի հրամանուցդ որ զիս օրհ
 նօզ լինիս: Լ)է քանի կենդանի եմ՝
 պարտակոն եմ հայրական խնամոցդ յա
 մենայն կողմանէ որ չի վճարվիր: Հէմէն
 ամ զքեզ միշտ կենդանի պահէ. որ
 քու աչքդ մեր վրայէն չպակսէ ամէն:

Դարձեալ Հօր:

Լ

երակացու ե հոգածու՝ պայծառ
 ճրագ տանս մերոյ:

Նայօղ

Վայցօղ և խնամօղ և կառավարօղ որդոց
և թողանց: Յոյժ աշխատանքոր և երախ
տանքոր իմ աչացս լոյս պատճապան հօրս:
Ղնուճաստ և անարժան ծառայէս երա
նոսէ՝ հասցէ շատ բարև շատ սիրով և
շատ կարօտով: զերկու ձեռքդ բազում
անգամ համբուրելով: Այ՛ն հարցանեմ
զիմ հօր զանուշ խաթրիկդ թէ ինչ պէս
կաս ՚ի յայս դժվար ժամանակիս:

Որ յիմ մեղացս շատութի՛ն՝ ուր որ
լինի մարդ յայս ժամանակիս, նեղուին
պակաս չէ: Միայն թէ անժ քու հրա
մանուցդ երկար կեանք և օմր տայ, որ
քու որդոցդ և դստերացդ և թողնե
րացդ վրայէն քու շուքդ պակաս չիլինաս:
Ինչ պէս որ ըսեր է գիրքը թէ, ծեր
մի ՚ի տանէ քումմէ մի պակասեացիս
Քու մէկ անուր կենդանութիւնդ՝
մեզի մեծ պարգևք է յայ: Այ՛ն թէ քո
անարժան որդուտ որպէսութիւնն կու
հարցընես իմ հարիկ, այ անհատ գոհու
թիւն. որ իւր անհուն ոգորմութենովն
պահեր է զմեզ մինչև այսօր. որ ողջ և

առողջ եմ մարմնով. և միայն քու տե-
սուտ խիստ կարօտ եմ: Տր' անձ' իւր
սրբց բարեխօսութեան արժանի ընէ որ
քո տեսուտ անգամ մի այլ արժանի լի
նիմ ամէն:

Եւ գիտացիր իմ պատուական հարիկ,
որ գիրքտ եկան հասան մեզի և գր-
րեր էիր թէ (այս ինչ և այս ինչ):

Եւ ողջ կեցիր իմ աչացս լոյս հայր.
որ դու հէմ մեծ հայր ես քու թո-
ւանցդ հէմ մեծ մայր. օրերքտ շատ
լինի որ մեզի շատ պիտանանաս. ամէն:

Եւ աչացս լոյս կարագետիս շատ բարև
կանեմ. և իմ աչացս լոյս մարիամին
շատ բարև կանեմ. երկու աչքերնին
կու համբուրեմ շատ հասրէթով: Եւ
իւրեանց մօրն շատ բարև. տղոցն
լան մուղայէթ լինիս. անձ ողորմած է
ու մուտնիս ջենք կրտրեր: Հէմէն հա-
նապաղ վեր անձ աղաչէ որ զմեզ երկրի
էխտաճ ջընէ. որ մեր դայրէթնալ այս
է. ու յոյսը յայ մի կրտրեր: Եւ
դրացներուս ամենուն շատ բարև կա-
նեմ.

նեմ. և զամենուն խաթրիկն կու հար
ցանեմ ողջ կեցիք ամէն :

Մ օր 'Բ յորդեայ :

Տանն մերոյ միշտ շէն պահող. և
զորդեբրտ և ըզ թողնեբրտ շա
հող: Համեստիկ և անուշիկ բազմաշ-
խատ և բազմեբրատ աչացս լոյս մօրս՝
շատ սիրով և շատ կարօտով բարե կա
նեմ ու շատ բարե: Եւ իմ անարժան
բերանովս՝ զաշխատանոր ձեռքունբրտ
կու համբուրեմ բազում անգամ: Եւ
հարցանեմ զքեզ շատ ու շատ կարօտով.
Թէ ինչ պէս է քո հալիկրտ: Եւ զքու
անուշ խաթուն մարութրտ՝ քու որ
դոցրտ և թողանցրտ վրայէն անպակաս
ընէ: Եւ թէ զիս կու հարցընես իմ
խաթուն մարիկ. գոհուի բարեբարին
այ: Որ քու աղօթբովրտ պահեր է զիս
հինչուկ հիմիկ իւր անհուն ողորմու
թենոպն: Եւ ահա՛ ողջ և առողջ եմ.
և քու անուշ տեսուտ կարօտ եմ:
Եւ զօթք ըրէ իմ սիրական մարիկ. որ ան
գամ

Գամ ժի այլ մարմնաւոր աչքով զերեստ
 տեսնալու արժանի լինիմ: Եւ գիտա
 ցիր իմ մարիկ, որ անձ ողորմած է.
 ամուսն գուներն որ բացվի ու բանինք
 նէ, այլ ի ետեանց խարճլըսը պակաս
 չեմ ըներ ան թէ ողջ մնամ քու աղօթ
 քովըտ: Որ հիսկի թէզ էլտէն հինգ
 ոսկի զրկեցի քեզի զայս թուղթս բե
 րող մեր աւետիս եղբոր ձեռօքն, առ
 նես ու մեզ օրհնող լինիս: Ու քո որ
 դոցս եւ թողանցս վրայէն աչքրտ նա
 զարրտ պակաս չանես ինչ ան որ տայրմա
 նայող ու պէտ ընող ես: Եւ քեզի վար
 ձահատոյց լինի որ հողւովտ մեծարիտ
 յայ, յետի օրտ իբարին լինի ամէն:
 Տանքս մեծին եւ սղաղկին եւ հարսիտ
 եւ զմեզ հարցընող բարեկամներուն ամե
 նուն շատ բարե կանեմ ու խաղրերնին
 կու հարցընեմ. ամէնքրտ ողջ ու բարով
 կենաք ամէն:

++++

++

++

Տ աւօք ծնանող և աշխատանք սըն
 ցընող . կաթնով կերակրող և գըր
 կով շուրջ ածող : Հոգով և մարմնով
 խնամող իմ սիրելի աչաց լոյս մօրս ըզ
 ձեռքըն և զուտքըն համբուրելով բարև
 ու շատ բարև : Եւ ազնիւ սիրական մօ
 րիկ՝ թէ զիս կու հարցանես . բարերա
 րին և միշտ զմեզ պահողին անչափ գո
 հուի : Որ քու սբ աղօթքովստ՝ և իւր
 անհուն սղորմութենովս պահեր է ըզ
 մեզ հինչուկի հիմիկ . որ իսկի պակա
 սուի մի չեմ տեսեր : Եւ անուշիկ մա
 րիկ . չիլնի թէ ինձի համար հոգ քա
 շես : Եւ իմ մահտեսի աղաներուս կեն
 դանութիւն տայ , և չէլէ պիներուն ա
 րևշատուի : Բանի որ նոցա շուքն իմ
 վրայ է , ինձի իսկի պակասուի մի չըկայ
 ամ : Եւ մի գիտնար թէ ես զքեզ կու
 մոռանամ . քան լիցի իմ աչաց լոյս մա
 րիկ . որ իմ վրայ այսչափ աշխատանք
 ունիս : մայր ըսելուն ետե այլ ինչ կու
 մնայ : Եւ ստուծով քանի որ ողջ մնամ ,

Ես զքո մայրուէ երախտիքն չեմ մոռա
 նար: Հէմէն կու խնդրեմ քեզմէն, որ
 գիշեր ցորեկ աղօթօղ լինիս ինձի հա
 մար: ու բնա՛ւ իսկի հոգ չիքաշես: զե
 րէ տեղըս խիստ բարով է. և իմ աղա
 ներուս աղօթօղ լինիս: Այ՛ն գիտացիր
 իմ սիրական ծնօղ: որ դեմ դեմ զգիրս
 որ կուշացնեմ, չէ թէ մտացս ելեր
 ես: այ մալիմ է որ իսկի մտացս չես
 հեռանար: Ա՛նձախ թողուի ըրէ իմ
 քաղցրիկ մարիկ: գիտես որ խզմէթի
 տէր ենք: Ա՛ղաներուս ան կենդանուի
 տայ, պիտի որ զկամքերնին կատարեմք:
 Տայիմա այս բանիս մուղայէթ ենք թէ
 խզմէթնուս լրայ ժիր կենանք ու հազըր
 գտովինք: Ա՛յս սէպէպովս իժիր ձեռ
 քերնիս չի պարպիր որ գիր գրենք: Ա՛յ
 զքեզ մարութէ անհատ պահէ. ու աղօթ
 քրտ վրայէս անպակաս ընէ ամէն:

Հօր և Մօր:

Փխանակ մեզ որդոցս ձեր՝ միշտ
 աշխատող. և տանս մեր զճրագն
 ՚ի վառ պահող: Գլխոյս պարապար հո

գւոյս հաւատար. սիրելի գովելի և մե
 ծարելի, իմ աշխատաւոր և շատ երախ
 տաւոր աչացս լոյս հօրս և մօրս բազում
 սիրով և կարօտով շատ ու շատ բարև:
 Եւ նարժան բերանովս և շատ հասրէ
 թով զձեռնս լինիտ և զոտնս լինիտ կու համ
 բուրեմ, և ի համբուրելոյ չեմ դադա
 րիր: Որ թէ քանի կենդանի եմ, զձեզ
 շարկովս թէ ժուռ ածեմ, ձեր ծնո
 ղուե երախտիքն չի վճարվիր: Որ իմ
 վրայ այսչափ աշխատանք քաշելնուտ
 ետև, հիմիկս հարսնուտ և թուռնեբուտ
 ալ հար ու մար էք եղեր: Ինձի համար
 անձ ձեզի շտ օրեր տայ. որ ձեր շուքը ձեր
 տանը վրայէն չի պակսի: Ու թէ զիս
 կու հարցընէք իմ ողորմած ծնօղք:
 Եւ հա՛ ձեր աղօթքովն ողջ և առողջ եմ
 և ձեր տեսուն խիստ կարօտ եմ: Եւ ձ
 ինքն ողորմի որ անգամ մի այլ ձեր ա
 ղօթքովն ձեր տեսուն արժանի լինամ:
 Եւ ձեր հարսին տանըս մարդուն շատ
 բարև կանեմ. անձ իրեն կարողուի տայ.
 որ տրղոցն մուղայեթ կենայ, ինչ պէս

որ հինչուկ հիմիկ մուղայելծ կեցած է։
 Թէ ան ողջ պահէ ու յաջողէ որ
 գամ, ան զձեր ամէն պակասուին կու
 հոգամ։ Օ էրէ ես որ զայս զարիտու
 թիւնս կու քաշեմ, մէկ առի նամուսի
 համար է։ գիշեր ցորեկ կաշխատեմ, թէ
 ինչ է՝ նամերտի մուխթամ չիլինինք։
 ան ինքն ողորմի և ինքն յաջողէ ամէն։
 Սարգիսիս երկու աչքըն կու պազնեմ
 լալով և բազում կարօտով։ նոյնպէս և
 լուսիկիս և նոնֆարիս։ Չեր նէնէին
 և մեծ նէնէին և մեծ պապին հնազանդ
 կեցիք։ որ լսեմ ձեր աղէկ կենալիտ,
 և շուտով ելնեմ գամ։ Եւ ամէնք ըր
 ողջ կենաք ամէն։

Դարձեալ Հօր և Մօր

Կ

րտնաշխատ իմ սիրական հօրս
 և քնքու շ սիրտ իմ անուշիկ
 մօրս։ Տանս մեր ամուր պա
 րիսպ հօրս։ և որդոց և թոռանց պէտ
 ընօղ մօրս։ Եւ այսպիսի իմ ազնիւ
 պատուական և սիրական աչացս լոյս ծնո
 ղացս

զացս բարե շատ բարե: Հարցանեմ
 զձեզ ՚ի բարին և ՚ի կամս այ. թէ որո՞ց
 են կեանք ձեր յայսմիկ դիժար ժամս
 նակիս: Ա՛հ ձեզ երկայն օրեր տայ.
 որ շատ ապրիք ու ձեր որդոցն և թո՛ւ
 ունցն խնամածու լինիք: Ա՛հ այս փի
 լիպպոս ձեր անարժան որդոցն զորո՞ք լի
 նինն թէ հարցանեք: Վոհուի և փառք
 այ. որ ձեր սբ աղօթքոյն և հանապազ
 օրհնէքոյն պահերէ զմեզ մինչև այսօր՝
 իւր անհուն և անհատ ողորմութենոյն:
 Ա՛վ իմ ողորմասիրտ հարիկ և մարիկ.
 քանի որ ՚ի ձեզմէ զատվեր եմ. իսկի
 մտքէս չէք հեռանար. կարօտս օր ա՛նուր
 կու ավելնայ: Աւարդոցը սերը՝ իսկի
 մի՛ հարցընէք: Վաղաչեմ զձեզ որ զիս
 յաղօթից չի մոռանայք. որ օրով մի յ՛նչ
 անձ յաջողէ որ գանք զմեր կարօտն առ
 նունք: Օ՛հրէ զարիպութիւնն քաշե
 լու հալ չէ. անձախ թէ քաջօղն գիտէ:
 Չէմէն անձ ամենուն ողորմի. ապա թէ
 մեզ իւր մեղա՛նոր անարժան ծնոյն:
 Ա՛հ դուք ողջ լերուք իմ պատու՛ական

Ծնողք երկար կենօք և խաղաղ ժամա
 նակօք ամէն: Լ. յս Թղթիս բերօղ
 մեր եղբայր խաչերին հետ՝ ութ զէր
 մահպուս ոսկի զըկեցի. առնուք և մեզ
 տղթօղ լինիք. և զհասնիչն Թղթիս՝ ի
 մացրնէք ձեր ծառայիս. և յաժ ամա
 նաթ լինիք ամէն:

Հարազատ եղբօր ըստ մարմնոյ:

Անարժան և անպիտան. յոյժ նը
 վատ և յետնեալ ծառայէս այ
 մարտիրոսէս հասցէ շատ բարև և ող
 ջոյն սիրոյ՝ իմ համահայր և համամայր
 հարազատ սիրական կարապետ եղբօրս:
 Հարցանեմ զքեզ ՚ի բարին և ՚ի կամս
 այ. Թէ սրայ կեաս ՚ի կենցաղոյս դըժ
 վար ժամանակիս: Տերն տերանց զքո
 հարազատ եղբայրուիդ որ հեմ եղբայր
 ես իմ հեմ մշմարիտ բարեկամ, ՚ի վե
 րուստ և ՚ի ներքուստ եկեալ պատահա
 րացն՝ անփորձ և անմասս պահելով, եր
 կար կենօք և բարի վարուք ՚ի խոր ծե
 րուի հասուացէ մեր ծերունի ծնողացս
 աղօթքովն ամէն:

Եւ թէ ՚ի հարազատ եղբայրական սի
րոյդ շարժեալ զքո անարժան եղբորդ
զորպիսուին հարցանես: Կոհուծի և
փառք բարերար մարգասիրին. որ իւր
անհուն ողորմութեն մինչև ցայսօր պա
հեալ և պահպանեալ է զմեր անարժա
նութիս առողջ և ամբողջ մարմնով և բա
նական պիտականօք: Արև յուսամբ թէ
պահելոց է դարձեալ իւր գթութեն թէ
ունիցիմք այլ ևս ժամանակ լը կամաց իւ
րոց հաճոյից: Արոյ գթութին և ողորմու
թին հասցէ միշտ ամ ծնից իւրոց ամէն:

Եւ յետ սիրոյ ողջունիս՝ յայտ ե
ղիցի քեզ իմ համածնող եղբայր. որ
քո սիրոյ եղբայրուէ գիրրտ եկաւ հա
սաւ քո ծառայիս: Օ որ կարգացի և
ինացոյ զոր ինչ գրեալն էիր թէ որքան
նեղուի կրեր ես ՚ի ճանապարհին. թէ
յարտութին աւագակց թէ ՚իներբին սուտ
բարեկամաց: Եւ մի այնքան տրտմիր
իմ աչոց լոյս. մարդոյս կեանքն միշտ
փորձուի է ըսեր են գիտունքն: Եոյս
ունիմք որ ամ ապաշխարմբ կու համարէ

Թէ կամաւ ընդունիմք զփորձութիւն որ
ակամայ դայ ՚ի վերայ մեր : Եւ կողա
չեմ զքեզ որ դարձեալ գրեկտ պակաս
չանես քո ծառայես : Որ թէ ՚ի քաղցր
քո տեսայդ զրկել եմ, պարի գրեկով ըտ
մխիթարիմ : Եւ ողջ լեր իմ պատուէն
եղբայր երկար ժամանակօք ամէն :

Հարազատ բարեկամ :

Բ

արեկամ հարազատ և եղբայր թի
րելի : Արտակից և հոգեկից .
մտաց ըղձալի աչաց բաղձալի եղբօրդ
իմոյ հոգևորի հոգևոյս հատորի . բա
զում սիրով և կարի յոյժ կարօտով ող
ջոյն ընծայեմ սարգիս ծառայս քո ՚ի
հեռուստ աստի իբր ՚ի յոյժ մօտոյ :
Օ ի թէ պէտ երկար միջոցաւ տեղւոյ
հեռի եմք մարմնով յերեքաց : Սակայն
այնպէս հաստատուն պատկերացեալ է
աբ սեր քո ՚ի միջ սրտիս, որ համարիմ
թէ իսկի բնաւ չես հեռացեր ՚ի քո
ծառայես : Հարցանեմ զքեզ ուրեմն ո՞վ
սիրելի եղբայր իմ . թէ ո՞ւր կեայ քո :

պատուհան անձինդ կեցուի ՚ի յայսպի
վշտաշատ Ժամանակիս : Օ որ տր ան
պահպանիչն ամի պահեացէ և պահպա
նեսցէ զքեզ յամ փասակար պատահ
մանց ոտ զվարդ պայծառ և անթառամ :
Եւ այնպէս ասնասան կենօք և բարե
պաշտ վարուք՝ մինչև ՚ի խորին ծերու
թիւն հասուցէ ամէն :

Եւ թէ զմեր նուաստուէս հարցանես
զորպիսուէն . գոհուի քի վրկողին
մերոյ . որ իւր անհուն բարերարութեն
պահեալ և պահպանեալ է զմեզ մինչև
ցայժմ ինեբրոյ անհուն նախախնամու
թեան իւրոյ : Ար ոչ ըստ մեղաց մերոյ
առնէ , և ոչ ըստ անօրէնուէ մերում
հատուցանէ : Եւ իւր քաղցր գթու
թեամբն և ողորմութեն՝ զարեգակն իւր
ծագէ ՚ի վճ չարաց և բարեաց և այլն :
Արոյ խնամբն և բարերարութին ՚ի սի
րելոյդ իմմէ անպակաս եղիցի ամէն :

Եւ յետ սիրալիր ողջունիս ծանիր
եզրայր իմ սիրելի , զի այս վեց օր է
որ լսեցի թէ տակաւ ինչ հիւանդուի

ունեցեր ես: Եւ յայն օրէն իվեր իբ
 րև զձուկն ՚ի տապակի կու տառայիմ.
 և մէկ մի չի գտի որ գիր մի տամ. և ճո
 րով գտայ զայս եղբայրս և տվի զգիրս.
 Եւ կազաչեմ զքեզ ո՛վ հատոր հոգւոյ
 իմոյ. որ գիրքս քեզ հասածին պէս,
 և հմալ չանեա՝ շուտով գիր մի զրկես:
 Ար անձն անի կատարեալ առողջութեդ
 խապարովն խնդացուսցէ զիս և զամե
 նայն սիրելիսդ քո ամէն:

'ի Հօրէն՝ Ուղւոյն բարև:

Գ աւազան ծերուէ իմոյ և օգնա
 կան տրկարուէս: Խնդութիւն
 սրտիս յարածամ, և բերկրութի հոգ
 ւոյս յամերամ: Գտվելի բաղձալի եր
 կու աչացս լոյս յօհաննէս սիրելի որդ
 ւոյս շատ սիրով և շատ կարօտով բարև
 շատ բարև ՚ի լալագին հօրէդ անարժան
 երանոսէս: Հարցանեմ զքեզ իմ սիրա
 տուչոր սրտիս կարօտեալ որդի. թէ ո՞ն
 կաս ՚ի յերկիրդ այդ զարիպուէ: Իմաչ
 պէտ ես չեմ զարիպ որ յիմ երկրիս
 կամ

կամ և բնակիմ. բայց որ ՚ի քո անուշ
 տեսողդ հեռի եմ, այս զարիպուծիս
 մեծ է քան զմնայն յօտար երկիր: Որ
 թէ յօտար երկիր քեզ հետ լինէի,
 այն ո՛չ էր ինձ զարիպուծի ՚ճ իւր առատ
 ողորմութենովն՝ արժանի անէ որ տես
 նում զքեզ ու լցվի իմ կարօտութիւն: Ս
 րէ հօր և մօր կարօտութիւնն որդւոյն
 վերայ՝ անպատմելի է քաջօրն գիտէ:
 Այնտի զայրէթ ըրէ իմ աչաց լոյս
 որդի յօհաննէս. որ օրով մի շուտով
 գաս որ կարօտովտ ՚ի գերեզման չի մրտ
 նամ: ՚ճ քեզի երկար ժամանակ ու
 առողջ անձնիկ տայ. և զամէն գործրտ
 քո միշտ ՚ի բարին յաջողեացէ ամէն:

՚ի Մօրէն՝ Որդւոյն Բարև:

Այլար բարունակ՝ ոսկի ըմպանակ,
 Մեղրածոր փեթակ՝ հողւոյս իմ կա
 մակ: Բազմբիկ օշարակ՝ իմ ճար ու ճա
 րակ: Խմ մէկիկ զաւակ՝ իմ բարձր աշ
 տարակ: Խմ երկու աչաց լոյս սիրական
 ալիքսան որդւոյս շատ ու շատ բարև

Ի քո լալագին մօրէտ : Հատ սիրով
ու շատ կարօտով հարցընեմ զքեզ իմ
աչքերուս լոյս ալիքսան որդի . Թէ ինչ
հալի վրայ ես ՚ի յօտար երկրիդ ու զա
րիպ տնանկիդ : Աղուկ իմ այս ծերուե
պահուս որ քեզնէ կարօտ մընացի :
Դրկալս շուրջ եմ ամեր ու կաթնովս
եմ սնուցեր . ու հիմիկ տեսուա կարօտ
եմ նստեր : Աջ օրս է ինձ օր , ոչ գի
շերս է գիշեր : Զեմ գիտնար կուշտ
ես թէ քաղցած : Յարևուեն պահեցի
զքեզ , ու ցրտուն ծածկեցի . ու հի
միկ չի յտեմ յոր պուճախնի կու կենաս
ու ինչ հալի վրայ ես : Դու զարիպ ՚ի
քո աշխարհտ ու տընէտ . ես զարիպ
՚ի քո երեսէա ու քաղցր լեզունէտ :
Ե՛սն ամեն որ ամենուն կողորմի , ինքն
իր ողորմութենովն մեզալ ողորմի . որ
դու դաս քու հասրածին հասնիս . ու
մեր աչքն ՚ի լոյս լինի և սրտիս խոցն
դու բանայ : Ան թէ դու զմեզ կու հար
ցընես իմ աննըման որդի . այ գոհուի .
ամէնքս սղջ և առողջ եմք . և քու քաղց

րիկ երեսիտ հասրաթ ու կարօտ ենք։
 Ա եց ոսկի եկան մեզ հասուէ՛. անք քու
 բանիդ գործիդ յաջողութի տայ։ Կրի
 կրտ պահաս չընես որ առնենք մեր աչ
 քին քրտենք։ Եւ ողջ կեցիր իմ անու
 շիկ որդի ակբասն ամէն։ Պետրոս ա
 մուճատ և հարսներն տրղոցմովն շատ
 բարև կրնեն։ Եւ դրոացներրտ և այլ
 բարեկամներրտ շատ բարև կանեն։ Եւ
 ամէնքն զխաղրիկրտ կու հարցընեն բա
 զում կարօտով։

'ի հօրէն և 'ի մօրէն՝ Որդւոյն։
Եռանդնոտ սիրով ու շատ կարօ
 տով. լալադին դիմօք ու լալօտ
 աջօք. անարժան հօրէտ պետրոսէն։ ու
 խղճուկ մօրէտ գրժխոյէն։ Հասցէ
 բարև ու շատ բարև մեր նորահաս վար
 դենի՛ ու ծաղկազարդ նունենի անուշիկ
 և քաղցր որդի վարդերեսիդ. հարցա
 նեմք զքեզ 'ի բարին և 'ի կամս արարչին.
 Թէ ինչ հալով կու կենաս 'ի զարիպ օ
 տար երկրիդ որ դու մէնէ կարօտ՝

ու մեք ՚ի քենէ : Ողորմածն անձնի տայ, ու մեզ համբերուի :
 Եւ իւր առատ ողորմութենովն արժանի անէ զմեզ, որ մէկ ըզմէկ տեսնելու արժանի լինանք ու ուրախանանք :
 Ու թէ ըզմեզ կու հարցընես ո՞վ սիրական հօր և մօր կարօտած որդի . գոհութի ու փառք այ . որ ամէնքս ողջ ու բարով ենք . մինակ քու տեսուես կարօտ ենք : անձնի հանապազ թե ու թիկունք լինի ամէն :

Եւ գիտացիր մեր սիրական աչաց լոյս որդի . որ (այս ինչ և այս ինչ) :
 Եւ ողջ կենաս այ անհատ ողորմութենովն . որ այ քողցր զթած նազարն քու վրայէն անպակաս լինի ամէն :
 Մորոս քեռիս և քեռեկիներս . և որդիքն ալիքսանն և զուկանն . և ամուսնաներս փիլիկն և տօնիկն . և այլ ըզքեզ հարցընօղ ընտանիքս և սրբաներս և այլ բարեկամներս շատ բարեկանեն և զանոյշ խաղրիկս կու հարցընեն բազում կարօտով :

Քարմանալի ոլորակօք իմաստուն
 ժամասաց՝ քաղցրաձայն երգ-
 նակ . 'ի մէջ եկեղեցւոյ քաջահնչօղ հո-
 գերդու՝ խրոխտակ խօսնակ : Հմուտ
 ամխաղից և պարուկաց , հուհայից և
 բենկորձաց և համեղ եղանակաց , տա-
 ղից և մեղեդեաց . գանձուց և շարակա-
 նաց և այլ հոգևոր երգոց : Եւ ըն-
 թերցօղ անլըթար զսք գիրս յեկեղեց-
 ւոջ՝ պայծառ տիրացու եղբօրդ իմ
 սիրելւոյ : Աիրատենչ կարօտի՛ն յոգնա
 ոատ ըղձի՛ն . բազում և յոյժ փափագա-
 նօք ընծայեմ ողջոյն սիրոյ 'ի ձեռն փոք-
 րիկ տոմսեկիս : Եւ քո այս եղբայրս
 յետնեալ , հարցանեմ զսիրազնէիդ իմոյ
 զորպիսութի : Թաէ զորպիսիս արդեօք
 ունիս զներկայութիւն 'ի յայսմ յոյժ
 յետնեալ և թշու՛տեալ ժամանակիս :
 Եւ հայցեմ 'ի բարերար և միշտ բարի
 եռանձնական տերութէն . որ զեղբայ-
 րդդ իմ ցանկալի որ ես զարդ սք եկե-
 ղեցւոյ , առանց ամփասուց անփորձ
 և անա

և անսասան պահելով, անկարօտ պահե-
ցէ զժողովուրդ իւր ՚ի քո քաղցր ձայ-
նեդ և բերկրալուր բարբառոյդ: Մանա-
ւանդ ՚ի բաղձալի քոյին քաղաքավար հա-
մեստ և շահաւէտ խօսակցուէդ ամէն:

Եւ թէ քոյին քաղցր և անոյշ և յոյժ
ազնիւ եղբայրուիդ հարցանէ զիմ
քո անարժան եղբօր զկեցութի: Կո-
հուի և մեծ շնորհակալուի մարդասի-
րին այ: Որ մինչև ՚ի կէտ ծրեցման
գրոյս՝ պահեալ է զմեր անարժանութիս՝
իւր անհուն ողորմութեն և գթութեն:
Որ կեամբ ահա ողջ և առողջ անձամբ
՚ի մարմնի. կարօտ գոլով յոյժ քաղց-
րահայեաց և քաղցրատես քո պատկե-
րիդ տեսութի: Եւ յետ սիրոյ ող-
ջունիս և սրբապատենչ կարօտոյս, ծա-
նիցէ քո գերազնիւ եղբայրութիդ ո՛վ
իմ ցանկալի լոյս աչացս, զի (այս ինչ
և այս ինչ): Եւ ո՞ղջ լեր իմ պատուա-
կան եղբայր յոյժ երկար և խաղաղ
կենօք և անգորր ամանակօք մինչև ՚ի
խոր ծերութիւն ամէն:

(Նուաւստ ծառայ քո տրցւ մեսրօպ:)

Ա

զնու՛նատո՛հմ և մեծարգոյ . հոգե
սէր և բարեպաշտօն : Յոյժ պատ
՛նելի և մեծարելի հեզահոգի մահաեսի
աղայիս և սահապ պարօն՝ գլխոյս թագ
և սրակ՝ ազգի պարծանք վէլինամէթին
չատ սիրով և կարօտի՛ն ծառայական
ողջոյն ընծայեմ . և զանոյշ խաղրիկտ
հարցանելով հարցանեմ : Թե՛ որպիսա
բար կեայ արդեօք քոյին պատու՛ելու
թիւնդ ՚ի դառնացեալ ժամանակիս :
Եւ՛ խընդրեմ անարժան բերանովս յա
պէնիազ արարչէն . որ զքո գերամեծար
անձինդ մին օրն հաղար արասցէ : Եւ՛
քո աղքատասէր շէն օճախին՝ առաւել
առատու՛թի բարեաց տացէ : Եւ՛ գեղե
ցիկ գարնան ծաղիկ ջէլեպիներացդ և
քաղցրախօս տատրակ և ծիծեռնիկ
թոռներացդ արեւ շատու՛թի շնորհեսցէ
ամէն :

Եւ՛ թէ զմեր անարժանու՛թիս հարցա
նել կամօցի մեծ քո պատու՛ելու իդ .
Գոհու՛թի ամենամեծին այ : Որ հրա
մանու

մանուցդ աղօթքովն պահեր է զմեզ
 մինչև ՚ի յայս կէտոս ողջ և առողջ ան
 ձամբ որ չեմք արժանի: Եւ աղօթօղ
 եմք հրամանուցդ արեւշատութեն որ
 պիտանի ես բոլոր աղգիս. որ ձեռնտու
 ես տկարաց և օգնական անկելոց: Եւ
 ևս կերակրիչ և դարմանիչ ես որբոց և
 այրեաց իբր զգթած հայր և ողորմած
 մայր: Արե օգնականն ամենեցուն ան
 օգնեսցէ քեզ յամբարեգործութիս
 քո ՚ի յերև և ՚ի մուտս. և քո շէն օձա
 խին զաւել չտայ ամէն: Եւ յետ ծա
 ռայական սիրոյ ողջունիս յայտ լիցի քոյ
 ին հրամանուցդ, զի (այս ինչ և այս ինչ.)
 Եւ ողջ լեր իմ պարոն մհտսի ամիրայ
 հանդերձ քոյայնովքդ՝ երկար և խաղաղ
 ժամանակօք և այ հաճոյ վարուք ամէն:

Դարձեալ Մեծատան:

արեգործ և բարեպաշտ. բարե
 սեր և բարեբաստ. քաղցրաբա
 րոյ և գթասիրտ: Եւ չացս լոյս իմ սա
 հայ պարոն մահտեսի աղայիս՝ շատ սի

րով և կարօտով զձեռքն կու համբու-
րեմ: Եւ զորպէսն կենաց հարցանելով
ի կամս այ, խնդրեմ հանապաղ. զի ա-
բարիչն ան գթածն և ողորմածն, եր-
կայն օրեր տացէ քո հրամանուցրտ: Եւ
նորատունկ նորաբողբոջ զո՛ւարթածա
զիկ սիրելի սիրազուն օձախզատէ չէլէ
պիներացդ տացէ տր ան ՚ի խոր ծե-
րութի հասանիլ: Եւ յամ պատահարաց
պահպանեալ, ուն զսին հաստատուն և
ժաղկեալ ծառ հաստաբուն, բազում
կենօք կեցուսցէ կազդուրեցուսցէ և
հաստահիմն արասցէ զբեզ: Եւ քո
օրհնեալ օձախին զառատալիր բարու-
թիւնն՝ որ դարմանիչ է օտարաց և մա-
ռան աղքատաց որբոց և այրեաց, ան-
հատ և աննո՛ւաղ արասցէ տր որն զա-
ռատութի բարեաց մեծի նահապետին
աբրահամու հօրն հա՛ւատոյ. և յոբայ
երանելոյն ըստ վերջին բարութեն:
Եւ քո հանգուցեալ բարեսէր և անժա-
սէր ծնողացդ, և ծնողացն ծնողացդ,
զհոգիսն լուսա՛ւորեացէ, և երկնից

արքայութեն արժանացուցէ ամէն :

Եւ թէ քոյին հրամանուցդ մեծապատվութիւնն՝ զիմ անարժանութիս հարցանել կամիցի : Վռոհութի և փառք մեծին այ՛, որ իւր անհուն ողորմութեն պահեր է զմեզ ողջ և առողջ մինչև ցայսօր : Եւ հրամանուցրտ կենդանուէ և առողջութե և տէ՛ւիթին աղօթօղ եմք հանապաղ . ոպ սք սիրտ քո վկայէ :

Վիշելով միշտ և ոչ մոռանալով զքո հրամանուցրտ յիմ վրեղեալ զերախտիքդ :

Որ զիս զքո անպիտան ծնյս , իբրութե ՚ի հողոյն վրայէն յերկնից կամարն հանեցեր . որ տընորդովք մեծով և փոքրով միշտ յարաժամ քո աղօթօղն եմք :

(Եւ այլն զոր ինչ կամիս ասել :

Մահտեսի Բարեկամի :

Բ

երապատուելի և գերամեծար . բարեհամբաւ և փառաշուք տանուտէր : Հոգւոյս հատոր աչացս լոյս մահտեսի եղբօրս՝ շատ սիրով և շահարօտով ողջոյն սիրոյ և բղձանաց , և համ

Համբոյր պարանոցի գրկախառն ընծայի
'ի նու՛նաստ եղբօրէս քու մէ՛կ և հարազատ
սիրողէս : Հարցանեմ զքո հրամանուցդ
քաղցրիկ խաղրիկն տոմսի՛նս այսու երկ
րորդի՛ն : Թէ՛ որպէսաբար կեայ քոյին
մեծապատվութի՛ղ 'ի յայս դժվար ժամա
նակիս : Տէրն տէրանց անձն անձի՛ եղ
բօրդ իմոյ սիրելւոյ և ճշմարիտ բարե
կամի՛ երկար ժամանակ պարգևեցէ :
Եւ՛ յամ փասաբեր պատահմանց պահ
պանելով պահպանեցէ . որ բնա՛ւ քե
տէր և վատ օրիկ չտեսնուս՝ բոլոր օճա
խովդ հանդերձ ամէն :

Եւ՛ թէ զյեանեալ եղբօրս քոյ զոր
պիտուին հարցանես , ամ բերանով
գոհուի և փառք այ : Որ քո հրամա
նուցդ բարի կամելովն՝ պահեալ է ըզ
մեզ ողորմութի՛նս այ ողջ և առողջ մինչև
ցայսօր յոյժ առա՛ւել քան զարժանն
մեր : Որ բնա՛ւ չունիմք արժանա՛ւորութի
նաև կենդանի մնալոյ . Թող թէ պահպա
նեալ լինելոյ : Եւ՛ զկնի ողջունիս՝ գի
տութիւն լիցի քոյ հրամանուցրտ . որ
սիրոյ

սիրոյ գիրն քո եկն էհաս մեղաւորիս .
 և իսկոյն տրտմեցոյց և շուտով մի դձը
 բերկրեցոյց զկապեալս քո սիրովդ :
 Ար գրեալ էիր զիմ աչաց լոյս յսիրք չե
 լեպուն քո զհիւանդանալն , և ան զա
 ոտղջանալն : Ար թեպէտ ճրղմատեցաւ
 քաղցրիկ սրտիկն քո , զոր ան ապաշ
 խարուի համարեացէ : Բայց գոհուի
 գթած մարդասիրին . որ գթացաւ դար
 ձեալ ըստ մեծի իւր գթուէն : Եւ
 քերնիտ ուրեմն լոյս լինի և այ մարդա
 սիրին վառք : Եւ վատ օրիկ չտես
 նէք . ողջ և առողջ մնայք երկար և
 խաղաղ կենօք իբրու ծու ծաղկալիթիթ
 և այգի վայելուց ՚ի շնորհն այ ամէն :
 (Եւսարժան ծառայ մահտեսի անտօն :)

Դարձեալ Մեծատան :

Ատուծով զօրացել և փառազար
 դեալ . բարեհամբաւեալ բարե
 հրոչակեալ : Արբոց և այրեաց խնամա
 ծու . և տրկարաց և անկեւոց օգնական
 և ձեռնառու . և առատաձեռն ՚ի չքաւորս

Սահապ պարոն իմ մահտեսի աղայիս
 զձեռքն կու համբուրեմ անարժան ծա
 ռայս բազում կարօտով և սիրով: Ա՛լ
 թէպէտ չեմ արժանի թէ հարցանել
 համարձակիմ զիմ աղայիս զանոյշ խաղ
 ըիկն: Բայց գիտելով զխոնարհուի քոյ
 ին ազնու՛ագուծ անձինդ, հարցանեմ
 ծառայս թէ որպէս կեայ իմ քաղցր
 աղայիս պատուէլուին ՚ի վշտաշատ ժա
 մանակիս: Օ որ տր անձն անի քոյին
 հեղահոգի և դժասիրտ սիրելու թե՛դ
 և տերամբ զօրացեալ աչացս լոյս բարե
 բոյս չէլէպինէրացդ արեշատուի տա
 լով: Բո աղքատագարման շէն օձախին
 զա՛ւալ չըտայ ամենեին, որ զթած
 հայր և ողորմած մայր ես անանկելոց,
 Արև յամ ձախորդուեց և ներհակ պա
 տահմանց, ազատ պահեսցէ զքեզ տէր
 անձն անի ամեն:

(Ա՛լ այլն զոր ինչ կամիս ասել:)

++++

+++

++

91

Ա՛

Աստուծոյ սիրելի բարեկամ և հմուտ գրոց :
Բազմալի ըղձալի եղբայր իմ ընտ
 րեալ . 'ի ճշմարիտ սիրոյն սիրով
 սիրեցեալ : Սիրոյն նըպատակն 'ի քեզ
 հանդուցեալ , և 'ի սէրն նորին սիրով
 կապակցեալ : 'Ի բարեսէր բանէն պատ
 կեր նկարեալ . և իմաստից հոգւոյն խո
 րան յօրինեալ : 'Ի ներքուստ մաքրա
 զարդեալ . և արտաքուստ գերաւիայլել :
 Սարուք լուսաւիայլ և բարուք պայծառ :
 Բազմաց տարւիալի և իմ անձկալի , եղ
 բայր անդրանիկ և անմիջոց սիրելի :
 Պարծանք պանծալի և կարի' յոյժ ցան
 կալի և խընդուծե ինձ տեղի' սիրե
 լոյդ իմ յոյժ սիրելոյ ողջոյն սիրու
 լի' խանդակալժ տարիմամբ ընծայեմ
 քո նըւատ և յետնեալ ծառայս և այն :

Թուին գրիւծէ վայելէ :

Պովելի մարգարիտ իմ վայելա
 գեղ , և ակն լուսաւիայլ գեր
 ազնիւ բիւրեղ : Պարզ և յըստակ հայե
 լի աննենդ 'ի սրտի : 'Նորաբողբոջ վարդ

պայծառ բացեալ ՚ի թփի. և դեռաբայս
մորձիկ ՚ի մէջ պարտիզի: Խնձոր նոյ
րախայծ, լուսին թերաբաց: Բաժակ
բերկրաբեր, ժառանգ ծերութեանս:
Տանս ճրագ լուսալիր, որդոյս իմ որ
դի. աչացս լոյս օսկեհատ թոռնեակ
սիրելի: Օ վարդագոյն տիպ քո համ
բուրեմ զեղուն կարօտի՛ն սրտակաթ
ըզձի՛ն հոգւոյս իմ հոգի: (Լայն զոր
ինչ ունիցիս ասելի:)

Ե՛ք բա՛ն լիցի առ պի՛մ պսքան:

Ձ Ձ

Առազդեցուի ինչ առ՚իկիր ամօղ սիրելիսդ զօ
րինակս բարեազրացս:

Ե՛ն աստ ՚ի վերջնում տետրակնիս
փոքու՝ ծանիր սիրելի ընթերցող:
Օ ի որ եղա՛ն աստ պսքանիկ
ինչ օրինակ բարեազրութե՛, ո՛չ եթէ
այն մտօքն եղեալ է՝ թէ միշտ այսոյս
և միայն այսչափովս և ոչ ա՛նէլի կամ պա
կաս պարտիս գրել: Եւ յայսոքի՛ն ոսկ
վարժիչ և գաղափար տվան քեզ փոքր

ինչ : Արուբ կարելի է քեզ կամ միայն
զնոյն օրինակ գծագրել, կամ այլ աճելի
ինչ երկարել. կամ թէ իսկ կարճել.
կամ յոյժ համառօտ գրել : Եւ կամ
քանի մի ինչ բառ և բան առնուլ 'ի
միոյն և 'ի միւսոյն կամ յայլ միւսոյն :
Եւ կամ թէ առնուլ զոմանս յայսմ
տետրակէ, և զոմանս յայլ տեղեաց, և
կամ թէ արտահանել ինչ և 'ի քոյին մը
տացդ : Միայն թէ ջանասցիս, որ կըր
թելով զքեզ 'ի շարագրութե, կարողաս
ցիս ան թարց օրինակի շարագրել :
Եւ այս յայնժամ լինի, եթէ սէր ու
նիցիս քերականութե արհեստին : Ար
թէ և ոչ կարիցես ուսանիլ զկատարեալն
վս աշխարհիս զբազմանց, գոնէ սակա
ւիկ ինչ ծանօթ գտեալ, մի՛ բնաւին
անմասն մնասցես յայսպիսի յոյժ պիտա
նի գիտութիս : Ար առանց սորա՝ թէ
և զածաշունչ գիրս բոլոր 'ի բերան ու
նիցիս, կամ թէ և մեկնիցես, ոչ կոչիս
գրոց աշակերտ : Իսկ թէ զհոլովան գո
նէ միայն անուան և բայի առցես 'ի բե

րան, 'ի կարգի գրոց աշակերտացն հա
 մարիս. զի նոյն արհեստին արհեստա
 չոր եղեալ ես: Վարձեալ գիւտելի
 սիրելի իմ. զի որ ոք և իցէ որ կամիցի
 բարեւագիր գրել միում ումեք, հարկա
 չոր է նմա ճանաչել զկացուծի այնր ան
 ձին. և այնպէս գրել ույ նմա վայելէ:
 Ս ի եթէ այնպիսի բարձր գովուծի
 տացէ ումեք որ չիցէ վայելուչ նմա բը
 նաւ, յոյժ անպատկան լինի գրեալն:
 Վ ս այսորիկ պարտ է նրկատել թէ որ
 պիսի ոք է անձն այն. և այնպէս ըստ
 պատշաճին գրել զբանն: Վ յսինքն
 եթէ իմաստուն կարդացող է. եթէ ճո
 ռումատենաբան քարոզիչ է. լքթէ վա
 նաչէն և մարդաշահ է. եթէ հեղաբա
 րոյ և խոնարհ է. լքթէ պահեցող և
 ճգնազգեաց է. եթէ աշխարհատեաց
 անընչատէր է. լքթէ համբաւունակ ար
 հեստագործ է. եթէ համեղաձայն քաղ
 ցրը երաժիշտ է. լքթէ մեծատուն և
 ընչատէր է. եթէ ողորմած և հոգե
 սեր է և առատաձեռն է 'ի յաղբատու,
 95 և այլ

և այլ ինչ այսպիսի : **Օ** որս պարտ է
բարձրք նկատել և ըստ անձինն տալ
զգուլութիւնն :

Եւ երբ աստ եղեալ օրինակաց զմէկն
կամիցիս թէ գրես մէկի մի, և գտցի
ի մէջն մէկ երկու բառ՝ որ չիցէ պատ
կան այն անձինն, պիտի որ չի գրես զայն :

Օ ի ույ և կամիս՝ կարես հաւաքել և
յայլ օրինակացն կամ ՚ի քո մտացդ ըզ
պատկանն այնր անձին որպէս ասացի :

Եւ թէ կամիս յոյժ համառօտ գրել,
կարես ասել : **Գ**երապատուելի երիցս
երանեալ սրբազան հօրդ իմոյ մեծի զմբ
ներբանան համբուրեմ : **Եւ** հարցանեմ
զորպէսն քոյին գերավսեմ սրբութեդ
և այլն : **Դ**նու՛ստ և անարժան ծառայ
այ . կամ ՚ի նու՛ստ և անարժան՝ մեղա
ւոր և անպիտան ծառայ այ : **Ա**մ յա
նարժան և անպիտան ՚ի մեղաւոր մար
կոսէս շատ բարև սիրելի եղբօրն իմոյ
վարդերեսին : **Ա**մ սիրելի աչացս լոյս
աշխատաւոր հօրս և մօրս : **Ա**մ աչացս
լոյս սիրական որդւոյս մեղքոնին :

Հարցանեմ զձեզ ՚ի բարին և ՚ի կամս այ
 և այլն : Ս ի որ այնքանիկ ինչ երկար
 եղաւ յայսմ տետրակիս , ուն սերմայե
 տրվաւ քեզ այն : Որ զօրքանն և կամս ,
 զայնքանն ածես ՚ի դործ ուն ՚ի վերն
 ասացաւ : Եւ թէ պատրիարդ է կոս
 տանդնուպօլսոյ որում գրեսդ , պատկան
 է ասել . նոր ոսկի բերան՝ երկրորդ
 անձաբան : Մեծի մարդաշատ գերա
 համբաւ արքայանիստ մայրաքաղաքիդ
 կոստանդնուպօլսոյ , երիցս երանեալ
 սրբազան արժանաւոր պտրորդի և այլ :
 Իսկ թէ իցէ այլոց քաղաքաց առաջ
 նորդ , ասի ըստ պատշաճին : Մեծի
 հռչակաւոր մայրաքաղաքիդ կամ անձա
 պահ քաղաքիդ թէ ոգուպօլսոյ . եւ գո
 կիոյ . գաղատիոյ . զմիւռնոյ . և այլ :
 Ա երադիտող . վերատեսուչ արք եպիս
 կոպոսի . կամ արհի . և երջանիկ առաջ
 նորդի և այլն : Իսկ թէ նուէրակէ սբ
 էջմիածնի , ասի : Եւ մօր մերոյ սբյ
 էջմիածնի գերապայծառ աթոռոյն և
 պարծանաց գահին հարազատ որդի և
 Եւ
 97
 ծայրա

Ճայրագոյն նու՛նիրակ, երիցս երանեալ
 հօր իմոյ անժաբան վրդայտի. և այն ուն
 պատկանն է : Այ՛ն պատու՛ելի մարդոյ
 զանու՛նն՝ ՚ի մէջ գրին յիշե՛լանպատկանն է
 այլ միայն ՚ի հասնին պարտ է գրել զայն
 պիսին որ պատի՛ւ է նորա : Ասե ոչ
 զանու՛ն իւր պարտ է յիշե՛լ գծագրողն
 ՚ի մէջ գրոյն. այլ ՚ի ներքին կողմն գրին
 պարտ է յիշե՛լ զանու՛ն իւր : Այ՛ն պատ
 ինչոյ անու՛անքն քանի մի տողով ՚ի վեր
 պարտին գրել քան զբանն. պարապ մնա
 լով մէջն քանի մի տող :
 Ասկ թէ կ'թղկս է որում գրեսոգ, կամ
 այլ աթոռոյ առաջնորդ, թէ ՚ի հաս
 նին ևս չի գրես զանու՛նն, այլ բարձր
 լինի. ուն առնեն այլ ազգաց գիտու՛նքն :
 Օ ի այնպիսեաց գիրն յայտնի է ՚ի պատ
 ինչոյն առանց յիշման անու՛անն : Ար գրի,
 հասցէ գիրս ողորմութքն այ ՚ի սբ էջ
 միածին ՚ի պայծառ գահն հայոց :
 Ղա՛նուին նորին երիցս երանեալ եր
 ջանիկ հայրայտի տեառն՝
 օրբազան Աթղկսի ան հայոց հօր մերոյ
 սբոյ ՚ի բարին ամէն :

Նասցէ գիրս ողորմութեն այ՛ ՚ի սուրբ
Եկմ' ՚ի սբ գահն հայոց ՚ի սբն յակորբ
՚ի ձեռն նորին վեհազան Պատրիարքի
և արթուն այցելուի սուրբ տեղեացն՝
տեառմ' Արքազան և անժաբան

վարդապետի հօր իմոյ սբյ ՚ի բարին ամէն :

Նասցէ գիրս ողորմութեն այ՛ ՚ի սբ
վանքն մշու սուրբ Վարապետու :
՚ի ձեռն նորին արժանաւոր վերադի
տողի սրբազան արք եպիսկոպոսի՝ ան'
անժաբան վարդապետի հօր
իմոյ սրբոյ ՚ի բարին ամէն :

Նասցէ գիրս ողորմութեն այ՛ ՚ի մեծ
բաղաքն արքայանիստ կոստանդնու
պօլիս : ՚ի ձեռն նորին արժանաւոր
գերերջանիկ Պատրիարքի՝ տեառմ'

սրբազան և անժաբան վարդապե
տի հօր իմոյ սրբոյ ՚ի բարին ամէն :

Ը յապէս և այլոցն որպէս և կամիս :
Ը մեկի՞՞ տընէն որ գիր գրվի մե
կիմի , կամ մեկը գրէ իր տանն Որոց
բերնէն որ բարև կայ , կամ որոց բարև
կընէ . այնքն յետ կատարման խօսիցն

պատկանին գնել: Թէ՛ մեր էնիշատ
 պօղոսն. քեռի սարգիան, և դրացներն
 քեզ շատ բարե կանեն: Լ¹ յայէս և
 միւսն թէ, Քալանին Քիլանին շատ բա
 րե կանեմ: և այլ ասելի խօսք որ լինին
 ՚ի նոցին բերնեն՝ ՚ի վերջն գրել:
 Լ² այց զայս գիտասջեր սիրելի ընթեր
 ցօղ. զի ույ ոչ է պիտոյ ցուօլ ՚ի
 ձեռն կարողաց առ ՚ի քայլել, այլ միայն
 տկարաց. և ոչ հաց և հանդերձ՝ ունո
 ղացն է պիտանի, այլ ջուսողացն: Լ³ յս
 պէս և ոչ ուսումն ինչ է հարկաւոր ու
 մեք գիտողի զնոյն, այլ տակաւին ոչ
 գիտողացն: Լ⁴ ու այս հայելով և մերս
 նու՛սասուրի, մանաւանդ յովանց եղբարց
 սիրահարկեալ, կամեցաք տեստրակ մի
 շարադրել բարեագրութե՛ն: Եբրու ձե
 ուրնաու այնոցիկ, որք չգիտեն բաւա
 կան շարադրել ինչ ըստ արհեստին.
 անհմուտ գոլով քերթողութե՛ն. առանց
 որոյ ոչ որ կարէ շարադրել իմն ինչ
 ուղղապէս միշտ: Լ⁵ սացի զմիշտն. զի
 գըտանին ընթերցասերք ումանք, որք յս

ճախ ընթերցմամբ դրոց, վարժեալ են
 առնել շարագրութի ուղիղ։ Ասաց վս
 ոչ գիտելոյ զարհեստն քերթողութե,
 կարեն սխալիլ ուր ուրեք։ Կամ՝ ի հա
 լովան անունն և բայի, կամ թէ ՚ի խն
 դիրոն և յայլն։ Ասկ այս տեւորակ ոչ
 և այնպիսեացն է պիտոյ։ զի կարեն նո
 քա զմորթն հանել ՚ի ջրէն ըստ ասիցն,
 գեր քան զայս շարագրելով գեղեցիկ
 և նուրբ։ Այլ այնպիսեացն տրվաւ
 այս քիչ մի ձեռնտու, որք չեն վար
 ժեալ այնքան ՚ի շարագրութե։ Այլ մերս
 իսկ տկար ուժն՝ անձախ թէ այնպի
 սեացն կարելով սակաւ ինչ օգնել՝ որք
 քան զմեզ իցեն տրկարք, յարմարեցաք
 զոյսքանիկս։ Առեալ զոմանս ՚ի նախ
 նեացն շարագրութեց, և զոմանս որքան
 եքեր կարն ամենակար՝ ՚ի կարն մեր
 տկար։ Մնկալարուք ուրեմն սիրով՝ ձե
 րովդ խոնարհուք՝ օվ եղբարք իմ հայա
 զունք և սիրազունք՝ և հայաստան եկե
 ղեցւոյ ընթերցասէր սիրամանկունք։

(Ս) փոքրիկս զայս տեւորակ՝ իբրու խա

և այս անուռն : Այս մարտիրոսի որդի
մահտեսի յուռնանս կնքեցի զայս իմ ձե
ռագիրս որ ինձ հաճոյ է :

Պատճառ ձեռագրոյս այս է : Որ ես
սիմաւռնի որդի զազէզ մեղիտոնս,
հետ տիրացու աբրահամին օրթախ ե-
զայ : ի զի՛շ ես դրի սերմայէ , ի գ՛ճ
զի՛շ տիրացու աբրահամն . որ խանու-
թիս կէտիկն այլ իմ է : Այս զավուլս,
որ երբ հասնինք ան ՚ի տարեգլուխն
և հիսուս ընենք . ան ինչ շահ տված
որ լինի , կէսն իմ լինի՝ կէսն նորա :
Ու թէ ան չընէ՝ զարար ալ ընենք նէ,
նոյնպէս կէսն ես քաշեմ՝ կէսն նա :
Ու թէ ո՛վ գիտէ զատուելու թէ լի-
նինք , թէ ըռզակ թէ ըստակ , թէ
պարտք թէ վերէսելիէ , երկուքիս հա-
ւասար լինի : Այս այս պայմանիս վե-
րայ՝ տրվի զայս իմ ձեռագիրս ՚ի ձեռս
նորա . որ ՚ի գիրպօղ ժամու հաստատես
ցէ զպայմանս և բաւ է :

Վրեցաւ օրթախու թեան թէ մէսիւկս՝
ի

Ի ԹՎԻՆ Հայոց 1201: մայիսի տասն:

(ԵՃ պԼՆ ո՞ղ միւսն.)

Պատճառ ձեռագրութեա այս է: Որ ես
գրիգորի որդի ոսկերիչ մահտեսի
պետրոսը, որ տվեր էի ոսկերիչ մահ
տեսի յուսանին 500 դր՝ 201 օր
վատելով: Այլ ի նմանէ զիմ ըստակս
պեղուսուր և վճարվեցայ և զինմէթս
իտրա ըրի: Որ այլ մէկ ըստակ մէկ փող
առնելիք չունիմ ի նմա: Այլ ետու
ղոյս իմ ձեռագիրս նմա ի ԹՎԻՆ 1202:
նոյեմբերի ութն: որ ի պիտոյ ժամա
նակի վկայեսցէ ասացելոյս և բան է:

Թեպէտ ոչ էր հարկաւոր գնիլ օրի
նակ ձեռագրութե ասա. զի այժմու ժա
մանակի առ և արի մէջ եղողքն՝ լաւ
պէս գիտեն զայս յոյժ առանել բան
զմեզ: Բայց ծնտան տա պու
լունսուն զարարը ե՞՞զա.
պէլքի պազըսընա լազըմ

ՅՈՒՐ:

104

Ունիմք

Ունիմք ևս անլ'իմտի թէ մնայցեմք,
 շինել'ի դիպօղ ժամու տեւրակ
 մի ևս փոքրիկ այսպիսի . և հաւաքել
 'ի նմա մասունս ոմանս բանից' պատկա
 նաւորս բարեւագրութե' : Այլ փայտս
 ինչ քերեալ տաշեալ պատրաստեալ առ
 'ի նիւթ շինուածոյ : Ասիս վս դիւրե
 լոյ փոքր ինչ զաշխատանս բարեւագիր
 շարագրողաց և համբակ զինքեանն հա
 մարողաց : Այլ եկդ' առ 'ի կրթիլ թե
 րևս նոքօք սակաւ ինչ 'ի շարագրուիս
 և յիշել զմեզ յազօթս :

Այլ իբրու համտես իմն այնց արարե
 լոցաց, եդաք աստ սակաւ ինչ այսպի
 սիս լս այբուքենիցն կարգի : Ար պէլբի
 հաճոյ լիցի ումեք շարագրասիրի :

Այլ զգիս հայկազնոյ' տոհմիս արամեան
 դիտապետ պատուէեալ : Այլ զնուաբարոյ,
 համեստակենցազ և խոհեմաղարդ :

Այլ հաւասակ եհն եհաս առիս գիր քո
 պատուէական' շնորհալի մատանցդ : Այլ
 նիւ գերազանց, արդեամբ անբազդատ
 հայր իմ պատուէելի : Աարձրելոյն փոց

Ղատագով, և անձային տառիցն քննասեր:
 Քարեպաշտօն տղնունական, և հռչակա-
 վառ տանուտէր. ՚ի բարեսէր ծնողէ
 բարեմոյն որդի: Վերազանց առաքի-
 նութեբ բարեշքեղեալ: Վիտնականին
 և գործնականին հանդիպեալ եօթնալիբ
 շնորհօք: Վրկախառն փարմամբ և ըղ-
 ձալիբ համբուրիւն: Ղայեակ և դասախ-
 արակ նորածնեալ մանկանց եկեղեցւոյ:
 Ղրախտ անատունկ, բարեխիտ տըն-
 կովք ուռձացեալ: Ղրունատեալ ՚ի բազ-
 մաց և յարգեալ ՚ի յոլովից: Առաջուսէն
 միուէն կամակատար պաշտօնեայ: Առա-
 բորբօք սիրով և սրտատենչ կարօտիւն:
 Ասցէ և մնասցէ նք հայրուիդ երկարօ-
 րեայ ժամանակաւ: Օ ունարթատեսակ
 սազարթիւք և քաղցրահամ պրտղօք լիա-
 ցեալ ծառ կենդանարմատ: Օ օրացել
 ղօրութեամբ անեղին աջոյ, և լցեալ
 իմաստիւք ՚ի հոգւոյն շնորհաց: Օ որ
 պահեսցէ նք անասան այժմ և յապա-
 դայն ժամանակաց: Ախտհ իմաստուն,
 առաքինի իմաստասէր: Աական բանին

այ՝ սպասաւոր աւետարանին։ Այլեզ
 տրինն հոգևոր, ոսկեճաճանջ բազմա
 դունեան։ Մեծերցասէր տիրացու, և
 մաստասէր և հոգեսէր. որ ընտրեալ
 էս և պարզեալ եղբայր իմ աղնիւ՛ն՝ եօթն
 պատիկ ՚ի հոգոյ։ Մնկալ սէր իմ ծրիկ
 ինչ, ՚ի ծիւրամիտ ծրածրակէս։ Մնդ
 վզով քո անկեալ որդեակ իմ սիրուն,
 զբաղցր տիպ քո համբուրեմ կարօտով
 զեղուն։ Սառնդարական ակն լուսազեղ
 եղբայր իմ անգին մտրդարիտ։ Սաւա
 խիտ և պտղաւէտ անդաստան բարեմոյն
 և բերրահող։ Սափուրս ՚ի բարեաց՝
 ծառայս անպիտան։ Սառանգ արժա
 նաւոր՝ հայրապետական բարձր աթոռոյ
 սրբոյն գրիգորի։ Սառանգ սրբութե
 և շառաւիղ օրհնութե։ Սառանգ հայ
 թեմական բարետոհնութե և բարեգոր
 ծուե։ Սբարեւոյաչտ և պարկեշտակրօն
 ծնողաց դաստիարակեալ։ Սբրե զգիր
 յարձանի՛ անջնջելի կայ տպագրեալ սէր
 քո ՚ի սրտիս։ Սդառնադառն վիժա
 նաց ժանտաժուտ աղմկեալ ծփմանցն
 բեր

բերմանց : | Երգատուջոր կարօտիւն իբր
 Եղջերու ՚ի յաղբերս ջուրց : | Ուստ
 լիւր սիրտ քո վրայէ ո՛վ իմ աչացս նշոյլ :
 | ցեալ գերառատ պարգևօք հայրածագ
 անըստուներ լուսոյն : | Սաղից և բեն
 կորձից հմտագոյն ոլորակող : | Սանդա
 կած կարօտիւն և կարի յոյժ բաղձանօր :
 | Սաչաբարձ խաչակիր միանձանցդ բազ
 մուծե՛ արի առաջնորդ : | Մագու մն
 արիկափայլ , և ճառագայթ գերանշոյլ :
 | Մազկեալ հոգեկան և մարմնական բա
 րեբոյս շառաւիղօք : | Մայրաձաձանջ
 լուսով լըուծե՛ հեղբիջ բնաւին մը
 թուծե՛ց : | Վաթոգին եռտիափագ կա
 բօտանօք : | Կարօտով քո խարչատիմ և
 սիրով քո տօչորիմ : | Կորովմնաստ և բա
 րեբաստ մեծ եղբայր իմ սիրազուն :
 | Հայրական քո գթութեանդ և երախ
 տեացդ պարտական որգիս և ծառայս :
 | Հատաստ յառաքինուծե՛ իբրու արձան
 կարծրակառոյց : | Հարցաբանեմ զամ զոր
 պիտու թիս քո : | Զակորձից և հուհոցից
 հրմտաձայն երաժշտօղ : | Զայնաւոր եր

գոց երաժիշտ հմտագուևնեղ, Զայնեղ
 ախրացու՝ համեզ երգարան եղբայր
 պատուհան: Ղամգար լուսալիր՝ գե
 րապայծառ նշողէք: Ղեկավար իմաս
 տուն՝ հոգևոր հմուտթք: Ղենջակա
 սկիած խոնարհին՝ խոնարհ աշակերտ:
 Ղչմարիտ քահանայ ըստ կարգին մեզ
 քեսեդեկի: Ղոխացեալ գիտուտթք հո
 գևոր իմաստուն: Ղրագ լուսատու
 տանս հայաստանեայց: Մատակարար ճըշ
 մարիտ՝ կարգաց եկեղեցւոյ: Մատու
 ցող բուրվառաւ անձին՝ զխայրիս մտաց
 տն՝ ՚ի հոտ անուշից: Մարգարիտ պայ
 ծառ, ահն արժիափայլ հայր իմ պատ
 ուհան: Օարագուէարձ արևաւենի ՚ի
 տանն այ տնկեալ ՚ի գնացս հոգւոյն վը
 տակաց: Սետ որոյ յուշ լիցի վսեմա
 փառ քո անձինդ: Սուշ լիցի յետ
 որոյ քոյին սրբուեդ: Սեր ծրրկամբօխ
 ներկայիս և շատավիշտ կենցաղոյս:
 Սուհաստագոյն և յետնագոյն քո ծնցս:
 Սերքինս սենեակ լի և սիրով քո սեր
 իմ: Շառաւիղ երջանիկ երջանկազար
 մեան

մեան: Ե իջեալ ի Կաթողիկոսանս անպիտան
 ծառայս: Ե նորհաշուք շողեք չքեղ
 եալ անձինդ: Աղջադուրեմ զտիպ քո
 ցանկալի ո՛վ իմ աչացս լոյս: Աղջախոհ
 տատրակ զարդ անապատի հայր իմ պատ
 ճահան: Աղջունեմ զլստոյդ սիրելիդ
 իմ սիրահարս քո գերիս: Պահեսցե
 տր զսիրելիդ իմ միշտ բերկր և զոճարձ
 հոգւով: Պանծալի զարդ անապատի
 ծաղիկեալ ծերունւոյդ: Պատճառ գոյ
 ութեա յեա այ՛ հօրդ իմոյ ծերունւոյ:
 Ս երմաջերմ ըղձի՛ն հարցանեմ զորպի
 սութի քո: Ս ուր մանրածա՛նալ սրբ
 տիս պասքելոյ: Ս բարբի անդաւտան
 արգասաւոր հոգւոյն իմաստից: Ասկայ
 և անիմաստ քո յետին ծառայս: Աս
 հա՛նոր ուղևոր երկնա՛նոր ուղևոյն:
 Ասետին քաղցրա՛նէնեաց, դեղթաի
 օշարակ: Սիրելի անձկալի, սրտիս բաղ
 ձալի: Սիրով քո խարուկեալ՝ յա՛նէտ
 տոջորիմ: Սրբեալ ՚ի մարմնի, զլապե՛լ
 ՚ի հոգի յարակ մաքրուք: Ս աղեմնական
 սիրելւոյդ՝ վաղեմնատենչ կարօտի՛ն,

Ա անական հսկող. անմարմնոցն հանդի
 սակից : Ա արդ անուշահոտ ՚ի բուրաս
 տանս եկեղեցւոյ : Տատրակ առաւօտ
 եան . զարթուցիչ ոգւոց թմբելոց հա
 մեղ քո ձայնիւնդ : Տարատողիւն տեղ
 եաւ տարակաց տրուպս : Տիպ քո տի
 բական պատկերիդ սեւեռեալ կայ յար
 ՚ի սրտիս : Բաբուն իմաստուն . վարդա
 պետ ոգեշահ : Բոպէ մի ՚ի մտացս գրե
 թէ ոչ հեռանաս ով իմ աջաց լոյս :
 Բուպ ինչ թէ մոռանամ զքեզ ով եղ
 բայր իմ հոգեկից , դառնամ հառաչեմ .
 որ ծուխ իմ կապուտակ առնէ զերեսս
 եթերին : Յանկ ամրափակօզ սրբազան
 հոգևոր Ծր՝ այգւոյս մերոյ հայկազնոյ :
 Յնծուի և բերկրուի զքեզ սիրողաց :
 Յօղ առաւօտեան իջեալ ՚ի պարզոյ .
 ծաղկանց և բուսոց թարմաբերութի :
 Փաղփիւնափայլ՝ փունջ ծաղկանց հա
 շաբման : Փայլեալ գերերևակ տեսուբ
 ՚ի գմբեթայարկ խորանս եկեղեցւոյ :
 Փոքր տոմսիւն փոքուս , զմեծիդ հար
 ցանեմ զորպիսութի : Բաջ հուտար և

Հոգեւից իմաստասէր : Բեզ ամենայն
գելի անձինք ազնունոյ՝ որ գով պատ-
կան բաւեցիս : Բա ազնիւ պատուական
տեսող, և քաղցր և համեզ խօսող,
կարի՛ յոյժ կարօտ մնացի : ()Ժեալ
աջողք քու մ սրբոյ, և ներքանց և գարշա-
պարաց՝ համբոյր բաղձանաց ընծայեմ Թր
իմ և հայր հոգևոր : ()Օրինակ բարեաց
բարոյից և նպատակ առաքինուէց հայր
իմ երջանիկ : ()Օրհնեալ սէր քո բնա-
կան և բարոյական, միշտ պարտաւոր պա-
հէ զիս զքո անարժան անպիտան որդիտ
Ազջ լեր ուրեմն երկար ժամանակօք
և անաստան կենօք ամէն :

Երդ այսքանս բաւ լիցի այժմ. և
ճանիր սիրելի իմ : Օ ի ոյ թէ
պէտ տաշեալ յղկեալ իցեն փայտքն շին
ու՛ւածոյն, բայց թէ փցուն իցէ շինօղն,
սչ կարելով լի տեղոյն ՚ի դորժ ածել
զնա, փցուն և շինու՛ւածն լինի : Եւս
պէս և աստ պարտ է գիտել զսոսա, թէ
որն յոր տեղ պատկանի դնիլ կամ որ
անձին. և այնոյ ածել ՚ի դորժ : Օ ի
մի՛ յղկեալն բարւ՛ղք, լիցի անբարւ՛ղք :

Խրթնաբանութիւք ոմանք ըստ շարագրութե :
Ե՛ւ իմացք բարոյականք : վասն եղբարց ոմանց
շարագրասիրաց :

Արք ըզ զօրեղ կապոյն չծանեան ըզ
ճաշումն , են թէպէտ և սաին ՚ի
բանեանցն հաշվի , ո՛չ արտելեալ սակայն
այլիմնին ՚ի կռվաբուն տեսակէ կենդա
նականն սեռի , որոց՝ փողոցքն են կա
ցանք : Արք բնա՛ւին գողով անհուպ վեր
ասերոյս առ իւրեանցան , զեկն օտար
նոյնն տեսակի , անգութ հաջոտեալ ար
տատահմանեն : Եւ՛ նոյնք միափողոցք՝
թօ՛ւն թէպէտ համակամ յարտավարելն
զլայլուստն , բայց այն ո՛չ նշան այսր կա
պոյ , այլ ներհակին երև սաստկութե .
զոր սակս օտար եկերոյն արտաշնչատեն :
Արք մինչ անդ ո՛յ է վս որոյն , իբրու խա
զազք և հաշոք քնափեն անձիկ : Իսկ
յերևելն առաջի բեկտօր մի կերլի , ազ
մուկ խածատման իբրու անհաշտ վեր
գովանաց՝ ՚ի նոյնում իսկ վայրկեան
յերևս առ բերեն :

Բ

ԱՅ

2 Այլ զօրագոյնն կողման՝ այլազան հասա
կա՛ն միակամ ժիր և արագ մշակքն
հնգեքին՝ յա՛նէտ գան ՚ի գործ՝ քան
Թէ կողմանն առննչակցին՝ զնոյնն ու
նօղք զկոչումն և զհատակ : Ա՛յսպէս՝
ասեալքն ՚ի լա՛ն անդրնեւորաբի անտիպ
տրպողին , այլք քան զայլն ելով ՚ինոյ
նում տրաբի , գործունեայք ահա և յար
գոյք ըստ որում և իցէ մասին . շարժո
ղին կամ շարժելոյն . որ որով կայ ՚ի
վաստակ :

3 Արդոս համանուն յարգելին հնգեցն
վերնոյն , զվիմանցն մանունց ունօղ
զկոչումն : Ա՛յ ըստ դրոյն , եթէ ո՛չ
զգունեանն ունիցի գորակ՝ յարգի :
Մոյն և եւն ներհնչմանն ըղձի , ո՛չ լը
ձգմանն յերկար , Թէ ո՛չ ըստ բոցոյն
աստուկուԹէ ընկալնանի :

4 Ա՛յ զայլոյն այլ՝ անհաղորդ նմին՝ կրէ՛
զհետևումն կամ վայելէ : Ա՛յ յԼ որ
ինչ արտընձիւղինն , գիտէ զիւր յորմէն
կազմիլ

կազմիլ նմա ՚ի հաճ կամ տըհաճ : Առակ
ոպ ասացեալ . զիւրանէ կորբանելին
կախիլ սրընկէ :

5 Ա երնագոյնն եռամասն շարժողին՝
եթէ զարտուղին առցէ ընթացս
ըստ յիննեակէն ելելոյ , անիշխ և եր
կուքն յիւրեանցսն դիմեն գնացս իբ
րու անսանձ երիվարս : Յորոց որ հա
ջէնն , թողու զընդդէմն օտարին , և
որ ցանկայն՝ զցանկալին : Ղներհակն
հակամիտեալ միջինն և ներքինն Ա՛լեբ
ապա քաղաքն եղեալ , լսէ զվայն
՚ի ժողովողէն 10 . 16 :

6 Ա ինչ հակակայն հակակային արևո
րակ զօրուէն տիրել հզօրի իւրում
ներհակին : Բանտեալքն ՚ի սովոր ան
գործուէն կապանս դադար չըջանին ,
՚ի տիպ յարուէ բանական մարմնոց՝ մի
զլնի միոյ ՚ի դուրս անկանին , Բստնոյն
և պատկեր արարչին՝ նոյնապիսեալ ՚ի
հոգւոյն տվմանց , յոգնազանս բերէ ՚ի
բոյս՝ պատկերողին իւրոյ հաճելիս : 115

7 Մի և ութի համառակի, պատկեր
նախկին արարչական պատճառին,
ի յամենումն ներելով, ըմբռնէ զբը
նաւսն: Մինչ զի արտելեալ յումեքէ,
ի նախկինն տայ չո՛ւել ցանէ ութի ըստ
ուղղափառ հաւատոյ և այլոց: Արեւա
զայն և պատկերեաց նմա յարանունա
բար, և յարեսցիս յայն, որում նայն
պատկերանայ:

8 Մերկօղն մարմնոց գեր քան զաւ
զակ՝ առ ՚ի զնիւթն անմաքրութե
նոցինն տարահերքել, ոչ կարէ ներգոր
ծել զնոյն, եթէ ոչ փորն հրալիր՝ ա
ռաքեսցէ զիւրն ուժգնութի յերական
նորին որ յայտէ: Եւ ՚ի մեզ աստուստ
իմաստասիրել զջերմն եւ աանդ՝ ՚ի ձեռն
արտօսերց զհոգոյնան բացամերժել
զկռու՛եալն յօտարուստ:

9 Չորրորդն տարր ՚իներբուստ՝ միծաւ
զարմանալեաւ միայ անշէջ ներ վի
թի, թէ և կայցէ իմէջ իւրոյն երրորդի
բազում

բազում ժամանակս : () որոյ յինքն բերեալ զնմանութի՛ բերօղն յանդիման զաներևելիս, ներ յուր յնեղութեց և հալածանաց՝ իբրու միշտ անշէջ՝ մնալով անկասելի, ո՛չ ինչ բնաւ ին յուսալեացն բերե զվրիգանս. շնչեցին հողմք և այլն :

10 | Ենքնամատոյցն բարձրելոյն՝ գոլ գերագոյն քահանայ՝ յերգարանն թէ տէտ հնչէ առն այ լի սրտին, սակայն մեզս ախտացելոց առ այն լսելեօք՝ խորիմն հեռահնչակ աննշան՝ մանաւանդ թէ անշար իսկ գաղերևոցի : Աւտի զխոնարհն ոգի գոլ միայն զոհելի անկարօտ գոյին՝ իբրու անլուր լմամբ՝ ո՛չ ունեցաք զփոյթ առ ՚ի յիշումն ածել որպէս պարտն պահանջէ :

11 | Որք զամանսն լի իւրեանցն պահանջեն ձեռոց՝ զերծեալքն յանէութեց, ներհակին կակղոյն կոչեցան կոչ մամբն : Իսկ որք ըստ ամանոյն ինքեանք ձեւանան, հեղուկ այնորիկ մեզ անու՛ա

նեցան: Նորոց 'իսոցունց' զխոնարհացն
անձանց և զանխոնարհից ունիմք տեսա
նել կարի' մեծապէս. իբր 'իբնականէն
բարոյականս ընձիւղեցուցեալ:

12 Նոգի հրոյն ինքն հուրն, արտելեալ
'ի մարմնոյ, ոչ շիջանի 'ի ջրոյ. հա
սեալ առ մայրն իւր պարզ և միացեալ
ը նմա. իսկ ը մարմնոյ առ կեցեալ, շի
ջուցանէ զնա ջուր: Այսպս և որ մեր
կանեցաւն 'ի մարմնոյ առ անկարգն ձրկ
տուէ ոգին բանական, միացեալ առ զու
տրն մին, անյաղթելի այնուհետև պար
հեցաւ 'ի ներհակինն մարտից: Աբբ ոչ
ունին զօրել յոգիսն, եթէ ոչ 'ի ձեռն
հակմանցն տարրեղինիս այսր հակեղև:

13 Արկուցն 'ի մեզ միութի շողկապաւ
շնչոյն' մի ասի թէպէտ ըստ մարդն
գոլոյ, երկու սակայն յառաքելոյն ա
սացաւ գոլ: Աւտի երկու և կենացն
պահիջ սահմանեաց կերտողն: Այլ ինքն
բանն մարմնով՛ առ որ կիրթնէ 'ի փոր
ձեւ՛

ձեզ՝ անժաբանեաց, Օ որ պարզելով մե
րազնեանն շնորհալուոյ, հացն զմարմին
ասէ բուժէ, և այլն:

14 Օ իարդ արդեօք զյայտնիսն բնաւին
ջճանիմք լսելով կամ տեսանելով:
զվերոյսն քան զայնս զըննել առ ձկտօղ
քրս: Օ ինչ մանանայն թաքուցեալ,
և արեուն ոչ լուսել զաչս ոմանց:
Թողում զգերազանց բանին զհողմոյնն
վարդապետել, որոյ հասուքն՝ ոչ կարա
ցին բերանել անունկնիցն լսելեաց:

15 Նաւաստին ըստ լինելուն, և անհա
ւաստին ըստ երբին և ըստ կեր
պին, հիաց մեծագոյն և յոյժ մեծա
գոյն, թէ զիարդ ոչ պաշարեալ ասեղ
սարսափմամբ յամ մեր վայր կենիս ՚ի
դողանս արկանէ զմեզ. թէ երբ իցե
արդեօք ժամանելի և զինչ եղանական
վերջնոյ, որ մի միայն է անց՝ և ոչ ևս
կրկնելի առ ՚ի լինիլ բարձոքապէս յոր
յայն կէտ ոչ գտանեցօք:

16 () որ փոքրիկ մի տղայեկ կարողանայ
'ի գզել, զոլորունս առ ընկալեալ և
ընդ մի յեռեալ, հազար արք քաջագոյնք
անկարանան 'ի խզել: Ա՛հ է իմն ընտա
նեգոյն ապացոյց այնր զօրեզ կապոյն 'ի
մեզ, որ զմինն առնէ հազար՝ անկասէ
լի 'ի փեռեկտեալ անթիւ քաջմուտց:

17 Սիրելականն վ՛ս այլոյ, է հարկաւոր
րագոյն քան զվ՛ս իւրն՝ բաց 'ի մի
ոյն միայնոյ: () 'ի մին յինքեան ունէ
լով զախորժիչն, առ քարչի 'ի յախորժա
կէ՛: Թէ հարկաւոր լիցի Թէ ոչ: Իսկ
նախկինն որ վասն այլոյ, Թէ և յոյժ
դառնագոյն և անկրելի, կրի՛ սակայն
ախորժաբար՝ ելոյր հարկաւոր հետեւե
ցելոյն: () որմէ ճգունքն և դեզո
րայք՝ տան մեզ զըստոյզն ապացոյց:

18 Ս ուր սկիզբն լուծականաց որ և
կարի լուծական, զարմանք մեծա
դոյն, որ տայ երկնչիլ հրաշապէս այնր
հզօրի, յորմէ բնաւքն կարծրունք կրեն
զկաս

զկասկած : Իսկ իմաստ մեզ աստի, զյի
սուսեանն ուսանիլ զասացեալն՝ ուսա
րուք : Յորմէ վերեւըն մտօք՝ կրեն
զսարսափ կործանման : Եղից զԹոռն
իմ յամպս և այլն :

19 Ս որ զզովականն զովագոյն՝ տու մա
տուցեալ մի և եթ նո՛ւագ՝ հետե
ողացն յանուն նորին կենդանւոյ գտա
նիցի, ո՛չ չվարձիլ ՚ի նմանէ՝ ունիմք հաս
տատուն՝ ՚ի նորին ճշմարիտ և անստեղի
աւետեացն հնչմանց :

20 Ս երջինն ՚ի վերուստ նիւթից նիւ
թայնոց՝ զամ զծանրութիւն երրոր
դին զմարմին գիտողաց՝ յինքն պարտա
կեալ, սրբէ զերդն իւր յամենիցն այնպի
սեաց : Տալով մեզ աստ իմաստ, զայլոցն
պարտակել զծանախանսն, սբ զլսարանսն
պահելով զունողացն զուրն բանա՛որ :

21 Ս, ոյն գոլ թէպէտ թո՛ւեցա՛ւ բա
նեանցս եզերումն ընդ ոչիցն այս
պիսի,

պիսի, միոյն սակայն նոյն է որ ինչ էն,
իսկ երկրորդի՝ նախկինս ունի հանդի
պիլ ըստ ուղիղ մերոյս դիտման. յեր
կուս և այն եզերեալ անեզրակի: Օ որ
ունիմք ըստուգել ՚ի ճշմարտից ճշմար
տէն. միոյն հանդէիլ ծանուցեալ գոլ
անվախձան, և երկրորդին՝ բնա՛ն նորի
նրն ներհակ:

22 Եւակին էութք որ ՚ի մերումս քա
ռեկի՛ ո՛չ է առ նա իբրու նենթա
կայում անկար զատ գոլ թարց յորում
էն: Եւ յլ՛ է տեսակ նորին ՚ի վեր քան
զայլ տեսակ. ոչն գոլով շարաբառնալի
ընդ իւրն նիւթոյ, այլ կայուն յա՛խտ
եան ներ միումն երկուց ներհակ կա
ցութեց յորում և գտցի. ըստ վայտին
յոր կողմ անկելոյ: Աոյնովս սակայն նա
խանիւթի՛ն՝ դարձեալ եկելովն առ նա՛
տէ՛ն է ՚ի յա՛խտենին:

23 Թու՛ն ինձ ո՛չ գոլ այլ կարե՛ն որ
հեացք՝ քան որ ախուսդականն կոչի

զօրուի յեփոցոջն ՚ի կենդանուղ: Եւ
 րու ՚ի դատելոյ դատաւորացն առեալ
 ՚ի պարսկական բարբառոյ: Որ զինչ և
 ընկալցի հիւժս առ եփարանն, գիտե
 նա տրոհել զնոյնան: տալով բաժինն իւ
 րաքանչիւրց զպատկանան, Եւ չեք այսմ
 հիացագոյն դատաւոր նրբատես՝ հան
 ճարեզ ՚ի բաժանել: գերազանցեալ որ
 անբանս է՝ զբանականօք: Եւ որհան
 հուն իմաստ և ինքնիմաստ ինքնագոյին,
 որ առնէ հրաշակերտա և զարմանալիս՝
 որոց զզարմանալն գիտիցեն:

24 Որ ընթանին՝ յերիս որոշի: ՚ի վեր,
 ՚ի վայր, ՚ի հարթ: Մեզ աստի
 ցուցակ. նախնկնովն՝ գնալ միշտ ՚ի զօ
 րուծէ ՚ի զօրուծի ՚ի լաւ անդր կոյս.
 Երկրդիւնն՝ զսիսուսին ունիլ զհեղուի.
 որ եկն պաշտել ըստ իւրում սբ ասիցն:
 Իսկ երրդիւնն՝ ՚ի նոյնուէ կալ հաստա
 տուն ՚ի յաջող և յանյաջող. ոչ ՚ի վեր ՚ի
 վայր գիմեալ ՚ի ցնժանա և ՚ի
 տխրանա:

25 Վտեղևոջն ըղձածխի՝ ուր յամե
նից բացակայիլ յայլոցն՝ ունիմք
զպարտն խակագոյն ըստ կենարարն ասից,
այնց ամենից իբր առ խընձոյս առ փու
թացմամբ, սորինն հետ՝ և տեղեալ ան
հետացել: Ուր միտ անդ՝ առ որ պարտն
պահանջէ, ուր տհաճքն նմին՝ ունին
ի մէնջ զփարումն: Օ ի անդ ապա իս
կակի՝ վայման նրպատակ բիւրիցս բիւ
րից չիցեմք եղկելիքս:

26 Վիւթն խընդաբեր բանեանցս սրբ
տի, թողեալ զգիջուին և զգիւրն
մեծ, լինի կեցելի քան զառաջինն:
Օ որոյ քարչեալ մեր զհոգին ջերմա
բունիւն տարրիւ, զորագոյն քան որ
յառաջն ունէր լինոցիլ՝ գտանեմք ըզ
նոյն: Եւ զինչ աստի մեզ իմաստ. ե
թէ ոչ ճգամբք զիջելոցն և նիհարելոց՝
զորանալ ոգւոցն՝ առ ի զվերինն ընդու
նելոյ զնորհ:

27 Սախանցականքն նիւթք ը գունոյն
կրման

կրման, ընկալեալ զերեսացս ենթակայն
 նախկին, ոչ լինին արգելք այնր զգա
 լույ և զգացմանն նորին անցանել յեր
 եարս: Ըստ օրինակի առն շնորհալուոյ
 ոչ լինիլ խոչարգելման իւրոյն շնորհի
 առ այլ, և առ ինքն իսկ այլոյն: Առնե
 լով զերկոսին զբարուհան. ՚ի տալն յՁ
 ժար, և յառնուլն ընդունակ: Օ իարդ
 ապա կոչիլ պատկեր կարիցեմք պատկե
 րողին, մինչ յարդագունին նազ զկերն
 տընտեսեմք տալ, քան նորինն կարօտոյ:

28 Պահպանութի դրանցն որ ՚ի մեզ
 յեա երկիւղի սիրոյն սիրողին ոչ
 այլ ինչ կարէ գոլ ամրապահագոյն, քան
 զ՚ի բացեայն լինիլ ըստ բաւ միջոցի.
 Թէպէտ մեծագոյն ասի գոլ միւսն, սա
 կայն ոչ է տանելի այն նաև սակաւ ինչ
 բազմաց, այլ յոյժ սակաւուց, վասն
 գոլոյն յոյժ կասկածաւոր: Ըստ հոգ
 մառատ թևոց ՚ի կասկածաւորն պահօ
 յանկայուն վայրի՝ հաղւաց ոմանց ապ
 րելոյ առ նաւահանդ իսա:

29 Արկուս մեծամեծս և յոյժ հարկա
 չորս՝ կենսատուս և հանդրստա
 տուս՝ ՚ի միում կալեալ երկուցս կա
 պում զձիրս, երկուս գոլ գոհունակս
 պարտաւորիմք առատրողին: Աայց մինչ
 զմին գտանիմք հատուցանող, երկուս
 դարձեալ զնոյնս ընկալեալ, աճէ յարակ
 ըստ այսմ պարտուցն որ ՚ի մեզ պարտա
 չորուծի: Աչ այսմ հնար լրուէ, զան
 կարուծի միայն՝ զհատուցմանն խոստոյ
 վանիլ զտրիտուրս:

30 () Ենթակայն երեսաց զմիւսն սևոյ՝
 տողորագործողք ՚ի պէս պէսս յայլ
 նորին, զիմն յայնց ՚ինոցունց սեռակ
 ցացն տեսակաց՝ ոչ կարենալ խոստովա
 նին ՚ինոյնն յեղել: () որ արարին
 բնուծե՛ իւրոյն պահեալ կարողուծե,
 ՚ի յեղելն ՚ինոյն զհերս բանեանց կամ
 այլ, տայ մեզ յայտնի իմացս, թէ ՚ի
 մէնջ անհնարինքն գիւրիմք են նմա և
 գիւրագունեղք: () որ գթածն գթա
 ծաց առ թողուլն զմեղս մեր խոստացաւ

առնել. զերկուս բերելով 'ի մէջ զմե
ժամեծ անհնարինս՝ հնարիլ յամենակար
արարչէն: Աթէ իցեն մեզք ձեր
և այլն: Եսայի 1. 18:

31 Արկուքն կելոյն մերոյ՝ նոյնէ մեզ
հասարակաց որ ըստ անկոյն է և
զգայնոց: Իսկ երրորդն որ ընդ բանի՛ւ
ոմանցն ըստ կամացն է տուողին զնոյն,
և ոմանցն ըստ ներհակին. ըստ անձնիչ
խան կառավարին ընթացից յոր կոյս
և յօժարիցի:

32 Ախտիսն 'ի հնգուսն 'ի բանեանսն,
Թէպէտ յինքենէ զիւրն յա
տուկ ունի զընտրութի, խնդրէ սակայն
իբրու ԹէուԹի զզգային երևուցիչ.
Թէ զանգործն մեր զմատանցն այ, Թէ
զմերն՝ իբրու հայթհայթանօք: Յարմէ
կարեւք օրինակիլ 'ի հաճատս մեր ան
բիծ, ոչ լինիլ օգտակար ունողին իւրոյ
Թարց Թէուէն գործողուէ իբրու մեռ
եալ. օպ սասց որ սասցն յԸհանուրս.

33 Վինէմայրն չորացեալ վտտեալ,
 փորձեալ ջրով Ժամանակ ինչ առ ՚ի
 կրկին հասունիլ, ապա և ընդ հուր ան
 ցեալ, զորագոյն և պարզագոյն ընծայե՛
 ոգի քան զառաջինն: Անձն բանեղէն
 վտտեալ ճգամբ և թռչկեալ, անցեալ
 ընդ ջուր երկրաբարշուէ և ընդ հուրն
 բաբելական մեծն հնոցի, զորագոյն և
 պարզագոյն ընծայե՛ զոգին՝ տունոյին
 զնոյն, քան զոր ըստ բնուէն էր ՚ի բը
 նուէ թարց երկրորդին որ շնորհինն է
 տունութիւն:

34 Անձն տեսող թէպէտ ըստ կոյրն գո
 լոյ, նոյն սահայն գոլով լը որում բաց
 բարձականն առ ասի անուն, ներքինն
 զգգալիս ՚իներո տունողաց ՚ի պահարանն
 լայնագոյն համայն զգալեաց՝ տասամբքն
 գործունեայն մասամբք, հիաց մեծա
 գոյն: Արնս իբրու տեսող սրատես՝
 անվրեպ ՚ի տեղին ուր պիտոյնէ դիպի
 շեշտակի ՚ինոյն բոլորում ամբողջակա
 նի: Ենորհ անհունազօր բնութեանն.

Բ

որնքս զանաչեայս իբրու աչեզս առնէ
գործունեայս : Յայտ ըստ իմաստնոյն
առնելով բանի, թէ ամին է կարող և
գերակարող : որում անլինելի և ոչ ինչ :

35 | Եղնդանցն ունող պէտս 'ի նոյնում
իսկ բողբում՝ շոշափմանցն գօլում
զգալի, թէ և պլոցն է անծան, սչ սա
կայն իւրոյցն բնաւ : Լսաու պայծառ
օրինակաւ վարկանիմ գող առնլի՝ գօլն
անամփոփ ելմանն կերող 'ի կերպէ նախ
կինն կերողի՝ որ անդն քննողի դատոյ
ղու թեան առաւել քան զարինոյն ամե
նասփիւռն ճառագայթ : Օ ի զնա ծած
կէ գընտակն երկրի, իսկ զսա յայնմանէ
և ոչ բնաւ թանձրուիք բողբոց գոյից,
կամ անբաւ հեռաւորութիք ծայրաքար
շելով : Ե նորհ երանելի բնութեան
ստեղծողին, զայս ակն աննինջ 'ի մեզ
եղողի : առ 'ի պատել որ զիւրն պատկեր
յօտար արկածից :

36 | Երևեալքն գնայուն յանրնթաց դնաց
Թ :

ման մերում 'ի կակղագոյնն հատակի ,
գուրվ ինքեանք անշարժք բնաւին 'ի
տեղոյնցն , զմերոյսն երևոցեն զընթացիցս
Տալով յայտնի մեզ իմաստս՝ թէ հա
մայն արարքն մեր իւրեանցն յառաջ
խողացմամբ՝ զմերս գուշակեն կենացն
սպառիլ :

37 Մ իջնորդն տո՛ւողի ունկան զներ
տրամադրեալն բան , փոքրիկ ինչ
երլով մասն ամբողջականս բոլորի , զմե
ծագոյնս և գունեղս ասէ ծնանի որ
ասէն յընդհանուրսն : Իսկ և այնքան
ունի ինքնարձակութիւն , մինչ ոչ իմն
սանձ զօրագոյն կարէ ասէ՝ թէ ընկըր
կիցէ . և թէ ոչ միայն իմաստն բանին՝
սփայնովն կարգաւորեալ : Արոց սակաւք
են յոյժ՝ հանդիպող գտեալք :

38 Կրօնարհն քան զսմ . իբաց զազտն
վտարօզ , մինչ զդագարն առնու ,
զնոյն և ինքն ախտանայ . այլ շարժունքն
և գնայունք նոյնն տեսակի ոչ այնպէս :
Մեղկանիլոյ ցասմնականին , և ժիր գո
լոյն նշանակ առ 'ի զտարն 'ի բաց վա
նելոյ :

ներկայ : Այլ և եփին եռանդնոտ , և ահ
ուռկ ինչ շարժական :

39 () վերնական մասն առնելեաց ան
բիծ մերոյս կրօնի՝ որով այլքն
կրեն զաճողութի , անհետ աննշան յա
նէս վտարեալ , ներհակօքն եղաք ուռ
ձացեալք : Նմին իսկ իրի զոր կնիք լի
վճռոյն և նշան յայտնի յի լուսալիր
շաւղին պարտն էաք ուռնիլ , անհուպ ան
համբոյր նմին առ գտեալք , զրկօղ տի
րողին որ զներհակն նշանադրէ , դրոշ
մեցաք զանձինս ծառայս :

40 Այլ ախտն ներ իմացմանն զիրէ՝ է
նշան իրին , նոյն և ձայնն որ անու
նըն՝ է նշան ախտին՝ և գիրն այսր : Եր
կուք նախկինքն սոցին՝ են բնականք՝ լի
որում նոյնք են յինքեանս և յիմացման .
և երկուքն վերջինք՝ պատահականք .
ըստ որում են այլք ՚ի յայլս : Եւ մեծ
իմաստ ՚ի նշանացս մեզ աստ , եզելոցս
տալոյ զանեղ արարչին զճանօթութիս
Ներ

41 **Ե**ր յղացումն անբառկարգի՝ որոյ
նոյնն է ըստ կերպինն և լի կար
գին, առ դիզացմամբ ընդերացն օր ա
նուրց, զսխալմանցն զանխլին՝ անհերե
յանդիման ամենից բացայայտ առ երե
ոցէ: Լուգա ցոյց իմն եղեալ կենսաւոր
բանին՝ Թէ չիք ինչ ՚ի ժածուկ որ ոչ
յայտնեսցի յօրն սահմանեալ յանքնին
քննողէն՝ քննել զամ զոր ինչ արարաբ:

42 **Ո**րքան այժմոյսս բնակ գեր քան
զնախկինն է, գեր քան զայս առ հա
մեմատ՝ երրորդն լիցի, որոց անմահինն
ուճին հասանիլ մասին սրբոցն ժառան
գութե: Որոյ և բաղումն գոլ ՚ի փրկա
կանէն ունիմք լուեալ աւետեաց: Ոյր
վս ճգունքն սիրով կրին ՚ի բանեանց:

43 **Ս**արմին այրեցական սոնք և խիտ
բնութք՝ ոչ այնքան քարշէ զջերմ
արայծառ, որքան միւսն իւր առ ՚ի նոյ
նանալ, եթէ ոչ մերկացեալ ՚ի նախկինցն
որակութեց՝ շերտականն հնարիւք:

Լ՛ը թէ զի՛նչ աստի մեղ իմաստ. եթէ
ոչ ունիլ սիրտ բեկեալ. ՚ի ձեռն ճրն
շեղոյ զիհրնին ածումն զգօտին. պատա
րագ այ հոգի խոնարհ և այլն:

44 Որք ըն անձև նիւթոյ անկամանան,
նորին ածեալ ասին զայլուստն դօ
տին. զստոյգն ունեւով զներհականն ան
կեալ վայլական: Որպէս որդի մարդոյ
ոչ եկն պաշտօն առնուլ. և թէ՛ մեծն
՚ի ձէնջ՝ եզլիցի ամենեցուն ծառայ:

45 Մանիւնքն ջրակառք՝ թևս տարա
ծեալ լայնագոյնս, յորդագունեղ
զտարածօղն տեսեալ, իբաց զծանրա
գոյնան թօթափեալ, զազատն յուսան
գոլ յոխորտ վտանգէն: Օ սոյն ՚իկէն
ցաղումս որք միտս ունին՝ բերեն կուռն
ջանիւ յինքեանս: Մտ որում բան,
հոգի՛ իւրոցն ազգեաց հետևողաց, մի
ինչ բառնալ ՚ի ճանապարհի. ճանապարհ
զկենցաղոյս զեկուցանելով
զնացս:

46 () Հանուրցն միջնորդ՝ մարմնոյս պիտոյից՝ զանիրաւն ընկալող զհոշումն երկրորդ, անհետ գլխովին առնել ընկալեալք զպատճէր, աւանդ զիներ հակ բնաւին իբրու ներթաղեալք ՚ի նոյն, ոչ զայլուստ այնքան՝ որքան զնոյնէս ածի խոկումն: Աւստի որոյ անհետն գոլ պարտ՝ յաճախ. և ոյց գոն հարկ յանէս երևեալ: Առաջի ապա նախ կինս եզկահան կրկինս դարձլ կրկնամբ:

47 Ներբակն այն յարկ, զաղտն մեր կիտոյն ՚իբաց վտարող, ոչ բնաւ զիւրն կարէ ներգործել առ իւր առարկայն, եթէ ոչ մերկ զնա յայնց գտանիցէ, որբ յիւրմէն արտաքոյ զայն պարտակէին: () Ինքդ ապա ոչ մերկանեցեալ յարտաքնացն ոգւոյ, սրբիլ յուսամբ և մաքրիլ յաղտիցս նորին, որ ՚ի մէնջ նախ նոյնն պահանջի:

48 () զգացողէն ուղիղ գծիւ ՚ի յօդս՝ զեկոյց կենացն աղբիւր գոլլու

սիչ բոլորի մարմնոյն : Յորոյ էլն հա-
րուստ՝ և մարմին ասաց յայտնի . իսկ
դիմեալ ՚ի նուճաղիլ , մեծին և լուսեւիւն
եղիցի : Եւ զի՛նչ իմաստ մեզ աստ
զմարմնոյ որ բացագոյն ամենեցուն է ,
եթէ ոչ զնեւբնոյն իմաստասիրել մեզ
բարերարեաց բնութիւն բարին :

49՝) Կերլեացն պէտտ ունօղք ծամել
եաց՝ մինչ վաղվաղեալ հետտեն զա-
տամամբք , խեղդղղանա բերեալ նախադ-
րանն կեր առին , վտանգեն զնա կամ
և վնասեն . զսոյն և խօսելեացն է տեսա-
նել . որք թարց ծամմանն խոհականին
թէ արտոստին ՚ի շրթանցն , բազումն
ճնանին անձին վնասս . ըստ որում ասի-
ցեալ է , նախ խորհեաց և ապա խօսեաց :

✠ Ընդ եդեալօրինակացդ՝ բարոյականս արտա-
հանմանց , յաճելցիս և այսոքիկ :

I մուրն ՚ի ծայրագոյն կակղէն
ընկալեալ ամրագուռութի՛ առ
՚ի քերեւ զկարծրագոյնսն , ո՛չ
ճանիմ

Ժամինմ զհարդ զոր ոչն ունի՝ տայ: Ու
երեքն՝ ՚ի չորից կամ և չորքն իսկ՝ յորոց
իշխինն և ծառայեն, պահեն ըղնոյնսն
՚ի կայի: Եւ յաւուր կեանս անկեանքն:

2 () Եւ յամենևինն ոչ ունելի իւրոյն յատ
կուծե՛ յաւելու իսկ այնմ, որ
ունի զայն գերվերայէս՝ մաքրողականն
ստորս հակ՝ սրանիւծն էակի զհակո
րակն կակղուծե: Եւ յայսմանէ մեզ
իմաստել՝ զամինն գող կարող միայնոյն
նախկին պառճառի: որում չիք ինչ ան
հնարին որ ՚ի մեզն անլինելեաց:

3 () Եւ յարմանալի իմն և այս ասելիս: որ
մինչ էրն կենդանի, պէտս ունէր
ըմպելոյ: Եւ պա մահեալ և թողեալ զիւ
րեն, բազմաց այժմ՝ թողեցեալն լինի
տվող զըմպելին: Հեծեալ յանբանս և
բանականս: ոչ ունելով ինքն կարիս
նախնու ոյդ ասացելոյ զոր ինքն տայ այժմ:
Եւ թէ ոչ միայն պարզիլ երբեմն ՚ի գետնի
կամ կախիլ զորմով ինչ առ ՚ի հանդէլ

պահս ինչ, 'ի պահել զկեանն իւր ան-
կենդան. զոր ունի սպառել այն, զոր
ինքն մատու՛նակէ :

4 **Ն**ուր ընդ փակեալ դրամբ անցեալ
ընդ ջուր, շարխառնի ընդ նմա :
Իսկ ընդարձակ դրամբ մտեալ, շիջու-
ցանի 'ի նմանէ : Դաւռն տեսի զթուղթ
նստեալ 'ի վր կայծականց՝ աներկիւզ
յայրեցմանէ. ունելով ինքեան պահա-
պան զմահն հրոյ : Այսմաս ինչ և հրոյն
կրեալ՝ թղթոյն պահպանութքն :

5 **Ն**ողն քան զող ծանրագոյն, քարշի
'ի վեր 'ի ձեռն նորին, առ 'ի պա-
հել զողին տնկական : Թողլով զիւրն
տեսակ, և մտալով լինոցիլ դարձեալ
նոյն : Այն զի՛ յսկիզբն եղականք
ձգին և գնան. բայց 'ի հոգւոյս
բանականէ և հոգեղինաց,
որոց որ արարն՝ եւ
անմահութիւն :

6. Բան զլուսին այլ գործունեայն զի
չերոյ երկուցեալ յիւր մահացուց
չէն, յուսայ ՚ի տկար մի այնքան առնա՝
որ գողայ մերձիլ նմա՝ զի մի իսկոյն
մահացի: Արքան ներհակ ինքեան
յորմէ երկնչի, այնքան հզօր ներհակ
ինքն իւրոյն պահողի:

Համառօտ Դաւանութիւն՝ Ուղղափառ
Քրիստոնէի:

Աստուովանիմք և հաւատամք. զա
մենամբ զերրորդունին:
Հայր և որդի և սբ հոգի. երեք ան
ձինք և մի բնուի:

Հայր է ծնօղ, որդին ծնունդ. հոգին
բղխուածն ՚ի նոյն հօրէ:

Հայր է անձ՝ որդին անձ. նոյնպէս և
սուրբ հոգին անձ:

Բայց ոչ թէ են երեք անձք. այլ մի ան
երեք անձինքն:

Այ սակաւ մի օրինակ. ինքն արեգակն
է որպէս հայր:

Եւ լոյսըն իւր որսդ որդին. և ջերմու
Թիւնն որպէս հողին :

Սի արեգակն է երեքեանս . և ոչ
երեք արեգակունք :

Եւ այն երեք անձանցըն մին . որ է ծը
նունդ բան և որդին :

Եւ ջի յերկնից ՚ի յորովայն . սբյ կու
սին մարիամու :

Եւ այս վասըն մեր փրկութե . ՚ի դը
ժոխոցն ազատութե :

Եւ յառ մարմին ՚ի սուրբ կուսէն . և մար
դացաւ անձըն բան :

Եւ յն որ ան էր յաւիտեան . եղև և
մարդ ճշմարտութբ :

Եւ մարդ մի երկոքին . ոչ շը փոթ
մամբ ըստ եւտիքին :

Պահեաց ըզ իւրսըն զերկոսին . ոչ բա
ժանմամբ ըստ նեստորին :

Եւ յն որ որդին էր այ . նոյնն էր որ
դին մարիամու :

Եւ տ իննամսեայ ժամանակին . ծընաւ
՚ի նոյն ՚ի կոյս մօրէն :

Մընալով նոյն սուրբ կոյսըն կոյս . յետ
ծընըն

Ժընընդեանն եւ ըս նոյնպէս :

Եւ նոյն սրդին մարիամու . ծընեալն
յառաջ քան զյաւիտեանս :

Ազեալ յս 'ի հրեշտակէն . որ է փրո-
կիչ և ազատիչ :

'Նոյն և քս որ է օծեալ . անուանեցաւ
'ի հրեշտակէն :

'Նոյն մի քսն անձ և մարդ . շրջեալ
ընդ մեզ 'ի յաշխարհի :

Յետ երեսուն ամաց 'ի նոյն , անուրն
եկեալ 'ի յորդանան :

Մըկրտեցաւ 'ի յովհաննէ . վըկայե-
լով հայր և հոգին :

Պահեալ զանուրըս քառասուն . յաղ-
թեաց այնու փորձող չարին :

Լպտ բացեալ զբերան իւր սբ . և քա-
րողեալ ըզ փրոկուծիւն :

Ըմբռնեցաւ 'ի հրեից . չարչարեցաւ
և խաչեցաւ :

Մեռաւ մարմնովն և թաղեցաւ . և էջ
հոգևովն 'ի խոր դրժոխս :

Ընթուծիւնն ո՛չ 'ի հոգևոյն . է ո՛չ 'ի
մարմնոյն կալով իբաց :

Ապեալ հոգւոցն որ 'ի գրծօխս . քա
րողելով ըզ փրկութի :

Քահեաց եբարձնա ըզ գրծօխս . և
աղասեաց զգերեալ հոգիսն :

Լ'պա յաւուրն երրորդի . նովին մար
մնով և նոյն հոգւով :

Յարեաւ փրկիչն 'ի մեռելոց . իւր
ինքնիշխան կարողութիւն :

Լ'շահերտացն երեւելով . եցոյց ըստոյգ
զիւր յարութիւն :

Եւ յետ աւուրցրն քառասուն . յեր
կինս առ հայր համբաանալով :

Կատաւ յաջմի իւր ծննդին . յորմի
բրնաւ չիւր հեռացեալ :

Որև գայցի նովին մարմնով . նոյն մի
քնն ան և մարդ :

Ղաատել արդար դատաստանաւ . ըզկեն
դանիս և ըզ մեռեալս :

Ր'զ պատու ի բանարն պահողաց . տալով
ըզ վառս արքայութի :

Եւ զայնոսի որք հեռանցին . առա
քեացի 'ի հուրն անչիջ :

Լ'յս է հաւատ քրիստոսնիս . 'ի մի անձն

Նորորդուծի :

Ն՛՛՛՛՛ ՚ի բանին տնօրէնուծի . այս է մեր
նք դա՛ւանուծի :

Յետ այսորիկ և հա՛ւատամք . ՚ի մի մի
այն եկեղեցին :

Որ է ըստոյգ քրիստոնէից . նք հա՛ւա
քու մն ՚ի մի հա՛ւատ :

Յայսմիկ ՚ի նք եկեղեցուջ . է թողու
ծինն մեղուցելոց :

Լ՛յլ նք հաղորդուծի . որ այս է
այն եկեղեցի :

Օ ՚ի որք ՚ի մեղս են մահացուս . յե
կեղեցույ են արտաքոյ :

Ն՛՛՛՛՛ երբ զըզձան ապաշխարեն . խառ
նին յորդխն եկեղեցույ :

Օ ՚ի ո՛չ է այս եկեղեցի . անու՛ամբ և
եթ քրիստոնէից :

Լ՛յլ այնոցիկ որք են հաղորդ . նք անդ
բանկացն եկեղեցույ :

Որ է վերինն երուսաղէմ . որ է մայր
մեր ամենեցուն :

Մ՛իայն թէ սա՛ է զինու՛որեալ . իսկ նա՛
աղատ անպատերազմ :

Եւ ընդունիմք այսր սրբոյ եկեղեց
ւոյ զեօթըն խորհուրդս :

Եւ Թէ՛ առանց խոստովանման . չեք
ԹողուԹի մի ինչ մեղաց :

Եւ ընդունիմք զոր ինչ ասէ . ա՛նէտա
րանքն քի :

Եւ յարուԹին որդւոց մարդկան . և
ըզգործոց ըզհատուցումն :

Եւ որպէս սբրն յակոբոս . սբ առա
քեալն քի :

Հա՛ւատք ասէ՛ առանց գործոց . չէ կեն
դանի՛ այլ է մեռեալ :

Եւ զա ըստոյզ պարտիմք գիտել . Թէ
հա՛ւատոյն՝ գործն է նըշան :

Որպէ՛ և ինքն ասէ ՚ի նոյն . հոգեկեցոյց
իւրում բանին :

Եւ բան մի այլ ասէ սոյն սուրբս . յոյժ
առա՛ւել ըզգուշայի :

Թէ որ բանի՛ն ոչ մեղանչէ . նա՛ է ասէ
մարդ կատարեալ :

Որպէ՛ և տրն ասաց յառաջ . վասն զա
տարի բանին և այլ :

Թէ բանի՛ն քո արդարացիս . և բա
նի՛ն

Ե՛ի՛ն քո գառապարտիս
 Ուրեմն ապա պարտէ մեզ միշտ. սան
 ձեւ ըզմեր լեզուն անկարգ :
 Օ ի մի՛ փոքու իմրն բանի՛ն. լինեւոցիմք
 գառապարտեալ :
 Ե՛ն որ առատն է ՚ի շընորհա. և ո՛չ կամի
 Թէ կորիցիմք :
 Տացէ մեզ կար և զօրութիւն. իմաս
 տութի ըզգուշութի :
 Լ՛տեւ զամէն մասունս չարեաց. և հէ
 տեօղ լինիլ բարեաց ամէն :

Ե՛ն Ի՛րի ընդ հօր իւրում. և նք
 հողւոյն փառք յա՛նխտեանս՝
 յա՛նխտենից ամէն :

Ս՛խ դեր գրոց զոր ինչ ասեն՝ և
 խոկալով ՚ի միտ առ. զի վայրապար
 ո՛չ են գրուեալ նորին մինչև ՚ի մի տառ :
 Ար ըզ խրրատ ծերոց գիտնոց անարգէ.
 նո՛ քան զամէն անարգելիս անա՛րգ է :
 Արոյ ձեռքն ՚ի յոզորմութիս առատա
 թ.

ցան . հընձէ նա զայն որպէս մըշակ ա
ուտացան :

Եւ յոր կատարեալ՝ և թշնամւոյն բարի
կամի . և ոչ թէ սոսկ իւր սիրական բա
րեկամի :

Որ զինքըն մեծ թընիցէ , և զընկեր
իւր իընիցէ . մինչ առտի անգ չընիցէ ,
էրթայք յինէն լընիցէ :

Եւ զիցի և այս իբրու իծն ծայրաճաշակ
արարելոցի գրգիան իմն այսպիսեաց
յիմք ժամանակի : Ոչ և խրթնականքն
ասացեալք և նախկինքն . Եւ թէ կամե
ցի տեր . որոյ իւր է աւաղ զկամիլն և
զառնելն մեզ զբարին :

Է՛մ նմա փառք յաշխտանա ամէն :

Ք Հայր մերն յունարէն :

Ի՛նչէր իմօն՝ օհնտիս ուրանիս :
Եւ ի՛նչաթի՛դօ դօ օնօմնսու : Եւ զթէ
դօ ի՛վասիլիսսու : Եւ ի՛նչիթի՛դօ դօ թէ
լիմնսու , օսէն ուրանօ , գէ էբի գիզ
էիս : Ի՛օն արդօն իմօն՝ դօն էբի՛ուսիօն՝

Ժ

տօն իմին սիմէրօն : Վէ աֆէս իմին
 դաօֆիլի մադա իմօն, օսգէ իմիս աֆի
 էմէն՝ դիս օֆիլէ՛դէս իմօն : Վէ մի
 իսէնէնկիս իմաս իս բիրազմօն :
 Լ՛աբիտէ իմաս արօդու բօնիրո՛ւ ամին

✦ Հաճառամբն Յունարէն :

Ի իսդէ՛լօ իս է՛նա թէ՛օն՝ բադէ՛րա բան
 տօգրա՛դօրա . բիյիդին ուրանու գէ
 յիս , օրագօնտէ բանտօն՝ գէ աօրա՛դօն :
 Վէ իս է՛նա գիրիօն իիսուէն խրիսդօն .
 գօն իօնդու թէ՛ո՛ւ՝ դօն մօնօյէնի՛ :
 Ղօն էգդու բադրօն էէնիթէնտա՛
 բրօքանտօն՝ դօն է՛օնօն : Քօս էգ Քօդօն .
 թէ՛օն ալիթինօն՝ էգ թէ՛ո՛ւ ալիթինո՛ւ էէ
 նիթէնտա՛ ո՛ւ բիյիթէնտա : ()մօն
 սիօն դօ բադրի՛ . տիա՛ւ դա բանտա էյէ
 նէգօ : Ղօնտի իմաս գուս անթրօ՛
 բուս՝ գէ տիադին իմէդէ՛րան սօդի
 ըիան՝ գադէլթօնաա էգդօն ուրանօն,
 գէ սարգօթէնտա էգ բնէ՛վմադօս այի
 ու , գէ մարիաա՛ գիս բարթէնու , գէ
 էնանթրօքիսանդա : Սդալթօթէնտա

Դէ իբէր իմօն՝ եբիբօնտի՛ու բիլադու :
 Վէ բաթօնտա , գէ դաՖէնտա , գէ
 անասդանտա դի գրիդի իմէրա գադա
 դազ զրաՖանս : Վէ անէլթօնտա իսդուս
 ուրանո՛ւս , գէ գաթէզօմէնօն էգտէգ
 սիօն դու բադրօն : Վէ բալին էրիսօ
 մէնօն մէդա տօքսիս՝ գրինէ զօնտաս
 գէնէգրուս . ուդիզ վասիլի աս՝ ո՛ւգէջ
 դէ դէլու : Վէ իսգօ բնէվմա՝ դօ այի
 օն՝ դօ գիրիօն՝ դօ զօօբիօն . դօ էգ
 դու բադրօն էգբօրէվօմէնօն : դօ սին
 պատրի՛ գէ իօ՝ սիմպրոսգինուլմէնօն գէ
 սինտօքսազօմէնօն . դօ լալի՛ սան տիադօն
 բրօֆիդօն : Ղզմիան այի ան գաթօլիգին
 գէ արօսդօլիգին էգ գլիսիան : Օմօ
 լօզօ էն վաբդիզմա , իս աՖէսին ամար
 դիօն : Վրօզտօզօ անասդասին նէգրօն .
 գէ զային դու մէլօնտօս էօնօս ամին :

✠ Ողջցն քեզն Յունարէն :

Սէօգօգէ բարթէնէ . խհէրէ գէ
 խարիդօմէնի մարիա . օգիրիօս մէդա
 սու՛ւ : Ղվլօլիմէնի սիէն էինէքսի գէ

Էվլյիմէնօս օգարբօս դիս դի լիաս
սու: () դի սօդիրա էդէգէս դօն
փսիխօն իմօն:

Եւ է Թարգմանութիւն այսպէս:

Ընծին հոյս. ուրախ լեր բերկրել
մարիամ. Ծր ընդ քեզ: () րհնեալ
դու ՚ի կանայս. և օրհնեալ պտուղն
որովայնի քոյ: () ի վրկիչ ծնար
անձանց մերոց:

Վրզգի անունն է ստա. հասեալ փոր
ձանքն է գատա. ծուռ մի՛նայիք օ
աարին. էյրի պագմայնրդ եատա:

Ըծուխ քեօմիւր՝ մուր գարա. ցաւն
է ազրը՝ խոց եարա. կըտոր փարչա
կամ փարա. օանտրէ՛ ասելն է տաչա:

Յօչատելն է՝ գագլամագ. պահելն ա
սի սագլամագ. տուգանելն է՝ հագլա
մագ. սրբել մաքրել՝ փաքլամագ:

Որոնելն է՝ եօգլամագ. հատատաչն է՝
դօգլամագ. նետով զարնել՝ օգլամագ
կըչտա

կըշտացընել՝ Թօգլամագ :

Լ օլոյն ասեն՝ աղլամագ . և խարելոյն
տաղլամագ . իւղելն ասի՝ Եաղլամագ
ձայնըն գեւոց՝ չաղլամագ :

Մառ պատրուսել՝ աշլամագ . ըսկրոս
նիլ՝ պաշլամագ . խաշելն ասի՝ հաշլամագ .
և քարկոծել՝ Թաշլամագ :

Ը ուրջ հայինն է պագընմագ . ըզգուշ
նալ սագընմագ . սարիլ սարգիլ՝ Թագըն
մագ . իրարոցիլ չագընմագ :

Բաթանելնն է պըրմագ . հոգայն ասի
դայըրմագ . իբրև ասել Թէ ո՛վ գեւ .
է տաճկէվար այըրմագ :

Յամագ տեղինն է գուրագ . բընակարանն
է տուրագ . մանգաղ հնձոցն է օրագ .
աճառանիւթն է չօրագ :

Բ ստահակն է եարամագ . չի փնտուեր
արամագ . չի սանտրերն է տարամագ . ան
պէտ՝ իշէ եարամագ :

Ն իհար զապունն՝ գէր սէմիզ . մաքուրն
է փաք և Թէմիզ . որ առաւել է մա
քուր , ասեն նըմա ԹէրԹէմիզ :

Կըռնակ սրքա՝ ուս օմուզ . բարակ խօ
սին

սին է թումուզ . խողն է խնդեր արպե
րէն . Թուրքի բառովն է տումուզ :

Ղըղըրդին է զէլէլէ . վրդովումն է
վէլլէլէ . հանդիպեցաւ ուխ ուխի .
բուստ կէլտի սէլսէլէ :

Արպտակ գեղոցն է եագը . ծալուկ դա
նակն է չագը . ցըքին ասի բրագը . Ե
մընացնածն է պագը :

Հեզուրդն ասի ազընթը վրդիզակն է
էրբընթը . ճմլուքն ասի սրբընթը . մէջ
կըուածին տըբընթը :

Ղոյլաչէնն է գովածը . դատախազն է
տավածը . պատ ծեփօղն է սըվածը .
օրհնէք տըւօղ տուվածը :

Յըրվեցաւն է տաղըլտը . սըխայեցաւ
եաղըլտը . գետոց ջըրոց հանդարտիկ ,
ձայնին ասէն չաղըլտը :

Ղաւառն ասի էյայէթ . առաջօքն է
խէյայէթ . արդարութի էտայէթ . չար
գործիքն է պէտ ալէթ :

Սաղաղութի սէլամէթ . նըլան ցուցիլ
էլամէթ . կարկատելն է մէրամէթ . բս
քանչէլէք քէրամէթ :

Վասն ձն է խաղնա ինչքն է մալ . օշար
պէքմէ զ մեղըր պալ . որպիսուին ասի
հալ . ձիոյն լուսնեանն ասի նալ :

Վայծն ասի քեօզ՝ մոխիր քիւլ . նարդոս
ծաղիկն է սիւմպիւլ . երգնահ թռչունն
է պիւլպիւլ . և իւր սիրուն վարդն է կիւլ

Ղարամ տիրէմ՝ դանկն է տէնի . մար
մնոյ սեուկ նիշն է պէնի . ներկն է պօյա՝
գոյնըն ըէնի . պատերազմին ասեն ձէնի :

Չորն է տէրէ՝ լեռն է տաղ . հաստա հի
ւանդ՝ առողջ սազ . ոսկր քէմիք՝ իւզն է
կաղ . այգի և կապ՝ ասի պաղ :

Վրլուխն է պաշ՝ թագն է թաճ . կուշտն
ասի թօգ՝ նօթի աճ . մաքսըն բեռանց
կոչի պաճ . արջասպ ներկոցն ասի զաճ :

Ղսեղն է մէջէմ ն իլաճ . գիրկն է գու
ճագ կամ գուլաճ . օղլան ուշագ կամ
չօճուգ . վանցի հայերն ասեն լաճ :

Քարե տալն ասի սէլամ . խօսք և զը
րոյցն է քէլամ . զորպիսուի եղեւոյն ,
իմացընեըն է իլամ :

Վայծանն ասի երլարըրմ . քարչարն ասի
գալտըրըրմ . սըրունքս է խիստ պաղ

առեր . փեք իւշիւմիւշ պալարըրմ .
Թարվէ համբէ ասի սայ . փոքրիկ գե-
տոյն ասեն չայ . երգափողիկն՝ ասի
նայ . և փոթորիկ հոմն է գայ :

Լ՛ զգն է միլլէթ նաև սոյ . միամիտն է
պեօն ու թոյ . երկայն ուզուն՝ հասակ
պոյ . կեր կշտացիր՝ եկտէ տոյ .
հացն է էքմէք՝ Քարսի նան . արիւնն է
գան՝ հոգին ճան . մէջն է օրթա՝ կողմն է
եան . և իջեանն սոսի խան :

Սօտն և մերձըն է եագըն . զօրաց փու-
թալն է ագըն . սարվէ ասելն է թա-
գըն . ըզգուշացիրն է սագըն :

Բարակ ինձէ՝ հաստ գալըն . փայտ ոտ
նամանն է նալըն . մերկ ու բոկիկն է
եալըն . փարտիր ասելն է սալըն :

Յոյժ առաւելն է աչկըն . զեղուն հե-
ղուն է տաչկըն . խելացընորն է շաչկըն .
և թաց պատենքն է եաշգըն :

հաւատարիմն է էմին . գետին երկիր
է զէմին . հիմիկ ասելն է տէմին . Քար
սի դարանն է բէմին :

Լ՛ կօսնատաս՝ ցան էքին . ակնայ երկիրն
է էկին

է էկին . տրղայք ամուր քարչեցէք .
օղանմըպար փէք չէքին :

() ր և արևն ասի կիւն . այսօր ըսելն
է պու կիւն . վաղն է եարրն՝ երէկ
տիւն . բարձրաձայնելն ասի իւն :

Ղազաթ թէփէ՝ գըլուխ պաշ . թարթիչ
քիրփիք՝ ունքն է դաշ . սպուրն է աշ
քարն է թաշ . թաց եարցունքն՝ ասի եաշ :

Ուտիկ չիզան ուռեց շիշ . գործիք
էնկէզ գործն է իշ . ոսկրր քէմիք՝ ակ
ուա տիշ . նաև շամիուրն ասի շիշ :

Ղինով հարբածն է սարհօշ . վազէ ասելն
ասեն դօշ . դասն է սրրա՝ դատարկ
պօշ . աղէկ ըռինտ՝ էյի խօշ :

Ղլտոյ մաղն և գէսն է սաչ . աչքրա
բացն է կեօղիւն աչ . էտէփսիղն է ան
ամաչ . հեռու փախիր ուղազ դաչ :

Ղլրոված քիւթիւպ՝ գիրք քիթապ . ա
մօթխածելն է հիճապ . քօղն է տուվազ
և նիգապ . թըւաբանելն է հիտապ :

Քընակուին ասի եուրտ . շատ զրոյցն
է պօշ աւուրտ . տաքն է սրճազ պաղն է
ցուրտ . գայլըն և որդն ասին գուրտ :

Լ՛ղգըն հոնաց է թաթար. նետ հու
ձրգէ օք աթար. եղ հու ծախէ եազ
աաթար. շուտ հու մերձի թէզ չաթար.
Լըրթ աղաչէ վար եալվար. և լայն վար
տիքնէ շալվար. ո՛չ մեղու ո՛չ մեղըր կայ.
նէ առք վար նէ պալ վար:

Որսորդ ա՛ւձը որսն է ա՛ւ. աբեթ քը
թեթ ասի գա՛ւ. երկաթեռանդն ասի
թա՛ւ. հրոջակ լինին ասի չա՛ւ:

Լ՛ղաըն ասի իւկիւթմէք. հովվին հով
վեըն է կիւթմէք. քայլեցընել իւրիւթ
մէք. ՚ի քարշ տանիլ սիւրիւթմէք:

Սարգարին է տիւղէնմէք. այլև ասի
պէզէնմէք. լա՛ւ շինեըն է էօղէնմէք.
շուտով իջնուլ թէզ էնմէք:

Լըրեին է կեօրիւնմէք. մազ հուսվին
է էօրիւնմէք. քսվին ասի սիւրիւն
մէք. ըսվածանիլ պիւրիւնմէք:

Չրգեըն ասի տիւշիւրմէք. խրոխըն
ձեըն է իւշիւրմէք. ժողովեըն է տեօ
շիւրմէք. և եփեըն է պիշիւրմէք:

Մարեըն ասի սեօնտիւրմէք. դարձը
նեըն է տեօնտիւրմէք. զրկել յըղել
և կաշի, ծալեըն ասի կեօն՝ տիւրմէք:

Վ չիւսողէ՛ օյն գլխոյս,
խօսեալն և սոս՝ գայ՝ իլցս :

Վ ընել տալն է ալտրմագ . գողացընել
չալտրմագ . բառնալն ասի գալտրմագ .
մղելն իջուր՝ տալտրմագ :

Չիգիբացն է տփաչող . փախուկ ասելն
է գաչող . սա տունըս մինըստիր ել .
շու է զտէ օթուրմա չող :

Վ անգուր մազն է գրվրճող . սարեկ
հաւն է սրղըրճող . մախազն ասի տա
ղարճող . և շուտիկն է գապարճող :

Փորագրիլն է օյուլմագ . կեղեիլն է սօյուլ
մագ կուշտի յագիլ սօյուլմագ . իխա
հետեիլ գօյուլմագ :

Քաւառ քոռաթ փրոսաս . խօսկին
կարճը խիւլասա . գիշեր հաւուկ մաշ
կաթե . կէճէ դուշու ետրասա :

Վ ալարիլն է՝ պուռուշմագ . դէմ գիւթի
կալ՝ տուրուշմագ . և հարկանիլ՝ ՚ի մի
մեանց . կարէ ասիլ վուրուշմագ :

Սարկոց տապկոց է թաւա . դատախա
զիլն է տաւա . եււայն և օղն է հաւա .
զընա՛ ՚ի յորս՝ կիթ . աւա :

Վ նունն է ատ՝ Փարսի նամ . և սպիկին

շիշէ ճամ . փիճոյ փայտին ծառն է չամ .
դամտոկոսին ասեն շամ :

Մողորցընել շաշումադ . հեղուլն ասի
տաշումադ . ըզվըրայոյն անցընել . իբրու
տսել աշումադ :

Գեղն է սէմիզ ու եազլը . կապանաւորն
է պազլը . լեռնաբընակն է տաղլը .
այլև խարածնալ տաղլը :

Սափոր տէսլթի՛ դոյլ գօվա . դուր տեղ
տիւզ եէր՝ դաշտ օվա . թուչունն է գուշ
բոյն իւվա . օրհնէքն ալգըլ և տուվա :

Խելոզնալն է ուսլանմադ . կըռդընիլն է
եառլանմադ . դրջիլն ասի ըսլանմադ .
և ժանկոտիլ փասլանմադ :

Օձիկ ցաւն է երլանձրգ . կշտաբըրսակն
է եանձրգ . յարդիկ ասել սամանձրգ .
սօխիկ ասել սողանձրգ :

Դարեհ արքայն՝ է տարա . փնտռէ ա
սելն՝ է արա . ո՛վ ելթիցէ՛ քիմ վարա .
անբան անգործ՝ ավարա :

Բըբօտանըն է թամաշա . դանդանաւանդ
եավաշա . մեղմին ոչ է պիտոյ սանձ .
կեմ կէրէքմէզ եավաշա :

Ս այեւենէ եագչմագ. հրմշտրկցիւ գա
գըչմագ. նայեւակցիւ երերաց. պիրպի
րինէ պագըչմագ :

Եւածուրիկն է ազմա. գրրածոյ գերն
է եագմա. վիւտատ վայտատ՝ միւփորեր.
այս երեքսալ է գազմա :

Եւգոկիայն է թօգաթ. նետ ձգէ ասեւն
է օգաթ. քիչ մինետեր շատ նետէ.
ասի ազաթմա չօգաթ :

Եւկօս նառաս որ էհերի. ճվլայ չպլաք
լերի ու մերի. եշիլ պօյա կանաչ ների.
պու կիւն այսօր նաւ սերի :

Բանեցընէլ գուլլանմագ. որբւարիլ
տուլլանմագ. գրձաղգածիլ չուլլանմագ.
Թեփաւորիլ վուլլանմագ :

Նեռարարչիկն է գանձա. ե կերակուրն
է մանձա. ծուղակ թռչնոց գալիանձա.
քաջաց յաղթիկն է զանձա :

Գորտուն ասեն գուրպաղը. կրբիայն է
թօսպաղը. ծամակալն է սաչպաղը. բաց
ըզայդին աչպաղը :

Եւգի թուղու՝ աղն է թուղ. սառիլ
տօնմագ՝ սառնէ պուղ. Քարսի բառօլ

օրն է բուզ . և տարեմուտն է նէ վրուզ :

Ղալար թագէ դահնէ գարթ . կշուէ
ասելն՝ ասի թարթ . խօսք մի եդեալ հաս
տատուն . որ անդարձնէ ասի շարթ :

Հեշտանալն է հազլանմազ . ծանրաշար
ժիլ նազլանմազ . զինքըն տրդէտ տալըն
ցոյց . ասի սահթէ գազլանմազ :

Լ՛ծելին է ուստուրա . մազլեխին է ճիւմ
պիսթըրա . վերին ծայր առագաստին ,
ասերեն մայիսթըրա :

Արթանն ասի սազըլը . թունաւորն է
ազըլը . չի գրտան ըզփարախըն . պուլմա
տըլար ազըլը :

Նաւատն է իման . կարծիքն է կիւման .
մթուժն է տուման . ժամանակ զաման :

Լ՛զեղն է քեման . վարտիքն է թուման .
չար ու վատ ետման . և յարզն է սաման :

Ընօզն է ետիան . պարսետն է սախան .
խրլօզն է գախան . պաշտօզն է թախան :

Հասօզն է երէն . լարօզն է կէրէն . քա
ղօզն է տէրէն . ձողնաւին սէրէն :

Խաթունն է հաթուն . ամբողջն է պիւ
թիւն . ծուխ և մուխ թիւթիւն . Քար

սի սիւն սիթուն :

Ը պբարն է շէքէր. կու. քարշէ ջէքէր.
կու. ցանէ էքէր. կու. ցաթկէ սէքէր.
Կարտակ հաց սօմուռն. կապիկնէ մայմուռն.
Քարսի ներս տէրուն. և գուրանէ պի
րուն. Չորթանն ասի քէշ. գրօշակն
ասի փէշ. ընկերն ասի էշ. վեցնէ
Քարսի շէշ:

Լ՛ շէրնէ խարապ. սև մարդնէ արապ.
հողն ասի Թիւրապ. և չաճ խորվիրապ.
Սանկըն ասի փաս. ըսկա՛ւռակ Թաս.
տղէկն ասի խաս. սուգ Թասս և եաս.
Նիւսին գտակ Քէս. կրտրէ ասել քէս.
ձայնին ասէն սէս. սէր ձրդել հէվէս.
Սիրականնէ եար. օտարքնէ ալեար. շատ
գետնէ այեար. ոչ բնա՛ւ տէյեար:

Սաստակն ասի քեար. ագահ Թամահ
քէր. անկին կանգործ. անճանի պէքէր.
Նայիկնէ նազար. գին կտրել պազար.
կու գրէ եազար. կու փորէ գազար.
Սերտեկնէ էզպէր. խորաննէ մէմպէր.
լաջակնէ ջէմպէր. գերծիչնէ պէրպէր.
Թաճողոշնէ ջինար. գենայնէ տինար.
նուռնէ նար էնար. եզրու գիրկ քէնար

Օ դպչն է պարապար . որ է հաճասար .
համբարն է ամպար . գալ ազիք պուճպար
Լ շրըն ասի էր . լար է ասել կէր . դը
լուխ ֆարսի սէր . և դուռն ասի տէր .
Եւտըն ֆարսի թիր . կաթն և ա
ռիւծ շիր . վար երինն է գօ . գընա
տեղը դէր :

Հմուտն է մահիր . յայտնին է զահիր .
սրբբող լուացող . արպեվար դահիր .
Բազաքն է շէհիր . դեղ մահու զէհիր .
քերինն է հսիր . պահասն է քեսիր .
Մի և մէկ է պիր . ծեր իխտիեար փիր .
եկի ներս մրտիր . կել իչէրի կիր .
Բանաինն է օրտու . լարեցն է գուրտու .
հարցուցն է սօրտու . զարկանն է վուր
տու . Լաղանն է օրտու . լցանն է տօլ
տու . փեթտեցն է եօրտու . Թոռմեցան
տօրտու :

Փողն ասի պօռու . անառնն է գօռու .
ինչէն կու նեղի . նէտէն աիր գօռու .
Փղպատն է եազա . ջրկիրն է սազա . է
բազ աիւշ՝ վազա . հանազ խօսի շազա .
Կիւզ և գէզ է քեօյ . երկինքն ասի
Ժ . կեօյ .

կեօյ. ծեծէ ասել տեօյ. գովէ ասել էօյ

Լ՛ զտորնէ սօմադ. գնե լնէ գօմադ. հօւ
պալն է չօմադ. սե մուղէ թօմադ.

Լ՛ յտն ասի եանադ. պնակնէ չանադ.
Տիւրնէ միսաՔիր. ասի և գօմադ.

Գիւտուննէ աշիլ. տրդետնէ ճաշիլ.
սիւրջմէքէ սաշիլ. կամկարնէ քեաշիլ.

Օ էնքն ասի սիլահ. աղվորնէ մէլահ.
Թաղկեղէն թաղնայ գրտակնէ քիւլահ.

Սօխն ասի սօղան. ծրնածնէ տօղան.
խեղդօղնէ պօղան. կաղունծնէ չօղան.

Լ՛ ստղընէ երլորդ. ոսկէ ջուր եալորդ.
քէնիննէ պալորդ. մախամ ջու վալորդ.

Թաջու ինէ նէմ. վատու վատթար քէմ.
սանձ և լկամ կէմ. Քարսի բերան Քէմ.

Ղեղքածնէ եարրդ. նիհարնէ արրդ.
տրբխնէ չարրդ. միսթթօցնէ սարրդ.

Ստան ասի պուտադ. շթուկնէ տու
տադ. մանրուտէք տատադ. խոստու մն
է ատադ.

Յամագնէ գուրադ. կացարան տուրադ.
մանգաղնէ օրադ. կաղունծնէ չօրադ.

Թաշակնէ աղլդ. յոյթ հըմուա հաղլդ.
ԺԼ՛ 161 խեղ

Խեղճու մեղք եազրգ. և ցիցն է գազըգ,
 Լ՛ շագն առի գում. և մումն առի մում.
 Դիմե շն է հիւճում. և պարկն է թուլում.
 Պաշունն է օլուգ. թոռմածն է սօլուգ.
 Ինթուծն է եօլուգ. լաց գալն է տօլուգ.
 Չիցաներ է բմեղ. չիքաշեր չէ բմեղ.
 Եփ անուշ ու է չէլ. օշարակ պէ բմեղ.
 Կնտե շն է գրփմագ. ցայե շն է չրփմագ.
 Լա կնտարկե լոյն՝ ասեն կեօզ գրփմագ.
 Նաունկըն առի տիգ. շա՛խըն առի իգ.
 Հերունն առի պիգ. շարէ ասել տիգ.
 Լանն առի տօքուգ. երեսունն օթուգ. կուռ.
 քանիչ թօփուգ. ուսն առի օմուգ.
 Լ՛ ժանն է ուճուգ. մէկ տետր է պիր
 ճիւղ. ազգն գոգ միգոգ. է է՛ ճիւղ մէ՛ ճիւղ.
 Սահանն է գալգան. տիղմուցե խ պալգան.
 կանգնօղն է գալգան. փարտրլէ չալգան.
 Սրշունն է գունտուգ. ցերեկըն կիւն
 տիւղ. դուր և հէ՛ւր՝ տեղին է տիւմտիւղ.
 Ըողլըն է սօլեան. ձրկնորսակ տալեան.
 ապկի ծրխխրմուկ, նարկիլէ գալեան.
 Թալթիւն ասեն տուլթ. բուն է ասել դուլթ.
 մոռցիրն է ունալթ. կուռք և բազինփուլթ.

Լըրկինքն է քէլէք. հրեշտակն է մէլէք.
 Խարբալն է էլէք. կռտուղն է քէլէք.
 Փոշին ասի թօղ. մսխրագոյնն է պօղ.
 Ընկոյզ ճէվիզ գօզ. որձակն է խօրօզ.
 Պուրակն է տէսթէ. կապածն պէսթէ.
 կամկար ասէսթէ. նորհաս նէվրէսթէ.
 Բերդն ասի գալէ. ողբաձայն նալէ.
 կակաչն է լալէ. ցօղիլն է ժալէ.
 Ծիծ ըստին մէմէ. խելագար սէմէ.
 պժմոյս գոհուի, շիւքիւր պու տէմէ.
 Լ'նանուխ նանէ. մէկ հատ պիր թանէ.
 խենթն ասի տէլի. Քարսի տիվանէ.
 Ծոցվորն է կէպէ. դայեկն է էպէ. ձմուղ
 րակն է քէպէ. կաշէկուժ տէպէ.
 Խուիճն է չալը. ծովեզըն էալը. խա
 լին է հալը. օրերրորդ սալը.
 Սեզրապուր զէրտէ. վարագոյր փէր
 տէ. հանդիպա՛ն ցա՛նի. օղբատը տէրտէ.
 Լ'նուշն է տաթը. ձիա՛նոր աթը. դառ
 ներեան ասի, էքշի սուրաթը.
 Լ'բունտէր գանը. հօգևոր ձանը.
 անու՛նանի մեծ մարդ. է ատը սանը.
 Ծիպզըն ասի չիթ. շու՛նն է քեօփէք իթ.

ոչին ասի պիթ . շուտ գրնա թէզ կիթ .
 Քուսանն է չէնկի . խեղառն է պէնկի .
 գոյնն աճերած է . պօզուք տուր ընկի .
 Քայլուկն է իւրիւկ . փտտածն է չիւ
 ըրիւկ . քաշքրշած սիւրիւկ . պարտակն է
 պիւրիւկ . Մշտփիկն է շինտի . Տեծաճն
 է պինտի . Տնդիկն է Տինտի . Ետինք իգինտի
 Մորթին է տերի . քարշան կելլերի .
 յետ առաջ ասել , կերի իլերի .
 Սարգն ասի կիւլ . երզնակն է պիւլ
 պիւլ . նոնոֆար սիւմպիւլ . Թռիչ ձի տիւլ
 տիւլ : Տոռոմն է ուռում . առեցմուր գու
 ուում . կուվլում իւրում . գորէջ ուչուրում
 Իրգ ասելն է շէյ . պարոնն ասի պէյ .
 Տագիր ասել կէյ . և գրրաճն է փէյ .
 Սրբելն է սիլմէք . լեւպելն է տիլմէք .
 պատրուսել իլմէք . գիտնալն է պիլմէք .
 Քամելն է սիւզմէք . տիպօնել տիւզմէք
 տղալ տիկ Տանել երկուքնալ իւզմէք .
 Շապիքն է կեօլմէք . զրվիճն է չեօլմէք .
 մեռնիլն է էօլմէք . բաժանել պեօլմէք .
 Քնտրելն է սէչմէք . անցանել կէչմէք .
 խրմեղն է իչմէք . ձևելն է պիչմէք .

Ահա զմինն է սինմէք . վերջինն է տինմէք .
 Տեճնուլն է պինմէք . իջնուլն է ինմէք .
 Լ՛նասպատն է չեօլ . և լինճն ասի կեօլ .
 Երկուք բաժանէ , ասի իբի պեօլ .
 Օ արկեինն է վուրմագ . լարեինն է գուր
 մագ . կանգնիինն է սուրմագ . նստիին
 օթուրմագ .
 Լըրթանն է վարմագ . ճեղքեինն է եար
 մագ . փաթթեինն է սարմագ . և մատն
 է պարմագ .
 Ատխեինն է ամագ . կոխեինն է պամագ .
 նեղել նեղցնել . գամագու գամագ .
 Լ աչակնն է եաշմագ . մաշիկնն է պաշմագ .
 զեղիինն է տաշմագ . շիվարիլ շաշմագ .
 Լ՛յրիինն է եանմագ . զովանալ գանմագ .
 կարծեինն է սանմագ . զարմանալ թանմագ .
 թուռեինն է սայմագ . տարածել եայմագ .
 սեր և սրկրթիլ , երկուքնալ գայմագ .
 Ահա զմինն է սղմագ . դիղեինն է երղմագ .
 գաղտուկիկ փախչիլ , կիզլինճէ թղմագ .
 Լ՛նուլնն է ալմագ . գողնալնն է ջալմագ .
 սուղիինն է սալմագ . մնալնն է գալմագ .
 Պառկիինն է եաթմագ . ջրաուղիլ պթմագ .
 և

նետենէ աթմագ . մերձինէ չաթմագ .
 Նեղենէ սրգմագ . կրուենէ տրգմագ .
 ելանել չրգմագ . կործանել երգմագ .
 Ետնանէ ազմագ . փորենէ գազմագ .
 գրբենէ եազմագ . ավրբել պօզմագ .
 Ոլոռնէ պագլա . դլխագլոր թագլա .
 յօչատէ գագլա . և պահէ սագլա .
 Բարունակ ասմա . կոխածու պասմա .
 կոչկի կամայլ խրաց՝ տիղկէ ու թասմա .
 կրուունկնէ թուռնա . սրբինկնէ զուռնա
 քար փորիկ գուռնա . սուտ բսօղն օռնա .
 Յին աօի չայլագ . աւարա այլագ . խո
 տուց սրտաբաց , տեղին է եայլագ :

Երտէ գաւկա կեօրիւրսէն գաչ օրա
 տան . էլէ ույուպ աթմա սէնի փարատան .
 Աէնտէն պեօյիւք քիմսէ իլէ եարրչմա .
 էլին կիւնիւն գավկասընա գարրչմա .
 Պիր իշ իշլէ քիմ սէնիւնլէ կիթսին օլ .
 իշթէ տօզրու աժէլ , իշթէ տօզրու եօլ .
 Աեօլէր իքէն տիյնէր իքէն տառըլան .
 Ճանավարտըր նէ ինսանտըր նէ հայլան :

Օ իրա պիր տիր գուտուրմագլա տառը
մագ. չաթլմգ փաթլմգ տախի եառլմագ:

Տառըանըն ագլը Քիբրի տաղըլըր.
տեղի ինէքտէն նիճէ սիւտ սաղըլըր:

Պիր իւզինէ պագ քինէհալ իւզըհտիր.
հեր ԹարաՔը դայրի ահվալ իւզըհտիր:

Իւզի կեօզի սէսի սեօզի Թէրս տեօնէր.
զէրէ Քիբրի վար իսէ օտա սեօնէր:

Սեօյէմէք տիյնէմէք պիլմէզ պաղըրըր.
իթ կիպի իւրէր՝ էչէքճէ անկըրըր:

Քիմի սարհօշտուր պու խալգըն եա խու
մար. այրգ օլ տուր՝ քիմ ճիհանաէն կեօզ

իւմար. Քիմիսի սարխօշտուր պու խալգըն
եա խումար. պեօյէ իքէն ճիւմլէսի

ճէննէթ ղւմար:

Օլ քիշի քիմ պու ճիհանաէն իւմտու
կեօզ. պուլտու րահէթ եաղասըն օնա նէ

սեօզ. Փէր սագըն էլ գայպէթիւտէն քէս
տիլին. ալմա պօյնուենա կիւնահըն պուէլին:

Պիր քիշինին քիմ սիլի գայպէթսէտիր,
օլ տիլ ուճունտան պաշը միհնէթսէտիր:

Մէրտիսէն քէնտի այպընա գըլնաղար.
սանա էլ այպընտան էյ տօսթ նէ վարար:

Վարնընա մալն կիրմէսին հարամ.
 քի օլասըն ալլահըն դուլու թամամ.
 Աեր հարամ կիրերսէ էյ տուժ մալընա,
 ախրը օլ մալ էա իժէ էա չալընա:
 Հարամ մալ կիւ վէ սիտիր կիրսէ մալա.
 էօղ օլուր ճիւմէսի վայ կէլեր հալա:
 Քիմ քի իւզ գոյա պազլար ալթընա,
 ալլան ազարը մու իւզ պին ալթընա:
 Խաթերիսէն օլասըն ինսան թամամ.
 տաղը շիրին սեօյլէ խալզըլա քէլամ.
 Ասեյլերիսէն տօղըու սեօղ շիրին քէլամ.
 քեամիլ ինսանն մուհազգազ վէսսէլմ.
 Պեր գւջ կիւն էօմը իչին տիւնեա իւզին
 տէ նէ պու միհնէթ սանքի տերեա իւզին
 տէ: Քիմ քի խալզա տայըմ էյլէք էյլէյէ
 պու տիւնեատէ սանքի պէյլէք էյլէյէ.

Վ. Ն. Ր. Տ. :

Տպեցաւ Վրթոյիս ողորմութեն այ'
 'ի թվին հայոց Ռ Մ Շ Ե. Է լնցաւ
 Լապիւն Բ.

